

Instans: Socialnämnden
Tid: Tisdag den 13 februari kl. 13:15
Plats: Nossan (A-sal), kommunhuset, Herrljunga

Dag för justering: Direktjustering ärende 1. Övrigt protokoll: torsdag, 15 februari 2024
Förslag på justerare: Jan Knudsen (SD)

Samtliga ärenden har beretts av socialnämndens presidium.

Observera att sekretesshandlingar delas ut för genomläsning innan sammanträdet i enlighet med beslut på socialnämndens sammanträde den 21 maj 2013, § 60/2013.

Carina Fredriksen (S)
Ordförande

Markus Larsson
Sekreterare

Information:

- SN= slutgiltigt beslut fattas i socialnämnden
- KS = slutgiltigt beslut fattas i kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
13.15			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
			Godkännande av dagordningen			Ordförande
13.20			Inläsning av ärende			
13.30	1	SN	Ansökan om vårdnadsöverflytt enligt 6 kap 8 § Föräldrabalken – <i>sekretessärende</i>	--	VS	Socialsekreterare
13.40	2	INFO	FoUS Sjuhärad	--	--	Representanter från FoUs Sjuhärad
14.30	3	INFO	Förvaltningen informerar	--	--	Socialchef
14.40	4	INFO	Investeringsbehov och driftskonsekvenser för socialnämnden 2025-2027	--	X	Controller
14.50	5	SN	Årsredovisning av anhörigstödet 2023	--	X	Anhörigsamordnare
15.00	6	KS	Remiss – Samverkansavtal för familjecentraler i Västra Götaland	SN 2023/146	X	Verksamhetschef
15.10	7	KF	Beslut om att framflytta ikraftträdandet av taxan gällande Tillståndsenheten i samverkan (TIS)	SN 2023/133	X	Verksamhetschef
15.15	8	SN	Riktlinje för arbetet med våld i nära relation – Individ- och familjeomsorgen	--	X	Verksamhetschef
15.20	9	SN	Riktlinje för arbete med brottsoffer inom socialförvaltningen	--	X	Verksamhetschef
15.25	10	INFO	Lex Maria	SN 2023/159 SN 2023/164	VS	MAS
15.40	11	INFO	Lex Sarah	2023/150 2023/160 2023/166 2023/174	VS	SAS
16.00	12	SN	Revidering av socialnämndens delegationsordning	SN 2024/2	X	SAS
16.05	13	SN	Riktlinjer för anhörigstöd	SN 2024/19	X	SAS
16.10	14	KF	Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2023-12-31	SN 2023/67	X	SAS
16.15	15	SN	Redovisning av statsbidrag 2023	SN 2024/23	X	SAS

16.20 16 INFO Återrapport från kontaktpolitiker -- -- Ordförande

NR	Meddelandeförteckning	DNR	Handlingar bifogas
1	KS § 210/2023-12-11 Internkontrollplan 2024 för Herrljunga kommun	SN 2023/P-29	X
2	KS § 222/2023-12-11 Avtal mellan Herrljunga kommun och FoU Sjuhärad Välfärd för perioden 2024–2027	SN 2023/152	X
3	Beslut från strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde gällande Samverkansavtal Familjecentraler i Västra Götaland	SN 2023/146	X
4	Inriktningsbeslut att tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD)	SN 2023/163	X
5	Uppdrag att kartlägga resurser för sjuktransporter och ta fram ett förslag till plan för nationell samordning vid framtida kriser	SN 2023/170	X
6	KF § 202/2023-12-14 Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-06-30	SN 2023/67	X
7	KF § 203/2023-12-14 Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-09-30	SN 2023/67	X
8	Samverkansavtal avseende ungdomsmottagning i Herrljunga kommun 2024	SN 2023/108	X
9	Återkoppling dialogmöte från revisorerna	SN 2023/155	X
10	Överenskommelse om omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst 2024	--	X
11	FSG Protokoll 2024-02-08	--	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2023-10-01 – 2024-01-30	--	VS
2	Förordnande som tillförordnad socialchef	--	VS

Investeringsbehov

Underlag till budget och verksamhetsplan 2025–2027

Sammanställning

Benämning	Investeringsutgift			Drift start	Driftkost/år
	2025	2026	2027		
1:1 Spoldesinfektorer SÄBO	240 tkr			2025	0 tkr
1:2 Inventarier SN	500 tkr	500 tkr	500 tkr	2025–2027	0 tkr
1:3 Hjälpmedel SN	300 tkr	400 tkr	400 tkr	2025–2027	0 tkr
1:4 Infrastruktur IT	300 tkr	300 tkr	300 tkr	2025–2027	0 tkr
1:5 Inventarier tvättenheten	200 tkr	200 tkr	200 tkr	2025–2027	0 tkr
1:6 Läkemedelsskåp till ordinärt boende med digital teknik HSV	100 tkr	100 tkr		2025–2026	Kostnad 25 kr st/mån
1:7 IT konferensrum IFO	100 tkr			2025	0 tkr
1:8 Ombyggnad Hemgården	11 500 tkr (tidigare 10 500)			2025	0 tkr
1:9 Utbyte mobiltelefoner	850 tkr	250 tkr	50 tkr	2025-2027	0 kr
1:10 Implementering nytt verksamhetssystem	1 500 tkr			2025	605 tkr/år
Summa	15 590 tkr	1 750 tkr	1 450 tkr		

- Blåmarkerade celler indikerar tillkomna behov/ belopp
- Gulmarkerade celler indikerar förändrade belopp
- Orangemarkerade celler indikerar att det kanske borde finnas ett belopp
- Ej färgmarkerade celler är beslutade belopp enl. budget 2024–2026. Här kan förvaltningen lagt ett lägre belopp än budget.

1:1 Investeringsbeskrivning

Benämning	Spoldesinfektorer SÄBO
Ansvarig nämnd	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	240 tkr
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	Pågående serviceavtal
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande 2024–2026
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande 2024–2026

Beskrivning av investeringen

Det finns en spoldesinfektor på respektive avdelning på särskilt boende (SÄBO). Tre av dessa planeras att bytas ut under 2024 (en på Hemgården och två på Hagen). Under 2025 behöver det bytas ut två (en på Hemgården och en på Hagen). Respektive spoldesinfektor kostar ca 80 tkr inklusive inköp och inkoppling. Bedömningen är att ingen ytterligare behöver bytas under 2026–2027.

Behov som initierar investeringen

Nuvarande spoldesinfektorer behöver bytas när de inte är funktionsdugliga. Detta då det saknas reservdelar pga. ålder. En spoldesinfektor är avsedd för tömning av vätskor som avföring, urin eller andra kroppsvätskor/vätskor och ger samtidigt möjlighet till renspolning, rengöring och desinfektion.

Driftkostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader.

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Inga tillkommande förvaltningen har redan ett pågående serviceavtal

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:2 Investeringsbeskrivning

Benämning:	Inventarier
Ansvarig nämnd:	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	500 tkr/år
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande 2024–2027
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande 2024–2027

Beskrivning av investeringen

Investeringen innebär inköp av inventarier i form av kontors-, konferens – och verksamhetsmöbler.

Behov som initierar investeringen

Behov av ergonomiska kontorsmöbler för anställda, ej ändamålsenliga möbler i verksamhetslokalerna.

Driftkostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader. Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Inga

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:3 Investeringsbeskrivning

Benämning:	Hjälpmedel
Ansvarig nämnd:	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	300 tkr/år 2024–2025 400 tkr 2026–2027
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande 2024–2027
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande 2024–2027

Beskrivning av investeringen

Mobila personlyftar behöver köpas in på särskilt boende detta då befintliga är gamla och utdömda och inte kan repareras ytterligare. Dessa behövs om det blir strömavbrott eller om taklyftar ej fungerar samt vid akuta lyft vid tex fall.

Inköp av nya sängar och madrasser till SÄBO. Löpande utbyte måste ske av vårdsängar och madrasser då de beräknas ha en hållbarhet på maximalt 10 år. Nuläges bedömningen är att 14 befintliga sängar/ madrasser behöver bytas ut och 39 sängar/madrasser behöver köpas in till nya avdelningar på Hagen och Hemgården. En säng med madrass kostar år 2023 ca 25 tkr.

Övriga hjälpmedel för arbetsmiljöskäl är en del som ständigt måste köpas in, Turner till exempel är ett vanligt hjälpmedel som används vid uppresningar och vridningar. Dessutom tillkommer fler digitala lösningar för att göra patienterna mer oberoende, tex läkemedelsrobotar mm.

Behov som initierar investeringen

Inköp av egna hjälpmedel i stället för att hyra innebär att minska kostnader på sikt. Personlyftarna är uttjänade och måste ersättas. Vårdsängar och madrasser har ett bäst före datum och behöver köpas in och bytas ut på rullande årsbasis. Hjälpmedlen behövs för patienters hälsa och för personalens arbetsmiljö.

Driftskostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Pågående befintligt serviceavtal på sängar och övriga hjälpmedel

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:4 Investeringsbeskrivning

Benämning:	Infrastruktur IT
Ansvarig nämnd:	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	200 tkr 2024 därefter 300 tkr/år 2025–2027
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande 2024–2027
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande 2024–2027

Beskrivning av investeringen

IT-infrastrukturen inom socialnämndens lokaler ansvarar socialnämnden för. Detta avser sådant som kabeldragningar, accesspunkter, projektorer mm.

Behov som initierar investeringen

Den infrastruktur som finns idag kommer bytas ut och utökas från verksamhetens behov och åldern på infrastrukturen som finns idag.

Driftskostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader. Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Inga

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

I: 5 Investeringsbeskrivning

Benämning:	Inventarier tvättenheten
Ansvarig nämnd:	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	200 tkr/år
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande 2024–2027
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande 2024–2027

Beskrivning av investeringen

Maskinparken på tvättenheten behöver bytas ut när maskinerna ej går att laga längre samt vid utökat uppdrag. Tvättenheten har stora och dyra maskiner för att hantera förvaltningens totala tvätt mängder.

Behov som initierar investeringen

Det är avgörande att maskinerna fungerar för att kunna leverera den service som krävs. Tvättenheten skall serva och hantera tvätt mängderna från både de särskilda boendena och för nämndens egna uppsättningar av arbetskläder.

Driftskostnader på grund av investeringen**Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader**

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Inga

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

I: 6 Investeringsbeskrivning

Benämning:	Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV inom ordinärt boende och LSS
Ansvarig nämnd:	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	150 tkr/år 2024 100 tkr 2025–2026
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	44 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande

Beskrivning av investeringen

2023 finns 72 inköpta läkemedelsskåp från Tunstall (TES) som är låsbara med digital teknik som möjliggör spårning vem som har varit inne i läkemedelsskåpet. Planeringen är att alla brukare där kommunen har övertagit läkemedelsansvaret i ordinärt boende (hemtjänst eller LSS), ska ha ett läkemedelsskåp.

Kostnad för inköp är 3 tkr/styck och behovet är ytterligare 75 läkemedelsskåp.

Totalt kommer så förvaltningen ha **147 läkemedelsskåp** i bruk.

Driftskostnaden är 25 kr/läkemedelsskåp och månad och det ger en total kostnad när alla skåp är i bruk om 3675 kr/mån och därmed 44 tkr/år.

Behov som initierar investeringen

För att öka säkerheten, dvs att inga obehöriga kommer in i skåpet, minska svinn av narkotiska preparat och för att kunna spåra vem som varit inne i skåpet behöver förvaltningen investera i säkra mobila läkemedelsskåp som kan lånas ut till brukare inom hemsjukvården och till LSS gruppbostad.

Driftskostnader på grund av investeringen

Månadslicens på 25 kr per skåp, totalt 44 tkr per år vid 147 skåp.

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Månadslicens på 25 kr per skåp, totalt 44 tkr per år vid 147 skåp.

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:7 Investeringsbeskrivning

Benämning	IT konferensrum mm. IFOs nya lokaler
Ansvarig nämnd	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnden

Investeringsutgift (tkr)	100 tkr 2024 100 tkr 2025
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	2024–2025
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande

Beskrivning av investeringen

Befintliga konferens- och mötesrum behöver utrustas med teknik för digitala möten. Ett rum kostar ca 100 tkr.

Behov som initierar investeringen

Individ och familjeomsorgen har flyttat in i nya lokaler på Verkstadsgatan och två konferens- och mötesrum är ännu ej utrustade med teknik för digitala möten.

Driftkostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart:

Inga

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:8 Investeringsbeskrivning

Benämning	Ombyggnation Hemgården
Ansvarig nämnd	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	10 500 tkr 2024 11 500 tkr 2025
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	2023

Beräknas tas i drift (aktiveras)

2025

Beskrivning av investeringen

Hemgården står inför en ombyggnation efter att demensenheterna har flyttat ut till Hagen 2023. Under 2023 har en projektering påbörjats, en projektledare från samhällsbyggnadsförvaltningen och en projektledare från socialförvaltningen har utsetts samt en styrgrupp och en referensgrupp.

Projektledningen ger uppdrag till projektledare att via ombyggnation tillse att det i Hemgården finns möjlighet att utöka med 14 somatiska platser över tid, att inrymma daglig verksamhet, inrymma hemtjänst samt diverse kontor och skapa goda möjligheter till omklädning i källaren. Utöver detta kommer fastighetschef att tillse att reinvesteringar i byggnaden blir utförda samt att ett sprinklersystem installeras samtidigt.

Socialförvaltningen kommer efter ombyggnationen att nyttja Hemgården fullt ut och Hemgården blir en levande byggnad full av verksamhet utan öde lokaler. Detta möjliggör också att hela fastigheten tas om hand och används optimalt. Kostnaden för hela ombyggnation om 21 mkr har tagits fram i en uppskattad kalkyl utifrån förstudien som gjordes 2021.

Under projekteringen 2023 har det tillkommit kostnader i projektet om 1 mkr. Tillkommande kostnader består av tre delar:

- Taklyftar i lägenheterna på SÄBO, detta saknas idag och behövs både utifrån patientsäkerhet och arbetsmiljö. Att installera taklyftarna samtidigt som innertaken rivs bedöms kostnadseffektivt. Kostnad ca 700 tkr
- Hörslina i samlingsalen bedöms kostnadseffektivt att installera samtidigt som golven byts utifrån tillgänglighet. Kostnad ca 100 tkr
- Ljudabsorbenter i lokalerna för daglig verksamhet behöver installeras pga. ljudkänslighet hos målgruppen. Kostnad ca 200 tkr

Behov som initierar investeringen

Då en utökning av 14 somatiska plaster utifrån demografi är behovet av inventarier och tillkommande utrustning.

Daglig verksamhet står utan lokaler hösten 2023 och måste flytta ut ur Hagen ser förvaltningen att Hemgården skulle passa verksamheten. Behovet är inventarier och tillkommande utrustning då nuvarande inventarier är undermålig i många avseenden.

Driftskostnader på grund av investeringen

Inga

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Kostnader för tomhyror på Hemgården under renoveringen med 540 tkr.

Löpande driftkostnader efter projektet är klart

Daglig verksamhet lämnar sina lokaler på Hagen och får i stället nya lokaler på Hemgården. Kostnaden kan bli något mer på Hemgården då lokalerna är större.

Kostnader för tomhyror på en avdelning inom somatisk i avvaktan på att de tas i bruk för ökade behov utifrån demografiska behov.

Kostnader för personal på de nya somatiska avdelningarna när de väl tas i bruk

Driftkostnader under genomförandefasen:

Projektledare för de interna processerna så som flytt och logistik då personer fortsatt kommer att bo i byggnaden under renoveringen. Upphandling av möbler mm. Resurser för flytt av daglig verksamhet

1:9 Investeringsbeskrivning

Benämning	Utbyte mobiltelefoner
Ansvarig nämnd	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	2025 - 850 tkr 2026 - 250 tkr 2027 - 50 tkr
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	0 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	Löpande
Beräknas tas i drift (aktiveras)	Löpande

Beskrivning av investeringen

Socialförvaltningen använder sig av 241 mobiltelefoner för att klara den digitala tekniken så som att låsa upp dörrar i hemtjänsten, låsa upp medicinskåp samt med nytt verksamhetssystem under 2024 kunna dokumentera direkt ute hos brukaren. Ett stort antal tjänstemän innehar också mobiltelefoner.

Socialförvaltningens mobiltelefoner måste bytas ut löpande utifrån en utbytesplan. Detta då telefonerna har en livslängd i på ca 4 år därefter säkerhets uppdateras de inte och de appar som personalen är beroende av uppdateras inte och medför att tekniken inte fungerar för personalen. Tjänstemännens mobiltelefoner har en längre hållbarhet på 8–10 år. Varje mobiltelefon kostar ca 5 500 kr.

Behov som initierar investeringen

Förvaltningen måste löpande byta sina mobiltelefoner Under perioderna 2025–2027 behövs nedanstående antal bytas:

- 2025 - 55 telefoner som egentligen måste bytas 2023/2024 samt 137 telefoner för 2025, totalt **193** telefoner
- 2026 - **37** telefoner
- 2027 - **10** telefoner

Driftskostnader på grund av investeringen

Samtliga telefoner har redan befintligt mobilabonnemang

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart

Samtliga telefoner har redan befintligt mobilabonnemang

Driftkostnader under genomförandefasen:

Inga

1:10 Investeringsbeskrivning

Benämning	Implementering nytt verksamhetssystem
Ansvarig nämnd	Socialnämnd
Nämnd som utför	Socialnämnd

Investeringsutgift (tkr)	2025 – 1 200 tkr
Driftkostnad i projektet	0 tkr
Driftkostnader i verksamheten (efter driftstart)	605 tkr
Beräknas starta upp (utgift uppstår)	2024
Beräknas tas i drift (aktiveras)	2024

Beskrivning av investeringen

Under 2023 har socialförvaltningen i Herrljunga tillsammans med socialförvaltningen i Vårgårda upphandlat ett nytt gemensamt verksamhetssystem. Att byta ett verksamhetssystem är en oerhört kostsam och tidskrävande process inom socialförvaltningen.

Kostnaden för det nya verksamhetssystemet kommer på årsbasis att vara billigare än nuvarande verksamhetssystem med ca 120 tkr/år men det tillkommer en implementeringskostnad för systemet till den nya leverantören Pulsen AB med 1 000 tkr för Herrljunga fördelat med 500 tkr 2024 och 500 tkr 2025. Kostnaden för 2024 har socialförvaltningen i dagsläget ingen täckning för men äskar investeringsmedel för att klara 500 tkr 2025.

Utöver detta tillkommer kostnader för projektledning om 800 tkr 2024 och 800 tkr 2025 samt kostnader för tjänster hos IT avdelningen som uppskattas till 200 tkr. Projektledning för 2024 kommer att finansieras med statsbidrag men för 2025 finns ingen budget.

Investeringen är således:

- 500 tkr för implementering 2025
- 800 tkr till projektledare 2025
- 200 tkr i kostnader för IT-avdelningens arbete under 2024–2025.

Behov som initierar investeringen

Införandet av nytt verksamhetssystem samt utfasning av tidigare verksamhetssystem.

Driftskostnader på grund av investeringen

Förvaltningen har redan driftskostnad för sitt nuvarande verksamhetssystem med 720 tkr/år. Det nya verksamhetssystemet kommer att kosta 605 tkr/år.

Vilka kostnader uppstår om investeringen genomförs förutom kapitalkostnader

Inga

Löpande driftkostnader efter projektet är klart

Förvaltningen har redan driftskostnad för sitt nuvarande verksamhetssystem med 720 tkr/år. Det nya verksamhetssystemet kommer att kosta 605 tkr/år.

Driftskostnader under genomförandefasen:

Kostnader för socialförvaltningens IT-strategier som genomför all migrering tillsammans med projektledare samt kostnader för IT avdelningens tjänster Utbildningsinsatser under 2024 och 2025 för all personal

Verksamhetsberättelse Anhörigstöd 2023

Sammanfattning

Anhörigstödet utgår från Socialtjänstlagen 5 kap 10§. *Socialnämnden ”ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.”*

Anhörigstöd är en frivillig insats därav har anhörigsamordnaren ett stort uppdrag kring att sprida information om det stöd som finns att få. Anhörigsamordnare har under 2023 arbetat med att utveckla kontaktvägar samt sprida information om anhörigstödet via flera olika nätverk. Information har nåtts av många men det finns fortfarande utmaningar med att nå ut till fler. Möjligheten att kontakta anhörigsamordnare via hemsidan genom ett kontaktformulär samt tidsbokning har också införts under 2023 för att tillgängliggöra kontaktvägar.

I början av året identifierades målgruppen föräldrar/vårdnadshavare till barn med NPF-diagnoser (Neuropsykiatriska diagnoser) eller problematisk skolfrånvaro, syskon samt anhöriga till personer med demens/kognitiv svikt. Ett särskilt fokus har därför lagts på dessa målgrupper i form av enskilda samtal och anhörigrupper.

Den återkoppling anhörigsamordnaren fått ifrån anhöriga är att samtalen och grupperna hjälper dem i sitt anhörigskap och gör att ”man orkar lite till”. Flera anhöriga som söker sig till anhörigsamordnaren har hört att funktionen finns från andra anhöriga som har goda erfarenheter av besöken/kontakten.

Samverkansarbetet fortlöper och utvecklas både med närliggande kommuner, men även internt över de olika förvaltningarna, frivilligorganisationer, samt med regionala och nationella anhörignätverk.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-22
Verksamhetsberättelse anhörigstöd 2023

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till socialnämnden är att socialnämnden godkänner Verksamhetsberättelse anhörigstöd 2023.

Helena Boman
Anhörigsamordnare

För kännedom till: Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse Anhörigstöd 2023

Sammanfattning.

Anhörigstödet utgår från Socialtjänstlagen 5 kap 10§.

Socialnämnden "ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder."

Utifrån lagtexten är uppdraget att fortsatt utveckla anhörigstödet i Herrljunga kommun. Detta skall göras genom att samverka med övriga förvaltningar inom kommunen men även genom samarbeten med andra kommuner, regionen, nationellt, frivilliga organisationer samt privata aktörer. Det ingår även att hålla sig uppdaterad inom forskning och utveckling samt planera för framtiden. Här kommer en sammanfattning av hur detta arbete under året 2023 fortlöpt.

Samverkan/forskning/utveckling/nätverk

Under året har samverkan fortlöpt inom socialförvaltningen samt med de andra förvaltningar inom kommunen. Samverkan har även fortsatt och utvecklats med andra kommuner, regionalt och nationellt.

Anhörigsamordnaren är representant i olika anhörignätverk så som BorNA (Boråsregionens anhörignätverk), VäsNA (Västsvenska nätverket för anhörigstöd) samt mini VÄSNA (bara några få kommuner från VÄSNA). I dessa nätverk tar man del av forskning och utbildningar som riktar sig till anhöriga och anhörigstöd i hela Sverige.

Under året har BorNA nätverket samverkat med FoU Sjuhärad i en studie om anhörigkonsulenternas arbetssituation samt vardagen som anhörig och upplevelsen av kommunalt anhörigstöd. Herrljunga fortsätter som pilotkommun för upprättandet av den nationella databas som håller på att arbetats upp nationellt, där bland annat statistik över enskilda samtal och gruppverksamhet läggs in för att få en överblick över hur det ser ut genom landet. Anhörigsamordnaren har även blivit intervjuad utifrån sin roll av en forskare kopplad till NKA (Nationellt kompetenscentra anhöriga) som planerar att publicera en bok i ämnet, boken är även tänkt att bidra som utbildningsmaterial i vissa utbildningar framöver när den blir publicerad.

Anhörigsamordnaren sitter även med som en av de drivande representanterna i den nationella samverkansgruppen för utvecklandet av marknadsföring av anhörigstödet. Denna

grupp har under året genomfört undersökningar nationellt för att kartlägga hur marknadsföringen ser ut samt vad som kan tänkas behövas framåt. Anhörigsamordnaren i Herrljunga kommun och en Anhörigkonsulent i Göteborgs stad har tillsammans presenterat resultatet av undersökningen för representanter från Socialstyrelsen och andra som arbetar med anhöriga, vid ett nationellt forum.

Anhörigsamordnaren har även deltagit vid nätverken för unga omsorgsgivare/barn som anhöriga, detta är ett nationellt nätverk där det erbjuds digitala anhörigrupper för barn/unga samt vissa grupper på plats bland annat i Borås där fokus i grupperna varit på när man mist ett syskon. Dessa grupper är tillgängliga för Herrljunga kommuns barn och unga på grund av att Herrljunga har en representant i det nationella nätverket.

I början av året identifierades målgrupper i behov av extra fokus, vilket resulterade i ett ökat fokus på föräldrar/vårdnadshavare till barn med NPF-diagnoser eller problematisk skolfrånvaro.

LSS-dagen genomfördes i år igen denna gång på hösten, även detta år genomfördes den i samverkan med Vårgårda kommun och FUB. Detta år var det fyra representanter ifrån Herrljunga och fyra ifrån Vårgårda som drev arbetet tillsammans med en representant från FUB. Dagen upplevdes lyckad och det var cirka 200 besökare samt att återkopplingen från besökarna var positiv.

Anhörigsamordnaren har fortsatt att delta i rättighetsnätverket under året och deltog på MR-dagarna i Helsingborg för att skapa nätverk, knyta kontakter för framtida samverkan. Året innan (2022) etablerades kontakten med Solrosen (en del av Räddningsmissionens organisation som arbetar med barn med frihetsberövade föräldrar), vilket resulterade i en teaterföreställning för mellanstadiets elever med temat "Det ingen får veta..." med fokus på anhöriga till frihetsberövade.

Under hösten har Rättighetsnätverket tillsammans med sportcentret genomgått en HBTQI-diplomering. Detta är ett arbete som kommer att fortsätta och tanken är att stärka upp alla förvaltningar i arbetet med att vara mer inkluderande gentemot denna målgrupp, till exempel hur man skall formulera sig i upprättandet av nya riktlinjer eller rutiner samt hur vi pratar till och om varandra. Detta arbete sker i samverkan med och stöttning från RFSL-Sjuhärad, som ansvarade för Diplomeringen.

Deltagandet i SSPF (Skola Socialtjänst Polis Folkhälsa) fortsätter med samverkansträffar och planeringar för fortsatt förebyggande arbete. Anhörigsamordnaren är aktiv i samverkan med kommunens personliga ombud för att ge stöd och vägledning till kommunens anhöriga och deras närstående. Anhörigsamordnaren deltog även i en heldag i Borås tillsammans med Boråsstad, SKR och polisen för att diskutera samverkan och hantera frågor om våld i nära relationer, inklusive händelseförlopp och exempel på framgångsrik samverkan.

Anhörigsamordnaren är också med i projektet Skola – Hem tillsammans med personal i

Bildningsförvaltningen och kommunens Folkhälsostateg, som är den drivande bakom projektet. Detta projekt kommer att fortlöpa under hela 2024 och är ett projekt som fokuserar fullföljda studier.

Under våren planerades och sedan under hösten genomfördes "En vecka fri från våld" av Herrljunga kommuns Folkhälsostateg, kommunens samordnare för det vålds preventiva arbete samt kommunens anhörigsamordnare. Under veckan vävdes även Herrljungas Psykisk hälsa dag in, en dag med fokus på psykisk hälsa och vilka olika hjälpinsatser det finns för att må bra/bättre samt suicid dagen uppmärksammades i samband med veckan.

Anhörigsamordnare ha deltagit på workshop för implementeringen av anhörigstrategin. Implementerings arbetet har påbörjats i kommunen och kommer att fortlöpa under nästkommande år.

Fortsatt samverkan med Vara kommuns anhörigkonsulent, byggt upp en ny samverkan med Vårgårdas nya anhörigkonsulent bland annat har det resulterat i informationsträffar för anhöriga till personer med demens.

Under det gångna året har uppsökandeverksamhet/utvecklingsmöjligheter fortsatt i form av besök och deltagande på olika APT inom socialförvaltningen och bildningsförvaltningen, anhörigträffar samt föräldramöten på olika skolor i kommunen. Deltagande hos olika ideella föreningar så som bokklubben i Ljung och samverkat med Röda korset vid fyra anhörigträffar på Hemgården och på Hagen. Anhörigsamordnare har även deltagit på Öppet hus på Tors hus. Representerat Herrljunga kommun i olika forum och på olika orter samt medverkat i tidning och radio. Fortsatt spridning av informationen om anhörigsamordnar funktionen fortlöper med hjälp av fysisk närvaro vid olika tillställningar så som Herrljunga festivalen, informationsfolders och samverkan inom kommunens alla verksamheter. Detta är ett pågående och föränderligt arbete i och med att tjänsten utvecklas och växer hela tiden. Anhörigsamordnare har tillsammans med Socialförvaltningens IT-strateg skapat ett e-formulär som gör det möjligt för anhöriga att ta kontakt med anhörigsamordnare via kommunens hemsida. Det har även skapats ett bokningssystem så att det nu går att boka tider för enskilda samtal eller vägledning/lotsning via kommunens hemsida.

Anhörigsamordnare har även deltagit i utbildningar och kompetensförstärkning under året.

Anhörigträffar/ Anhöriggrupper

Anhörigsamordnaren har deltagit vid anhörigträffar inom vård- och omsorgs-verksamheter, föräldramöten i skolor i Herrljunga tätort. Digitala anhöriggrupper har genomförts i samverkan med NKA (ME-WE grupp unga omsorgsgivare), Vara kommun (Vuxen syskon), Boråsregionens kommuner och vuxen skolan (Steg ut).

Under hösten 2023 genomförde även Herrljunga kommuns anhörigsamordnare i samverkan med Vara kommuns anhörigkonsulent två grupper för vårdnadshavare/föräldrar till barn med NPF-diagnoser, grupperna fylldes upp snabbt och en ny grupp i Herrljunga är planerad

till våren 2024.

Enskilda samtal

Enskilda samtal är där anhörigsamordnaren lägger mest tid. Dessa samtal fortsätter att öka, detta är ett tecken på att det uppsökande arbetet fungerar samt att många instanser inom kommunen lotsar anhöriga till anhörigsamordnaren. Samtalen består av aktivt lyssnande, vägledning och lotsning inom kommunens verksamheter, vem man kan vända sig till och i vilka ärenden. Många samtal handlar mycket om att stötta den anhörige i jobbiga situationer och även stötta med att hantera oro, skuld och skam. De anhöriga som tagit kontakt har fått informationen om att anhörigsamordnare finns via information på hemsidan, blivit hänvisade av personal på olika enheter inom kommunen, har fått informationen från andra anhöriga eller familjemedlemmar samt tagit kontakt via formuläret på hemsidan. Det finns även de som fått information om anhörigstödet i Herrljunga via Närhälsan eller anhörigstöd i andra kommuner. Vissa av dessa enskilda samtal är bara vid ett tillfälle men flera av dem pågår under en längre tid. Antalet samtal som skett under året är cirka 172 i skrivande stund och det har varit mest kvinnor som tagit kontakt men även en del män. Några hembesök har utförts och ett flertal samtalspromenader.

Resultat

Resultaten av återkopplingen från anhörigsamordnaren visar att samtalen och grupperna hjälper anhöriga att klara av sin roll som anhöriga och ger dem energi att fortsätta. Många anhöriga kommer till anhörigsamordnaren efter att ha hört positiva erfarenheter från andra anhöriga som har deltagit i besök eller haft kontakt. Efter avslutade föräldragrupper eller vårdnadshavargrupper har det kommit in flera förfrågningar om att starta nya grupper, både från föräldrar/vårdnadshavare själva och från andra.

Framtid

Fokus under 2023 har varit på att fortsätta att underhålla och utveckla verksamheten samt att utöka samverkan inom och utanför socialförvaltningen. Framåt kommer arbetet med de olika anhörignätverken att fortlöpa samt samverkan med de närliggande kommunerna.

Rättighetsnätverket planerar att delta vid MR-dagarna i Skellefteå och denna gång föreläsa om det arbetet kommunen gör och planerna framåt, ett bra sätt att sätta Herrljunga på kartan för det fantastiska arbetet med mänskliga rättigheter som utförs.

Sammanfattning SIP-samordnare

SIP-samordnar uppdraget utgår ifrån socialtjänstlagen (2 kap. 7 § SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (16 kap. 4§ HSL).

” När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med landstinget upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om kommunen eller landstinget bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Arbeta med planen ska påbörjas utan dröjsmål. Planen ska när det är möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.”

På grund av att regionens SIP-samordnare inte varit på plats första halvåret så har de regionala SIP-samordnar träffar som tidigare utförts uteblivit under våren. Dessa träffar startades upp igen på hösten ,2 träffar för SIP-samordnare för vuxen gruppen i Sjuhärad samt de 2 träffar för SIP-samordnare för barn och unga i Sjuhärad, och kommer att fortlöpa framöver. Fortsatt arbete med att informera om hur SIP processen går till samt vilken rätt man har att kalla till dessa möten är något som ändå fortlöpt under hela året. Inom kommunen har SIP-samordnare fungerat som ett bollplank för olika professioner i frågor om SIP.

Arbetet fortlöper med att delta på nationella och regionala nätverksträffar, nätverksleda vid behov samt att omvärldsbevaka.

Anhörigsamordnare
Helena Boman

Samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

Sammanfattning

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag till Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram. En familjecentral/familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och/eller mödrahälsovård och/eller socialtjänst. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i samverkansavtalet.

Kommunstyrelsen begärde i remiss inkommen 2023-12-04 yttrande från socialnämnden om nämnden ställer sig bakom förslaget samverkansavtal. Förvaltningen föreslår att socialnämnden ställer sig bakom reviderat samverkansavtal samt att föreslå kommunstyrelsen att ta beslut om detsamma och teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-12-06

Remiss inkommen 2023-12-04

Brev reviderat samverkansavtal familjecentral Västra Götaland

Protokollsutdrag § 75 2023-09-29 Reviderat samverkansavtal familjecentral Västra Götaland, Dnr 2022/SKF0151

Samverkansavtal familjecentraler, giltig från: 2024-03-01

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden ställer sig bakom det reviderade samverkansavtalet för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland.
- Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att ta beslut om detsamma samt om att teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Christel Andersson
Verksamhetschef

Expedieras till: Kommunstyrelsen, Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Bakgrund

En familjecentral/familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Målet med verksamheten är att, utifrån hela familjens livssituation, främja en god hälsoutveckling hos barn och föräldrar. Verksamheten ska vara lättillgänglig och oberoende av familjers ekonomiska förutsättningar, kulturtillhörighet, etnicitet etcetera. De senaste åren har rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, visat på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet. Syftet med ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland är att:

- tydliggöra uppdrag och förväntningar
- skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- kvalitetssäkra verksamheterna

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i samverkansavtalet. Samverkansavtalet på länsnivå bör eller kan inte vara ett detaljdokument.

Motivering av förslag till beslut

För att skapa trygga och tydliga samverkansformer för det förebyggande arbetet som bedrivs på Familjecentralen i Herrljunga, krävs ett väl genomarbetat samverkansavtal mellan de parter som samverkar i verksamheten. Det är Socialförvaltningens mening att det nu reviderade samverkansavtalet erbjuder den ram som behövs, för att verksamheten ska kunna fortsätta att utveckla det förebyggande arbetet utifrån det uppdrag som beskrivs i det reviderade samverkansavtalet.

Direktionen i Sjuhärads kommunalförbund ställde sig 2023-09-29 bakom det reviderade samverkansavtalet för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om detsamma samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Remiss - Samverkansavtal för familjecentraler i Västra Götaland

Remissinstanser
Socialnämnden
Bildningsnämnden

Bakgrund

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund har till kommunen inkommit med en rekommendation till kommunen att ta beslut om förslag till samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Ärende

Eftersom samverkansavtalet berör flera nämnders verksamhetsområden, kommer kommunens beslut om samverkansavtalet fattas av kommunstyrelsen. Innan kommunstyrelsen beslutar om att teckna samverkansavtal, efterfrågas ett yttrande från bildningsnämnden och socialnämnden om nämnderna ställer sig bakom föreslagen samverkansavtal.

Bilagor

Brev från Boråsregionen
Förslag till samverkansavtal
Protokoll från direktionen § 75/2023

Instruktion för remissvaret

Remissvaret skickas senast den: 30 januari

Anela Lennartsson

Administrations- och kommunikationsenheten

2023-10-16

Till medlemskommunerna i
Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Rekommendation att ta beslut om förslag till Samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen

VästKoms styrelse beslutade den 22 juni 2023 att ställa sig bakom förslaget på samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland. VästKoms styrelse rekommenderar kommunalförbunden att i sin tur rekommendera sina respektive medlemskommuner att besluta om förslaget samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen.

Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund behandlade ärendet den 29 september 2023 och översänder nu sitt beslut samt rekommenderat förslag.

Kommunernas beslut meddelas Boråsregionen **senast 2024-02-16** på info@borasregionen.se

Linda Bergholtz
Administrativ chef

Bilagor

- 1 Protokollsutdrag
- 2 samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

§ 75 Reviderat samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland

Diarienummer: 2022/SKF0151

Beslut

Direktionen ställer sig bakom förslag till Samverkansavtal för familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland och rekommenderar medlemskommunerna att ta beslut om detsamma samt teckna avtal med Västra Götalandsregionen

Sammanfattning

På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) har ett förslag till Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland tagits fram. En familjecentral / familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet och en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och där det finns kompetens i nära samverkan. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och /eller mödrahälsovård och/eller socialtjänst. Verksamheten ska vara hälsofrämjande, generell, förebyggande och stödjande.

Målet med verksamheten är att, utifrån hela familjens livssituation, främja en god hälsoutveckling hos barn och föräldrar. Verksamheten ska vara lättillgänglig och oberoende av familjers ekonomiska förutsättningar, kulturtillhörighet, etnicitet etcetera.

De senaste åren har rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, visat på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Syftet med ett länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamhet i Västra Götaland är att:

- tydliggöra uppdrag och förväntningar
- skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- kvalitetssäkra verksamheterna

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas i samverkansavtalet. Samverkansavtalet på länsnivå bör eller kan inte vara ett detaljdokument.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

SAMVERKANSAVTAL

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Gäller för: Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Giltig från: 2024-03-01

→ Avtal

Överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte och mål.....	4
3. Avtalsparter.....	4
4. Avtalstid och uppföljning	4
5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument	5
6. Målgrupp.....	6
7. Familjecentraler och familjecentralsliknande verksameters uppdrag.....	6
8. Definitioner	7
8.1. Familjecentrerat arbetssätt	7
8.2. Familjecentral	8
8.3. Familjecentralsliknande verksamhet	8
8.4. Samlokalisering	9
9. Samverkan.....	9
10. Samverkande parter	10
10.1. Socialtjänst.....	10
10.2. Öppen förskola.....	11
10.3. Barnmorskemottagning	12
10.4. Barnhälsovård	13
11. Organisation, ledning och styrning	13
11.1. Styrgrupp.....	13
11.2. Samordnare.....	14
12. Lokal uppföljning.....	16
13. Sekretess	16
14. Ekonomi	17
14.1. Gemensamma kostnader.....	17
14.2. Finansiering av respektive basverksamhet	17
15. Lokala samverkansavtal	18
Referenser	20
Bilagor	20
Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal	21
Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal.....	28
Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande	32
Bilaga 4. Utvecklingsområden.....	34

1. Inledning

Att stödja föräldrar i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att främja barns hälsa och utveckling. Trygga och välinformerade föräldrar är en viktig förutsättning för en positiv utveckling för barnet och minskar risken för en rad olika hälsoproblem och riskbeteenden.¹

Kommuner och regioner har ett ansvar i att stödja föräldrarna i föräldraskapet² och där utgör familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna en viktig arena.

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett länsgemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet.

Den 10 maj 2021 fastställde Vårdsamverkan Västra Götaland en uppdragshandling som gav Västra Götalandsregionen och VästKom i uppdrag att ta fram ett inriktningsdokument för familjecentralerna i Västra Götaland. Vårdsamverkan Västra Götaland konstaterade att de senaste årens rapporter och utredningar visat på ett behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Detta samverkansavtal är resultatet av det uppdrag som gavs av Vårdsamverkan Västra Götaland. Dokumentet tituleras här samverkansavtal istället för inriktningsdokument med hänvisning till gällande riktlinje för gemensamma styrdokument i Västra Götaland.³

Samverkansavtalet hanterar samverkan mellan ingående verksamheter i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På nationell nivå har vi i nuläget en stor brist på barnmorskor, vilket slår igenom även i vårt län. Detta påverkar förutsättningarna för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation har tagits i framtagandet av detta samverkansavtal.⁴ Vid

¹ En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, [Riksdagen](#).

³ Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

⁴ Se bilaga 3.

tecknande av lokala samverkansavtal bör alltid förutsättningar för kompetensförsörjning beaktas för samtliga ingående parter.

2. Syfte och mål

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna
- att säkra samverkan mellan huvudmännen

Målet är att genom familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

3. Avtalsparter

Detta samverkansavtal gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas av detta samverkansavtal.

4. Avtalstid och uppföljning

Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Båda huvudmännen har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av samverkansavtalet. Uppföljning ska ske gentemot Vårdsamverkan Västra Götaland.

5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument

Vid framtagande av detta samverkansavtal har följande styrande och stödjande dokument samt lagstiftning tagits i beaktande:

- Hälso- och sjukvårdslagen⁵
- Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.⁶
- Socialtjänstlagen⁷
- Skollagen⁸
- Slutrapport regional översyn av familjecentraler⁹
- Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg¹⁰
- Nationell vägledning Familjecentral¹¹
- Börja med barnen - En sammanhållen god och nära vård för barn och unga¹²

En viktig utgångspunkt för arbetet med framtagandet av samverkansavtalet har också varit proportionell universalism. Det vill säga att insatser till föräldrar bör vara universella och riktade till alla, men samtidigt vara proportionella till de behov som finns i utsatta grupper.¹³

Proportionell universalism.¹⁴

⁵ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

⁶ Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

⁷ Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

⁸ Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

⁹ Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

¹⁰ Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

¹¹ Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹² Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

¹³ Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

¹⁴ Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen.

I samverkansavtalet används genomgående begreppet *föräldrar* och inte *vårdnadshavare*. Ett barn kan ha annan vårdnadshavare än en förälder, men eftersom begreppet föräldrar används generellt i nationella definitioner, utredningar och underlag, där detta avtal utgår från ett flertal av dem, används begreppet föräldrar även i detta avtal. Vårdnadshavare kan likställas med föräldrar i detta dokument.

6. Målgrupp

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, barnets föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet.

7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag

En familjecentral och en familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar. Verksamheten är en ingång att nå alla föräldrar och samtidigt erbjuda kompletterande stödinsatser för föräldrar som är i behov av det.¹⁵

Familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser¹⁶ och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa.¹⁷

Syftet med familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten som samverkansarena och mötesplats är att genom föräldrarna minska:

¹⁵ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁶ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁷ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

- Fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- Ojämlighet i hälsa bland barn
- Risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid¹⁸

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan, ska familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten:

- Erbjuda lättillgängligt stöd
- Vara ett kunskaps- och informationscentrum
- Stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- Skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga
- Främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- Uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling eller där det finns tecken på riskfaktorer i barnets närmiljö
- Stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar
- Erbjuda tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- Stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk
- Stärka ett jämställt föräldraskap
- Stärka barns språkutveckling
- Stärka integrationen¹⁹

8. Definitioner

8.1. Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara

¹⁸ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

- Barnets bästa sätts i främsta rummet
- Föräldrarna ses som barnets viktigaste resurser
- Det sociala nätverket runt barnet ses som en viktig resurs
- Arbetssättet anpassas utifrån barnets mognadsgrad
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn- och familjeperspektivet främst

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla ingående verksamheter inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

8.2.Familjecentral

En familjecentral är en samlokaliserad²⁰ verksamhet som minst består av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete.

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Familjecentralens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.3.Familjecentralsliknande verksamhet

En familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet med samverkan mellan minst tre av basverksamheterna. Barnhälsovård och öppen förskola ska ingå i samverkan samt ytterligare minst en av de återstående basverksamheterna. Barnhälsovården ska vara samlokaliserad med minst en av de kommunala verksamheterna (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst).

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek,

²⁰ Se stycke 8.4.

föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Den familjecentralsliknande verksamhetens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.²¹

8.4. Samlokalisering

Samlokalisering innebär att hela den verksamhet som respektive part bedriver som berör familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag ska vara fysiskt förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.²²

För barnhälsovårdens del innebär det hela barnhälsovårdens uppdrag. För barnmorskemottagningen utgörs detta av graviditetsrelaterad vård. För förebyggande socialtjänsts del innebär det uppsökande och servicebaserat arbete, till exempel föräldraskapsstöd. För öppna förskolan utgörs det av hela dess verksamhet.

Samlokalisering skapar mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men det är inte en förutsättning för samverkan. Samlokalisering är särskilt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov, och har således större fördelar i områden med sämre socioekonomiska förhållanden.²³

9. Samverkan

Samverkan handlar om både samarbete med personlig kontakt i det löpande arbetet och samordning av resurser på huvudmannanivå. Det handlar om att skapa konsensus, förtroende och tillit kring ansvar och roller. Utöver intern samverkan på den egna familjecentralen eller inom

²¹ Utöver familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter kan annan avtalsbunden samverkan tecknas som inte faller inom ramen för ovanstående definitioner. Dessa samverkansformer omfattas inte av detta avtal.

²² Lokalanpassningar kan behöva göras utifrån ingående basverksamheters krav på standard och säkerhet.

²³ *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbets sätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

den familjecentralsliknande verksamheten sker även extern samverkan med andra verksamheter.

Följande förutsättningar behöver finnas för att få till en bra samverkan:

- Kunskap om varandras kompetenser
- Tydliga roller med arbetsbeskrivningar
- Gemensam värdegrund (familjecentrerat arbetssätt)
- Gemensam verksamhetsplan och uppföljning
- Tydlig styrning och ledning
- Samverkanstid där tid avsätts för regelbundna möten med personalen som arbetar på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten, samt tid för möten med cheferna för de olika verksamheterna²⁴
- Gemensam kompetensutveckling som planeras i styrgruppen och beslutas av chef för respektive verksamhet
- Rutiner för hantering av dokumentation och sekretess

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en välfungerande familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet och ökar förmågan att upptäcka och tillgodose barns och barnfamiljers individuella behov.²⁵

10. Samverkande parter

En familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet utgörs i grunden av samverkan mellan fyra basverksamheter. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Nedan beskrivs ingående basverksamheters uppdrag, åtagande, roller och kompetens kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

10.1. Socialtjänst

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden i den uppsökande verksamheten ska upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och

²⁴ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

²⁵ *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.*

Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

enskilda sin hjälp. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. När det gäller gruppen barn och unga finns särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen. Socialnämnden ska bland annat verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. En familjecentral eller en familjecentralsliknande verksamhet ger socialtjänsten en bred arena att möta blivande föräldrar och föräldrar till små barn i enlighet med socialtjänstlagens uppsökande och servicebaserade arbete. Genom socialtjänstens samlokalisering med andra inom en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finns en flexibel och adekvat struktur för socialtjänstens samverkansansvar och uppsökande service, för att kunna erbjuda stöd utifrån familjens behov.

Tack vare samverkan med barnmorskemottagningen, barnhälsovård och öppen förskola kan föräldrar på ett lättillgängligt sätt få tillgång till socialtjänstens resurser och kompetens redan under graviditeten eller som nybliven förälder.

Socialtjänsten kan bedriva förebyggande arbete på olika nivåer; individ-, grupp- och samhällsnivå. Det kan handla om spännvidden mellan att delta i och leda olika föräldrastödsprogram (individuellt eller i grupp), social rådgivning, samhällsinformation, motivation- och nätverksarbete eller att tidigt upptäcka behov och lotsa vidare till ytterligare stöd. Det kan också handla om samtal kring familjeliv, relationer, anknytning och samspel samt att arbeta för att främja barnfamiljers situation i området.

10.2. Öppen förskola

Öppen förskola regleras av skollagen och lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt skollagen får en kommun anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och annan medföljande vuxen. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den ger föräldrar stöd i föräldrarollen och möjlighet till social gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när eller hur ofta de vill komma. Den öppna förskolan utformas utifrån de behov som finns på orten eller bostadsområdet. Det innebär att innehållet i verksamheten varierar från plats till plats.

Öppna förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek.

För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Verksamheten på öppna förskolan utvecklas utefter varje barns behov och tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga. Pedagogen har till uppgift att arbeta med både barn, föräldrar och relationen mellan dem samt visa på ett pedagogiskt förhållningssätt. Den öppna förskolan riktar sig till familjer med barn från 0 år till dess barnet börjar skolan.

I en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet tillför öppen förskola pedagogisk kompetens och ett pedagogiskt perspektiv. Genom samverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ökar öppna förskolans möjligheter att tidigt upptäcka och tillgodose behov hos familjerna.

10.3. Barnmorskemottagning

Övergripande basuppdrag för barnmorskemottagningen är hälsovård under graviditet (inklusive föräldrautbildning och förlossningsförberedelse), preventivmedelsrådgivning, förebygga sexuellt överförbara sjukdomar samt organiserade gynekologiska cellprovskontroller enligt gällande vårdprogram.

Barnmorskemottagningen spelar en central roll för kvinnors och familjers hälsa genom rådgivning och insatser inom graviditetsövervakning och sexuell och reproduktiv hälsa. Den del av uppdraget som omfattar hälsovård under graviditet utgör cirka hälften av alla besök på barnmorskemottagningen.

Hälsovård under graviditet har till syfte att främja hälsa och verka förebyggande. Det är ett sätt att arbeta med medicinskt och psykosocialt omhändertagande av målgruppen.

Barnmorskemottagningens kompetens innehas av barnmorskan. Barnmorskemottagningen ska etablera nära samverkan mellan mottagningar, kommuner och vårdenheter inom vårdval med flera för att skapa en väl fungerande vårdkedja för familjer med särskilda behov. Folkhälsoperspektivet genomsyrar allt arbete och målsättningen är att i varje enskilt möte uppmärksamma levnadsvanor, att nå alla och samtidigt identifiera individer med behov av extra stöd och initiera insatser i samverkan med relevanta aktörer.

Barnmorskemottagningen och barnmorskan är en bas för familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens arbete kring familjeplanering, det ofödda barnet och de blivande föräldrarna. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten underlättar barnmorskans uppdrag angående tidig upptäckt, minimerar risken att det ofödda barnet ”faller mellan stolarna” och ökar möjligheten att ge rätt insats i rätt tid.

10.4. Barnhälsovård

Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. Detta genomförs bland annat genom att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor enligt barnhälsovårdens nationella program. Barnhälsovårdens arbete leds av barnhälsovårdssjuksköterskan i team tillsammans med läkare och psykolog.

Enligt Socialstyrelsen krävs det samsyn, struktur och styrning för att hälsoarbetet inom barnhälsovården ska vara framgångsrikt.

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter lyfts fram som konkreta exempel på hur barnhälsovårdspersonalens samverkan med olika verksamheter kan organiseras. Den största vinsten med familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters samverkansform är personalens ökade förmåga att upptäcka och möta barnfamiljernas behov av stöd, vilket gör familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till en väl lämpad arena för föräldraskapsstöd.

11. Organisation, ledning och styrning

11.1. Styrgrupp

Organisering av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska därför ha en styrgrupp²⁶ med uppdrag att styra och leda de olika verksamheternas

²⁶ Styrgruppen kan vara samma för fler än en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet.

gemensamma åtaganden. Styrgruppen ska utgöras av de närmaste cheferna till varje profession. Till exempel:

- Verksamhetschef eller biträdande verksamhetschef för barnhälsovård
- Enhetschef för barnmorskemottagning
- Enhetschef/rektor för öppen förskola/förskola
- Enhetschef för förebyggande socialtjänst

Andra nyckelfunktioner kan också ingå i styrgruppen. Det är viktigt att cheferna i styrgruppen är väl insatta i det dagliga arbetet och i utvecklingen av den enskilda familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten.

Styrgruppen eller chefer över styrgruppen ansvarar för att samverkansavtal skrivs och att alla parter undertecknar detta. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Styrgruppen ska leda och följa familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna.

För att samverkan ska fungera tillfredsställande ska alla verksamheterna i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att verksamhetsplanen upprättas.

Styrgruppen behöver mötas regelbundet tillsammans med samordnaren för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. Mötesfrekvens regleras i det lokala avtalet.

11.2. Samordnare

Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska ha en samordnare²⁷ som håller ihop verksamheten och är länken mellan arbetslaget och styrgruppen i båda riktningar. Samordnarrollen är inte

²⁷ Utöver samordnare kan även koordinatörer finnas i vissa kommuner.

Koordinatoruppdraget är vanligtvis bredare än samordnarrollen och kan till exempel omfatta ett helhetsansvar i ett geografiskt område kring utveckling av strukturer för samverkan och utveckling av familjecentrerat arbetssätt. Koordinatören kan i vissa fall även inneha rollen som samordnare.

knuten till en viss profession. Samordnaren utses av styrgruppen som också beslutar om samordnarens uppdrag och tjänstgöringsgrad.²⁸

Samordnarens uppdrag kan innehålla följande:

- Verka för att det gemensamma, vardagliga arbetet på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten fungerar
- Föra dialog med styrgruppen
- Främja samverkan och verksamhetens utveckling tillsammans med övriga i arbetsgruppen
- Stödja arbetet mot verksamhetens mål

Detta kan till exempel innebära att:

- Planera och leda samverkansmöten och verksamhetsmöten för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Delta på styrgruppsmöten
- Representera familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utåt
- Ansvara för hemsida, informationsmaterial och sociala medier
- Ansvara för utifrån kommande studiebesök
- Ansvara och driva planering för gemensam fortbildning inom arbetslaget
- Sammanställa årlig verksamhetsberättelse
- Initiera utvecklingsarbeten på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Vara ansvarig för introduktion av nyanställd personal på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Organisera och fördela gemensamma arbetsuppgifter
- Ansvara för informationsflödet till samtliga medarbetare
- Bevaka och samordna gemensamma utbildningsfrågor
- Förfoga över familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens gemensamma budget om sådan finns
- Upprätta årlig, gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering på uppdrag av styrgruppen

²⁸ Om funktionen samordnare utses och hanteras på annat sätt avseende uppdrag och tjänstgöringsgrad ska det regleras i det lokala samverkansavtalet.

12. Lokal uppföljning

Uppföljning av familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ske lokalt. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.²⁹

13. Sekretess

De verksamheter som samverkar inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten omfattas av olika sekretessbestämmelser. Grunden för de olika personalgruppernas tystnadsplikt är dock densamma. Allt utbyte av information ska ske enligt gällande lagstiftning och regleras i offentlighets- och sekretesslagen.³⁰

Uppgifter om en enskild får lämnas till en annan verksamhet inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten om den enskilde har lämnat sitt samtycke till överlämning av informationen. Detta eftersom ett samtycke kan häva sekretessen om den enskildes hälsotillstånd eller personliga förhållanden som annars gäller i de olika verksamheterna enligt offentlighet- och sekretesslagen.

Uppgifter om den enskilde kan även lämnas till en annan verksamhet (myndighet) om det aktualiseras en sekretessbrytande regel i det enskilda ärendet. Vissa sekretessbrytande regler kan aktualiseras om det finns anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt annan lag eller författning, exempelvis till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa eller riskerar att fara illa. Det finns även sekretessbrytande regler som möjliggör överlämning av information till polis om uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott.

²⁹ På sikt föreslås att en länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring tas fram. Se bilaga 4, Utvecklingsområden.

³⁰ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

14. Ekonomi

14.1. Gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader utgörs av kostnader kopplade till gemensamma lokaler, samordnartjänsten samt kostnader kopplade till gemensamma insatser enligt verksamhetsplan.

Gemensamma lokaler definieras utifrån uppdrag och utgår från en miniminivå bestående av en toalett för personal, en toalett för besökare samt ett konferensrum och ett personalrum.

Till kostnader som är kopplade till gemensamma lokaler ingår bland annat hyra för gemensamma ytor, lokalvård, gemensamma möbler, lås och inbrottslarm, brandskyddsutrustning, utrymnings- och överfallslarm, IT, skrivare och liknande.

Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på kostnaden för samordnaren. Det inkluderar samtliga kostnader kopplade till tjänsten, till exempel lön, kompetensutveckling och datautrustning. Den verksamhet där samordnaren anställs ersätts av övriga ingående verksamheter med respektive del av kostnaden.³¹

Gemensam finansiering av samordnaren gäller från och med att detta avtal träder i kraft både vid befintliga familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter samt vid etablering av nya.

Övriga gemensamma kostnader ska från och med att detta avtal träder i kraft delas lika mellan ingående basverksamheter vid etablering av nya familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter om inte annat överenskommes i det lokala samverkansavtalet.

14.2. Finansiering av respektive basverksamhet

De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt.

³¹ Regleras i det lokala samverkansavtalet.

Barnhälsovården får ersättning utifrån egen samlokalisering eller icke samlokalisering i enlighet med Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral.³²

Barnmorskemottagningen får ersättning i enlighet med vårdöverenskommelse mellan regional nämnd och styrelsen för Regionhälsan.

För kommunernas del skapas förutsättningar att ingå i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet vid nyetablering genom avsättande av resurser. Därefter hanteras kommunernas finansiering genom ordinarie budgetprocess.

15. Lokala samverkansavtal

Det lokala samverkansavtalet bör bestå av två olika delar – ett samverkansavtal som hanterar verksamheterna och samverkan dem emellan samt ett nyttjanderättsavtal som hanterar lokaler och hyror.

Se bilaga 1 för mall av ett lokalt samverkansavtal och bilaga 2 för mall av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Mallarna är förslag på hur respektive avtal kan utformas. I avtalen kan den lokala styrgruppen lägga till rubriker och innehåll utifrån behov. I nyttjanderättsavtalet kan även en del av punkterna redan ha reglerats i samverkansavtalet.

Ett lokalt samverkansavtal ska dock innehålla följande punkter:

- Avtalsparter och placering
- Avtalstid
- Avtalets utgångspunkter
- Syfte med avtalet
- Familjecentralens syfte och mål
- Parternas gemensamma ansvar
- Parternas enskilda ansvar
- Styrgrupp
- Samordnare
- Personalgrupp
- Sekretess och informationsöverföring

³² Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Ärende 6

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

- Finansiering
- Ändring och tillägg i avtalet
- Tvist
- Underskrift

Referenser

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

Bilagor

Se nedanstående sidor.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal

Lokalt samverkansavtal

(vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

1. Avtalsparter och placering

Namn på ingående barnavårdscentral (BVC), Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131 eller namn på företaget och deras organisationsnummer.

Namn på ingående barnmorskemottagning, Regionhälsan, Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131

Namn på ingående avdelning/enhet inom socialtjänst, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Namn på ingående öppen förskola, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Familjecentralen / den familjecentralsliknande verksamheten xx är lokaliserad på här skrivs besöksadressen till verksamheten.

Utifrån samverkansavtalet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland betecknas verksamheten som en familjecentral /familjecentralsliknande verksamhet. Utåt mot befolkningen kallas verksamheten för familjecentralen xx. Nedan benämns verksamheten därför som familjecentral.

2. Avtalstid

Avtalet gäller under perioden xxxx-xx-xx – xxxx-xx-xx med möjlighet till x månaders förlängning. Förlängningen ska vara skriftlig och beslutad av samtliga avtalsparter.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas övriga parter skriftligen med sex månaders varsel.

Rekommendation: Avtalstiden bör vara minst 3 år men inte längre än 5 år. Minst tre år ger verksamheten ro att arbeta och implementera vad som står i avtalet. Om avtalstiden är mer än 5 år finns det en risk att avtalet blir inaktuellt och inte följer förändringar i omvärlden. Om det finns en gemensam lokal bör samverkansavtalet följa hyresavtalet om inte hyresavtalet/-en är längre än 5 år.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

3. Avtalets utgångspunkter

Följande styrdokument ligger till grund för avtalet:

- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland (dnr xxxx).
- Eventuell avsiktsförklaring mellan **nämnd** och **kommun** (dnr xxxx).
- **Fyll på med övriga eventuella styrdokument.**

4. Syfte med avtalet

Syftet med avtalet är att säkra samverkan, skapa långsiktighet, kontinuitet och kvalitet i familjecentralens verksamhet samt familjecentralens roll i kommunområdets familjecentraliserade arbete. Detta avtal reglerar verksamhetens ledningsstruktur, innehåll, respektive parts ansvarsområde och finansiering av gemensamma resurser utöver lokaler. **Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från ”Mall nyttjanderättsavtal”.**

5. Familjecentralens uppdrag och mål

Familjecentralens övergripande uppdrag och mål

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 7.

Familjecentralens lokala mål och uppföljning

Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

6. Parternas gemensamma ansvar

Parterna ska tillsammans skapa en verksamhet som möter de behov som finns hos målgruppen och som motsvarar behovet i det geografiska området. Parterna ansvarar för att upprätta verksamhetsplan och uppföljningsbara mål samt att följa verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna. Parterna har också ansvar för den gemensamma kompetensutvecklingen hos personalgruppen.

Parterna ansvarar även för att avsätta gemensam tid för personalgruppen att ha samverkansmöten. För samverkansmöten, där alla samverkansparter är representerade, avsätts **xx** timmar/månad. På dessa möten behandlas till exempel utvecklingsfrågor och samverkansaktiviteter. Lokalfrågor ska behandlas på tid då de som arbetar i lokalerna deltar.

7. Parternas enskilda ansvar

Varje avtalspart har ansvar för sin egen verksamhet och personal. Varje chef ansvarar för att familjecentralen blir en del av respektive avtalsparts ordinarie verksamhet. Varje avtalspart ansvarar för att respektive personal har:

- Utrymme för samverkan i sin tjänst
- Möjlighet till gemensam utbildning och kompetensutveckling
- Kunskap om familjecentrerat arbetssätt
- Kunskap kring rutiner för dokumentation och sekretess

8. Styrgrupp

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.1.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser.

9. Samordnare

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.2 och 14.1.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser. Beskriv samordnaruppdragets omfattning (tjänstegrad) och uppdrag för samordnaren.

Gällande finansiering av samordnartjänsten, se avsnitt 15 i detta avtal.

10. Personalgrupp

Ange aktuell personal som bemannar familjecentralen.

11. Sekretess och informationsöverföring

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 13.

12. Systematiskt brandskyddsarbete

Styrgruppen ansvarar för att det upprättas samt bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i de gemensamma lokalerna på familjecentralen, för de verksamheter som finns i lokalerna. Styrgruppen utser även SBA ombud som har ansvaret för att bedriva SBA ronder i dessa ytor, utför kontroller på brandlarmet samt genomför utrymningsövningar. Det ska även finnas en plan för utrymning i de gemensamma ytorna där avsökning av dessa ingår. Det ska finnas en gemensam återsamlingsplats för att underlätta kontakt vid en utrymning.

13. Hot och våld

Incidenter gällande hot och våld kan inträffa och en gemensam plan för detta tas fram utav berörda verksamheter.

14. Försäkring

Respektive verksamhet försäkrar sina inventarier. Den verksamhet som har störst andel av familjecentralens lokaler försäkrar även de inventarier som finns i de gemensamma ytorna.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

15. Finansiering

Lokaler

Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".

Personalkostnader

Respektive avtalspart står för personalkostnader avseende sin personal och för andra verksamhetsspecifika kostnader.

Samordnare

Kostnaden för samordnaren ska delas lika mellan de basverksamheter som ingår i samverkan kring familjecentralen. Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 14.1.

Ange kostnad för samordnaren, anställande part och upplägg för ersättning från övriga ingående verksamheter.

16. Ändringar och tillägg i avtalet

Parterna är införstådda med att villkor och förutsättningar för den verksamhet som avtalet avser kan komma att förändras till följd av ny lagstiftning, beslut inom respektive huvudman eller annat. Skulle sådana förändringar uppkomma har parterna skyldighet att snarast informera övriga avtalsparter om detta.

Ändringar och tillägg till detta avtal skall för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

17. Tvist

Tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal löses i samförstånd mellan parterna. Om tvist om tolkning eller tillämpning av avtalet inte kan lösas i samförstånd mellan parterna, lyftes frågan till respektive huvudman.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

18. Underskrift

Detta avtal är upprättat i **fyra** likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Datum och ort

För öppen förskola
Ange förvaltning,
xx kommun

Datum och ort

För mödrahälsovård
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

För ange förvaltning för socialtjänst
xx kommun

Namn

Titel

För xx vårdcentral, BVC
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

För (tex bibliotek)

Namn

Titel

För (tex tandvården)

Namn

Titel

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal

Lokalt nyttjanderättsavtal

(vid sidan av ett lokalt samverkansavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

OBS! Nyttjanderättsavtal har inga formkrav. Tänk på att detta endast är ett förslag på hur ett nyttjanderättsavtal kan utformas och att det eventuellt inte täcker alla punkter som kan vara aktuella för just er. En del av punkterna regleras eventuellt redan i samverkansavtalet. Ta bort och lägg till rubriker utefter vad ert behov är.

1. Avtalsparter och lokalisering

(1) **Y, organisationsnummer (Upplåtaren)** och

(2) **X, organisationsnummer (Nyttjaren)**

gemensamt benämnda som parterna.

Familjecentralen / familjecentralsliknande verksamheten zz är lokaliserad på adress **zz**.

2. Nyttjanderättens omfattning och ändamål

Y upplåter härmed nyttjanderätten avseende Familjecentralen **zz** på adressen **zz** till **X** på nedanstående villkor.

Nyttjanderätten enligt detta avtal omfattar... **till exempel lokaler, ytornas storlek, parternas andel, årlig kostnad i ett visst basårs prisnivå.**

3. Nyttjanderättsperiod, uppsägningstid och förlängningstid

Avtalet gäller fr.o.m. **20xx-xx-xx** och tills vidare alt tom **20xx-xx-xx**.

Avtalet kan sägas upp för att upphöra att gälla vid det månadsskifte som inträffar närmast efter **sex** månader från uppsägningen. Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid behov om förlängning av upplåtelsen ska...

4. Ersättning för upplåtelsen

Y ersätts med **zz** kronor per **månad/år/kvartal**.

Betalningsvillkor...

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Ersättningen omfattar till exempel uppvärmning av lokalen, vatten, avlopp, ventilation och el, avfallshantering, trappstädning och snöröjning/sandning och som inte framgår av tidigare punkter.

5. Upplåtarens åtaganden

Upplåtaren ansvarar för att.....

6. Nyttjarens åtaganden

Nyttjaren ansvarar för att...

7. Överlåtelse av nyttjanderätten

Exempelvis: Detta avtal får inte överlåtas på annan utan **Y:s** samtycke. **X** får inte heller upplåta rättighet som helt eller delvis härrör från detta avtal utan **Y:s** samtycke.

8. Nedsättning av ersättningsbeloppet

Exempelvis: **X** har rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet när **Y** brister i sin underhållsskyldighet enligt detta avtal och gällande rätt.

Exempelvis: Om hinder eller men uppstår i nyttjanderätten och detta sker utan **X** vållande har **X** rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet och, om hindret är av så väsentlig art att det helt hindrar utförandet av **X** verksamhet, att säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Om hindret har resulterat i ekonomisk skada för **X** äger **X** rätt att få denna skada ersatt.

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

9. Hävning av nyttjanderätten

Exempelvis: Part får häva avtalet om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse efter påminnelse inte sker utan dröjsmål och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

10. Force Majeure

Exempelvis: Oförutsägbara händelser som omfattande arbetskonflikter, miljö- och naturkatastrofer samt allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar en part från att fullfölja skyldigheter som följer av avtalet befriar sådan part från dessa skyldigheter.

11. Ändringar och tillägg till nyttjanderätten

Exempelvis: Ändringar och tillägg till avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

12. Underskrift

Detta avtal har upprättats i **två** likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

Ort, datum

Y

X

Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande

Utifrån att det finns en nationell brist på barnmorskor i Sverige i nuläget behöver barnmorskemottagningens åtagande och uppdrag kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter anpassas och begränsas en tid framöver. Under avtalstiden gäller följande förutsättningar för barnmorskemottagningens deltagande i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter:

- Barnmorskemottagningen prioriterar socioekonomiskt prioriterade områden med full samlokalisering och permanent barnmorskemottagning på plats.
- Inget krav på samlokalisering i övriga områden som inte är socioekonomiskt prioriterade, utan i dessa fall sker samverkan med övriga verksamheter genom lokala samverkansavtal för familjecentralsliknande verksamhet.
- Barnmorskemottagningen samverkar på individnivå (överlämningar, konsultation förebyggande socionom, SIP och så vidare) i den omfattning det behövs utifrån den gravida/det väntade barnets behov.
- Barnmorskemottagningen förlägger en träff per föräldrautbildning lokalt på plats på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten i samverkan med övriga basverksamheter på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Barnmorskemottagningen deltar på samverkansmöten på generell nivå utifrån uppdrag. En barnmorska representerar vid möten, ca 6 timmar/termin. Vid behov av mer tid tas frågan via den lokala styrgruppen.
- Enhetschef från barnmorskemottagningen ingår i den lokala styrgruppen och deltar på dess möten.
- I de fall barnmorskemottagningen inte är samlokaliserad närvarar inte barnmorskan vid möten som berör lokaler, städ, sophantering och liknande.

Ärende 6

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

- Barnmorskan närvarar inte vid planering och utförande av samverkande verksamheters aktiviteter såsom utflykter och liknande.
- Gemensam utbildning för medarbetare på familjecentralen planeras i styrgrupp och beslutas av chef för respektive verksamhet.

Bilaga 4. Utvecklingsområden

Vid framtagande av detta samverkansavtal har ett antal framtida utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena har framkommit utifrån de underlag³³ och dialoger som fungerat som utgångspunkt för arbetet samt utifrån inkomna svar under remissrundan.

Utvecklingsområdena faller inte inom ramen för framtagandet av detta samverkansavtal och är så pass omfattande att de kräver egna processer.

- En länsgemensam styrgrupp med ansvar kring barn och unga-frågor behöver tillskapas för att bland annat omhänderta utpekade och kommande utvecklingsfrågor i samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.
- En länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring behöver tas fram.
- Länsgemensamma utbildningsinsatser för de som arbetar på och med familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Kunskap om familjecentrerat arbetssätt behöver också säkerställas hos både personal och styrgrupper.
- Förutsättningarna för att utöka åldersspannet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till och med 12 år alternativt 17 år behöver utredas. Det finns också ett behov i samband med detta att utreda förutsättningarna för att utveckla samverkan med ungdomsmottagningarna med målsättningen att få till stånd en mer stödjande helhet, utan glapp för barn och unga. Utifrån samma resonemang bör också utredas om samarbetet med tandvården ska vidareutvecklas länsövergripande i verksamheterna.
- Arbeta för en gemensam verksamhetsutveckling som till exempel kan innefatta tillvägagångssätt att nå familjer i behov av stöd, speciellt i utsatta områden.

³³ Se stycke 5, Lagstiftning, styrande och stödjande dokument. Utgångspunkt för utvecklingsområdena har främst varit *Slutrapport regional översyn av familjecentraler* (2016), [Acando](#) och *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2020), [Arthur D Little](#).

- Ett vägledande dokument avseende familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters lokaler behöver tas fram.
- En rutin för tillvägagångssätt vid nyetablering behöver tas fram. Rutinen bör inkludera behovs- och resurskartläggning inför beslut om nyetablering.
- En långsiktig och övergripande utvecklingsplan för hela länet kring behov och lokalisering av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Syftet med planen är att kunna prioritera och täcka behov för att genom det säkerställa mer jämlik vård, stöd och omsorg.
- Socioekonomiskt prioriterade områden behöver definieras i ett länsgemensamt dokument. Här behöver man tydligt beskriva, i en länsgemensam kontext, vilka områden som avses.

Flytta fram ikraftträdandet av taxan gällande Tillståndsenheten i samverkan (TIS)

Sammanfattning

Under 2023 har arbete pågått för att införa en ny taxa för TIS (Tillståndsenheten i samverkan) med sikte på att ny taxa skulle vara klar och träda i kraft 1 januari 2024. Vid dialog med ett antal av samverkanskommunerna har det framkommit att ytterligare tid behövs för politisk förankring. Önskemål om en tydligare beskrivning av taxekonstruktionen och en ekonomisk redogörelse har framförts.

Därför föreslås nu att taxan i stället ska träda i kraft 2025.

Uppdelningen av höjningen blir den samma som tidigare beslutats, dvs ansökning och anmälningsavgifter höjs i sin helhet 2025 och de fasta och rörliga avgifterna för befintliga verksamheter höjs med 50% av höjningen 2025 och resterande del 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2024-01-23
Kommunfullmäktiges 2023-11-27 § 188

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att fastställa bestämmelser och bilagor för uttag av avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel.
- Ansvarig nämnd får för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).
- Bestämmelser och bilagor 1 och 2 träder i kraft 2025-01-01.

Christel Andersson
Verksamhetschef IFO

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Tillståndsenheten i samverkan TIS

Bakgrund

Under 2023 har arbete pågått för att införa en ny taxa för TIS (Tillståndsenheten i samverkan) from 2024. Processen drog ut på tiden och först den 30 oktober beslutade kommunfullmäktige i Lidköping om taxan. Beslutet innebar att bestämmelserna och bilagorna skulle träda ikraft 1 januari 2024 och höjningen i vissa delar skulle ske i två steg, 2024 och 2025.

Samtliga kommuner i samverkan skulle sen besluta om samma taxa innan årsskiftet vilket visade sig svårt utifrån den mycket korta tidsperioden. För en del av de samverkande kommunerna var det inte möjligt och för att ge mer tid för beredning av ärendet togs beslut i Miljö- och byggnadsnämnden i Lidköping den 2023-12-12 att skjuta fram ikraftträdandet till 1 april 2024.

Vid den fortsatta dialogen med ett antal av samverkanskommunerna framkommer att ytterligare tid behövs för politisk förankring. Man önskar en tydligare beskrivning av taxekonstruktionen och en ekonomisk redogörelse.

För att skapa möjlighet till de förtydliganden som efterfrågas föreslås därför att taxan i stället ska träda i kraft 1 januari 2025.

Uppdelningen av höjningen blir den samma som tidigare beslutats, dvs ansökning och anmälningsavgifter höjs i sin helhet 2025 och de fasta och rörliga avgifterna för befintliga verksamheter höjs med 50% av höjningen 2025 och resterande del 2026.

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn

TIS, Tillståndsenheten i Samverkan

- Alkohollag (2010:1622)
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Antagen av kommunfullmäktige
Lidköpings kommun

2023-10-30

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2023-10-30
Dokumentsansvarig:	Mona Wrethman
Ansvarig för revidering:	Chef för område miljö- och hälsoskydd
Gäller för:	Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
Inledning och bestämmelser	4
Avgifter stadigvarande serveringstillstånd.....	5
Avgifter för extra tillsyn och sanktion, servering.....	5
Avgift för kunskapsprov.....	5
Avgift för tobakstillstånd	6
Avgift för extra tillsyn och sanktion, tobak	6
Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotin- produkter, folköl och vissa receptfria läkemedel	7
Avgift för extra tillsyn, försäljning.....	7
Bilagor.....	8

Inledning

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om handel med vissa receptfria läkemedel 23 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2024.

Bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter i Lidköping kommun. Taxan baseras på kommunallagens bestämmelser och kostnadstäckning enligt självkostnads- och likställighetsprincipen, och gäller för prövning, handläggning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och läkemedelslagen, eller enligt bestämmelser meddelade med stöd av dessa lagar. Med handläggning avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, tillsynsbesök och kontroller i övrigt, restid, handläggning och beredning av ärenden, administration, samt föredragning i nämnd.

2 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Ansvarig nämnd får för varje kalenderår därefter besluta att höja timavgifter och fasta avgifter med den procentsats för prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året föret avgiftsåret.

3 § Vid tillämpningen av denna taxa tas en avgift ut enligt timtaxa beslutad av kommunfullmäktige. Avgift per timme är 1136 kr och basår är 2023. Årlig uppräknings av timavgift sker enligt 2 §.

4 § Ansvarig nämnd får besluta om avgift, nedsättning eller efterskänkning.

5 § Avgifter enligt taxan ska betalas för varje enskilt ärende. Avgift för prövning av tillståndsansökan och prövning vid anmälan ska ske innan handläggning påbörjas. Övriga avgifter ska betalas inom den tid som anges. Om tillstånd inte beviljas eller om ansökan återtas efter att handläggningen påbörjats, återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

6 § Om ändringar görs i lag eller förordningar som denna taxa omfattar får ansvarig nämnd göra motsvarande ändringar i bilagorna till denna taxa. Ansvarig nämnds beslut enligt denna taxa kan överklagas till förvaltningsrätten.

Avgifter stadigvarande serveringstillstånd

7 § Årlig fast avgift för tillsyn baseras på tillåten serveringstid som meddelats i tillståndet.

8 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

9 § Årlig fast avgift debiteras även om tillfälligt uppehåll i verksamheten sker.

10 § Rörlig årlig avgift baseras på omsättningen som redovisas i restaurangrapporten. Avgift baseras på föregående års omsättning och slutregleras året efter. Avgiften ska betalas från och med det året som verksamheten har meddelats tillstånd.

11 § Restaurangrapporten som är underlag för beräkning av den rörliga avgiften, ska årligen vara inlämnad senast det datum som anges av folkhälsomyndigheten. Om inte rapporten inkommer i tid skickas två påminnelser ut. Avgift för påminnelse faktureras.

12 § Om inte restaurangrapporten inkommer senast det datum som anges i sista utskickade påminnelsen, debiteras maximalt belopp enligt taxan för den rörliga delen.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

13 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med stadigvarande serveringstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

14 § Om beslut om erinran, varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av stadigvarande tillstånd, tas en avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för kunskapsprov

15 § Avgiften för varje kunskapsprov ska betalas med fast avgift enligt taxa. Man får tre försök att klara godkänt prov. Om man inte gör godkänt prov återbetalas inte erlagd avgift för ansökan.

Avgift för tobakstillstånd

16 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

Avgift för extra tillsyn och sanktion

17 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med tobakstillstånd kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

18 § Om beslut om varning eller återkallelse av tillståndet meddelas innehavare av försäljningstillståndet, tas avgift ut för beredning av ärendet. Avgiften tas ut då beslutet vunnit laga kraft.

Avgift för försäljning av elektroniska e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel

19 § Årlig fast avgift omfattar kalenderår och ska betalas från och med året efter då tillståndet har meddelats. Helt avgiftsbelopp debiteras även om verksamheten upphör under kalenderåret.

20 § Avgift för försäljning av folköl ingår i avgift för serveringstillstånd.

Avgift för extra tillsyn

21 § Utöver årlig fast avgift för tillsyn av verksamheter med försäljning av e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel kan avgift tas ut för extra tillsyn på grund av ökad tidsåtgång. Avgiften tas ut per påbörjad halvtimme och nedlagd tillsyn- och handläggningstid. För tillsyn och annan handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Avgift tas inte ut för tillsyn med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav.

Bilagor

Bilaga 1: Avgifter serveringstillstånd

Bilaga 2: Avgifter tobak, e-cigarett, folköl, tobaksfria nikotinprodukter,
receptfria läkemedel

Serveringstillstånd

Stadigvarande serveringstillstånd

Allmänheten, slutet sällskap, catering, paus	10 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd (till exempel serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck)	5 tim
Utökning av stadigvarande tillstånd tillfälligt (till exempel enstaka tillfällen, serveringstid, utökad serveringsyta)	3 tim
Provsmakning vid tillverkning	5 tim
Ansökan från konkursförvaltare (max 3 mån)	5 tim
Prövning av anmälan om ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim
Minskning av tillstånd (till exempel serveringsyta, serveringstid)	1 tim

Tillfälliga serveringstillstånd

Allmänheten	5 tim
Slutna sällskap	3 tim
Paustillstånd	5 tim
Provsmakning vid arrangemang eller tillverkning	5 tim
Servering i gemensamt serveringsutrymme	1 tim

Övrigt

Kunskapsprov, max 3 prov/ansökan	2 tim per prov
Anmälan om cateringlokal inklusive prövning	1 tim
Anmälan om cateringlokal i privatbostad	Utan avgift
Avgift för sanktion, beredning och handläggning mot tillståndshavare	Avgift enligt verklig tid
Påminnelse för restaurangrapport som inte skickats in i tid	1 tim/ påminnelse

Tillsynsavgifter

Årlig fast avgift (baseras på serveringsställets öppettider)

Grupp A: Föreningar med stadigvarande tillstånd som inte driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 22:00		2 tim
Grupp B: Restauranger med tillstånd för servering fram till kl. 02:00	2024	2025
	7 tim	9 tim

Rörlig avgift utifrån omsättning, kr/år

(årsomsättning av alkoholdrycker redovisas i restaurangrapporten)

	2024	2025
0 - 50 000	2 tim	2 tim
50 001 - 100 000	2 tim	3 tim
100 001 - 250 000	4 tim	5 tim
250 001 - 500 000	7 tim	8 tim
500 001 - 1 000 000	9 tim	10 tim
1 000 001 - 5 000 000	12 tim	14 tim
5 000 001 - 10 000 000	14 tim	16 tim
10 000 001 - 15 000 000	16 tim	18 tim
15 000 001 - 20 000 000	18 tim	20 tim
20 000 001 - eller mer	20 tim	22 tim

Avgifter för tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett, folköl, receptfria läkemedel

Tobak, ansöknings- och prövningsavgifter

Detaljhandel/partihandel:	
Ansökan om försäljningstillstånd	8 tim
Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd	6 tim
Prövning av anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	5 tim

Tillsynsavgift

Årlig fast avgift

Detaljhandel/partihandel/servering av:		
Folköl (finns serveringstillstånd ingår avgift för folköl)		2 tim
Vissa receptfria läkemedel		2 tim
E-cigarett och påfyllningsbehållare		2 tim
Tobaksfria nikotinprodukter		2 tim
Tobak	2024	2025
	7 tim	8 tim
Avgift för sanktion mot tillståndshavare för tobak, handläggning och beredning		Avgift verklig tid

KF § 188
KS § 194

DNR KS 2023/371

Bestämmelser om taxa gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel**Sammanfattning**

Enligt alkohollagen 8 kap 10 §, lag om tobak och liknande produkter 8 kap 1, 2 §§, lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 § och lag om receptfria läkemedel 15 kap 3 §, får en kommunal nämnd ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Gällande taxa är i stort behov av revidering då den senast fastställdes § 105/2020-06-15. Nämndens kostnader för verksamheten har inte beräknats sedan dess. Kommunstyrelsen arbetsutskott i Lidköpings kommun återremitterade då till social- och arbetsmarknadsnämnden frågan om delegation till ansvarig nämnd för indexuppräknings av taxan på grund av att det inte fanns en tillräcklig utredning och beräkningsgrund för taxan. Detta är nu gjort. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. I 2 kap 6 § i kommunallagen anges att ”kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”. Bestämmelser för denna taxa har tidigare inte funnits. Den tydliggör för vad, hur och när nämnden avser att ta ut avgift. Det är ett viktigt juridiskt styrande dokument i tillämpningen av taxan. Taxan föreslås ändras i två steg för vissa delar av de fasta och rörliga avgifterna där det innebär en betydande höjning av nu befintliga avgifter. Fast och rörlig avgift faktureras de befintliga verksamheterna som har serveringstillstånd eller tobakstillstånd.

Ansökning- och anmälningsavgifter, kunskapsprov, avgift för sanktioner och årlig avgift för detaljhandel med folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel föreslås träda i kraft i sin helhet från och med 2024-01-01. Indexuppräknings av timavgiften kommer att ske i december 2023 respektive 2024.

Socialnämnden beslutade genom § 123/2023-10-24 att föreslå kommunfullmäktige att fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel under förutsättningen att även kommunfullmäktige i Lidköpings kommun fastställde de föreslagna bestämmelserna med bilagor. Kommunfullmäktige i Lidköpings kommun beslutade genom § 119/2023-10-30 att fastställa föreslagna bestämmelser och bilagor.

Fortsättning KS § 194

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 123/2023-10-24

Bestämmelser och taxa för prövning och tillsyn

Bilaga 1 Avgifter serveringstillstånd

Bilaga 2 Avgifter tobak, e-cigarett, folköl, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige i Lidköpings kommun § 119/2023-10-30

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås att, med förbehåll om att fullmäktige i Lidköpings kommun antar de föreslagna bestämmelserna med bilagor i enlighet med aktuellt förslag, fastställa de föreslagna bestämmelserna och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel. Om taxan inte antas av Lidköpings kommunfullmäktige den 30/10, så gäller tills vidare den nuvarande taxan.
- Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Bestämmelser och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel fastställs.
2. Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

I kommunfullmäktige frågar ordförande om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning KF § 188

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Bestämmelser och bilagor för uttag av taxor och avgifter gällande alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter och lag om vissa receptfria läkemedel fastställs.
2. Förändringen kommer att ske stegvis under två år. Ansvarig nämnd bör för varje kalenderår besluta om att reglera timavgifterna enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Bestämmelser och bilagor 1 och 2 kommer efter antagande i respektive nämnd att träda i kraft 2024-01-01.

Expedieras till:
För kännedom till:

Tillståndsenheten i Samverkan
Socialnämnden

Riktlinje för arbetet mot våld i nära relation – Individ och familjeomsorgen (IFO)

Sammanfattning

Riktlinjer tas fram med syfte att fungera som socialnämndens styrdokument för de handläggare som utreder behov och fattar beslut om insatser. Riktlinjen ska bidra till mer enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet samt ska fungera som styrdokument för de som utför beviljade insatser inom socialnämndens verksamheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2024-01-23

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta riktlinjen för arbetet mot våld i nära relationer – Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Christel Andersson
Verksamhetschef IFO

Bakgrund

Riktlinjerna är baserade på Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer, HSLF-FS 2022:39 samt Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården, Socialstyrelsen, 2023.

I vardagligt tal syftar begreppet våld i nära relationer ofta på våld i partnerrelationer. Våld i nära relationer förekommer dock i alla typer av relationer mellan närstående, oavsett sexuell läggning och könsidentitet. Våld i nära relationer kännetecknas av att den som utsätts har en nära relation, och ofta starka känslomässiga band, till förövaren. Detta försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott.

Kvinnor, män och ickebinära kan såväl utsättas för våld som att vara förövare. Våld i nära relationer innefattar också våld i familje- och släktrelationer som våld som barn upplever i sina familjer.

Riktlinjer ska vara grundläggande för arbetet med våld i nära relationer inom IFO Herrljunga kommun. Riktlinjerna riktar sig till all personal inom IFO.

Riktlinjen är övergripande och informationsgivande och till för att socialförvaltningen ska kunna hantera ärenden där det förekommer våld i nära relationer utifrån gällande lagstiftning och i enlighet med föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen.

Riktlinjerna är också till för att, i viss mån, ligga till grund för de rutiner som varje enhet behöver upprätta.

Riktlinjerna, och upprättade rutiner, ska fungera som praktiskt hjälpmedel i det dagliga arbetet och ska vara väl förankrat hos samtliga medarbetare och chefer.

Bedömning av måluppfyllelse

En tydlig riktlinje är en bra grund för arbetet med att uppnå kommunens mål och vision om en kommun fri från våld. En kommun där varje invånare lever i ett socialt hållbart samhälle och varje barn har sin rätt till goda uppväxtvillkor och frihet från våld tillgodosedd. En kommun som präglas av trygghet, inkludering och jämställdhet.

Juridisk bedömning

Kommunens riktlinjer är en vägledning och innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Varje ansökan ska utredas och varje beslut ska baseras på den enskildes behov. En ansökan kan inte avvisas med motiveringen att riktlinjerna inte innehåller det sökta biståndet.

Jämställdhetsbeskrivning

Forskning visar att kvinnor i jämförelse med män oftare utsätts för grovt, upprepat och kontrollerande våld från en partner. I jämförelse med män är det också vanligare att kvinnor utsätts för sexuellt våld i nära relationer. När det gäller det som i studier kalla ”mindre allvarliga former av våld” drabbas kvinnor och män i liknande utsträckning.

Ärende 8

DIARIENUMMER: xxxx
FASTSTÄLLD: SN § xx/2024-02-13
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: --
GILTIG TILL: Tills vidare
DOKUMENTANSVAR: Verksamhetschef IFO

Riktlinje

*Våld i nära relationer –
Socialförvaltningen/IFO*

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Innehåll

Inledning.....	2
Vision	2
Mål.....	3
Andra styrdokument	2
Riktlinjernas syfte och tillämpning.....	2
Syfte	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tillämpning.....	2
Målgrupper	4
Definition av våld i nära relationer.....	4
Våldets olika uttryck	4
Planering och Styrning	3
Särskilt utsatta grupper	5
Rutiner	9
Utbildning och kompetens	10
Utredningar	11
Riskbedömningar	13
Insatser	15
Samverkan	18
Information	19
Kartläggning och analys	19

Inledning

Våld i nära relationer kännetecknas av att den som utsätts har en nära relation, och ofta starka känslomässiga band, till förövaren. Detta försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott. Våldet sker vanligtvis inomhus i den egna bostaden och ökar i regel i allvar och intensitet ju längre relationen pågår.

Våld i nära relationer förekommer i alla typer av relationer mellan närstående, oavsett sexuell läggning och könsidentitet. Kvinnor, män och ickebinära kan såväl utsättas för våld som att vara förövare. Våld i nära relationer innefattar också våld i familje- och släktrelationer som våld som barn upplever i sina familjer.

I vardagligt tal syftar våld i nära relationer ofta på våld i partnerrelationer. Forskning visar att kvinnor i jämförelse med män oftare utsätts för grovt, upprepat och kontrollerande våld från en partner. I jämförelse med män är det också vanligare att kvinnor utsätts för sexuellt våld i nära relationer. När det gäller det som i studier kalla ”mindre allvarliga former av våld” drabbas kvinnor och män i liknande utsträckning.

Vision

Herrljunga är en kommun fri från våld. Här lever varje invånare i ett socialt hållbart samhälle och varje barn har sin rätt till goda uppväxtvillkor och frihet från våld tillgodosedd. Herrljunga präglas av trygghet, inkludering och jämställdhet.

Andra styrdokument

Policy – Mot våld i nära relationer –Gäller för samtliga nämnder.

Riktlinje – Våld i nära relationer –Gäller för socialförvaltningen

Riktlinjerna är baserade på Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer, HSLF-FS 2022:39 samt Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården, Socialstyrelsen, 2023.

Riktlinjernas syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är:

- Att fungera som socialnämndens styrdokument för de handläggare som utreder och fattar beslut om insatser.
- Att bidra till mer enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet
- Att fungera som styrdokument för de som utför insatser inom socialnämndens verksamheter.

Socialnämndens riktlinjer är en vägledning och innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Varje ansökan ska utredas och varje beslut ska baseras på den enskildes behov. En ansökan kan inte avvisas med motiveringen att riktlinjerna inte innehåller det sökta biståndet.

Riktlinjen ska vara grundläggande för arbetet med våld i nära relationer inom IFO Herrljunga kommun. Riktlinjerna riktar sig till all personal inom IFO.

Riktlinjen är övergripande och informationsgivande och till för att socialförvaltningen ska kunna hantera ärenden där det förekommer våld i nära relationer utifrån gällande lagstiftning och i enlighet med föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen. Riktlinjerna är också till för att, i viss mån, ligga till grund för de rutiner som varje enhet behöver upprätta.

Riktlinjerna, och upprättade rutiner, ska fungera som praktiskt hjälpmedel i det dagliga arbetet och ska vara väl förankrat hos samtliga medarbetare och chefer.

Planering och Styrning

För att bedriva ett arbete av god kvalitet med våld i nära relationer krävs att socialnämnden har en planering och styrning med uppföljningsbara mål, tydligt ansvar och fastlagda rutiner för hur ärenden om våldsutsatthet och våldsutövande ska handläggas. Det ska också vara fastställt var i verksamheten ansvaret ska ligga för att utreda, fatta beslut i och följa upp dessa ärenden.

Socialnämnden ska fastställa mål för arbetet med våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare, samt beskriva när och hur målen ska uppnås.

Mål

Alla invånare, barn som vuxna, i Herrljunga kommun som lever, eller har levt, i en relation där våld förekommer ska få det stöd och den hjälp som behövs för att våldet i förekommande fall ska upphöra och för att livet ska kunna gå vidare på ett bra sätt.

Det som beskrivs i detta övergripande mål låter sig inte enkelt mätas. I Socialnämndens riktlinjer för våld i nära relationer finns även följande gemensamma mål angivna:

- All personal inom socialförvaltningen ska ha kännedom om riktlinjerna och dess innehåll.
- All personal ska ha grundkunskap inom området våld i nära relationer.
- All personal som i sin tjänst är inriktad på att ge stöd till våldsutsatta och våldsutövare samt barn som upplevt/bevittnat våld ska ha mer djupgående kunskaper.
- Interna rutiner i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter HSLF-FS 2022:39 ska utarbetas och uppdateras lokalt inom att verksamhetsområden. Detta gäller även andra behövliga rutiner.
- Alla verksamhetsområden inom myndighetsutövningen ska regelbundet och på rutin ställa frågor om förekomst av våld i nära relationer.
- Alla vuxna som lever, eller har levt, med våld i nära relationer som förvaltningen kommer i kontakt med ska informeras om vilket stöd de kan erbjudas inom kommunen.
- Alla barn som förvaltningen kommer i kontakt med som upplevt/bevittnat våld ska erbjudas relevant stöd och skydd.
- Samverkan ska ske externt och internt vid behov i ärenden gällande våld i nära relationer. När insatser från både sjukvård och socialtjänst behövs ska SIP användas.
- Socialnämnden kontrollerar och följer upp sådan verksamhet till vilken nämnden har lämnat över genomförandet av insatser enligt socialtjänstlagen.
- Socialnämnden sprider information till grupper och enskilda om kommunens arbete med våld i nära relationer.

Bästa tillgängliga kunskap

Socialnämnden bör se till att de metoder som används för att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och barn som bevittnat våld är utformade med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap.¹

Socialt arbete styrs bland annat av lagstiftning, myndigheters föreskrifter och allmänna råd. Kunskapsbasen består av teorier och forskning från olika discipliner samt samlade praktiska kunskaper och erfarenheter.

Kunskap kan föras in i verksamheterna med hjälp av ett evidensbaserat arbetssätt. Det innebär att socialnämnden i utrednings- och uppföljningsarbete samt vid beslut om insatser på ett kritiskt sätt använder kunskap hämtad från såväl forskning som professionen och väger ihop denna med individens önskemål och aktuella situation.

Målgrupper för dessa riktlinjer är:

- Vuxna personer som har utsatts/utsätts för våld i nära relationer
- Barn som bevittnat, upplevt eller själv utsatts för våld i nära relationer
- Personer, både vuxna och minderåriga, som har utövats, eller utövar våld.

Socialnämnden har ett ansvar att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.² Bestämmelsen omfattar alla brottsoffer, oavsett ålder och kön, och nämnden ska efter individuell bedömning i varje enskilt fall enligt 4 kap 1 § SoL bevilja behövligt bistånd till dem och deras närstående, om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Enligt 5 kap. 11 a § 1 st hör det också till socialnämndens uppgifter att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld och andra övergrepp ändrar sitt beteende.

Definition av våld i nära relationer

Herrljunga kommun använder sig av Per Isdals definition av våld i nära relationer:

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller att avstå från att göra något den vill. – Isdal, Per (2001), Meningen med våld, Gothia Förlag, Stockholm.

Enligt Socialstyrelsen förekommer våld i nära relationer i alla samhällsgrupper och kan ta sig olika uttryck. Det är ett mångtydigt begrepp som både i forskning och praktik kan definieras på olika sätt. Våld kan vara brottsliga handlingar som hot, fysiskt våld och sexuella övergrepp. Våld kan också vara handlingar som enligt rådande lagstiftning inte definieras som brott, men som sammantaget kan skapa ett mönster av utsatthet. Våldet kan bestå av en kombination av olika handlingar som ofta upprepas och det kan också trappas upp och bli grövre över tid. Eftersom våld i nära relationer vanligen äger rum inom hemmets väggar blir det sällan uppmärksammat av utomstående.

Våldets olika uttryck

Våldet tar sig uttryck på en mängd olika sätt. Exempelvis psykiskt, fysiskt, sexuellt, latent, materiellt, ekonomiskt, via försummelse, våld mot husdjur, digitalt våld och social isolering.

¹ AR till 5 kap 11 § SoL i 2 kap HSLF-FS 2022:39.

² 5 kap 11 § 1 st SoL.

Särskilt utsatta grupper

Socialnämnden bör såväl vid planering av verksamheten som i enskilda ärenden beakta den särskilda utsatthet eller sårbarhet som en våldsutsatt kan ha.

Risken att utsättas för våld kan öka beroende på den enskildes livsvillkor. En persons livssituation påverkas av de maktstrukturer och normer som råder i samhället. Det kan innebära att den enskilde kan vara extra sårbar för att utsättas för våld, men att det inte uppmärksammas på grund av brister i samhället. Personer som löper större risk att utsättas är exempelvis äldre kvinnor, kvinnor med missbruk, kvinnor med utländsk bakgrund och kvinnor som tillhör nationella minoriteter. En och samma person kan beröras av flera sådana livsvillkor.

Det är samtidigt viktigt att inte generalisera och förutsätta att alla inom en viss grupp är särskilt utsatta eller påverkas av sårbarhetsfaktorer. Varje person som utsatts för våld måste bemötas utifrån sitt individuella behov av stöd och skydd och inte automatiskt utifrån exempelvis deras funktionsnedsättning, sexuella läggning eller ålder.

Nedan beskrivs mer utförligt de sårbarhets- och utsatthetsfaktorer som särskilt nämns i HSLF-FS 2022:39.

Ekonomisk situation

Detta är en omständighet som kan påverka den som är utsatt för våld i nära relationer. Det kan vara personer som har ett ekonomiskt beroende eller som saknar bostad om de skulle lämna våldsutövaren. De som tagit emot ekonomiskt bistånd under lång tid är överrepresenterade bland utsatta för våld i nära relationer och i den gruppen är kvinnor i majoritet. Våldsutsatta kvinnor drabbas ofta även av långsiktiga ekonomiska konsekvenser. Det finns starka samband mellan att vara utsatt för våld och ha dålig ekonomi, ohälsa och vara arbetslös. Det som drabbas av våld löper även en väsentligt större risk att behöva ekonomiskt bistånd och risken kvarstår upp till tio år efter att våldet har upphört.

Att leva med skyddade personuppgifter på grund av våldsutsatthet kan också innebära betydande ekonomiska konsekvenser. Det kan till exempel handla om att personer – ofta kvinnor – behövt fly och varit tvungna att säga upp sig från arbete och därefter haft svårt att få ett nytt. Vissa behöver flytta flera gånger vilket innebär upprepade flyttkostnader eller att räkningar inte kommer fram i tid, vilket leder till påminnelseavgifter.

Funktionsnedsättning

Många personer med funktionsnedsättning är beroende av andra i sitt dagliga liv. De kan behöva vård, stöd och service som utförs av nära anhöriga, personliga assistenter, färdtjänstchaufförer eller annan personal. Dessa personer kan upptäcka våldsutsatthet, men de kan också vara de som utövar våld.

Tre faktorer kan förklara den särskilt sårbara situation som personer med funktionsnedsättning kan befinna sig i; beroende, osynlighet och sårbarhet. De kan samvariera med andra faktorer som ålder, etnicitet, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning samt typ och grad av funktionsnedsättning.

Kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning, som utsätts för våld, kan ha svårt att tolka eller förstå vad de har blivit utsatta för. De kan ha sämre begrepp än kvinnor generellt om exempelvis tid, orsak och verkan. Många kan inte heller tydligt berätta vad som hänt, vilket gör dem mer sårbara än de som inte har en funktionsnedsättning. Det kan också vara svårt att anmäla den man är beroende av.

Barn med funktionsnedsättning löper en högre risk än andra barn att utsättas för våld. Mest sårbara är barn som har psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar. Risken ökar ytterligare för barn som har

fler funktionsnedsättningar. Barnen kan utsättas för alla former av våld – fysiskt, psykiskt och sexuellt, kränkningar och försummelse. Våldet och övergreppen sker i barnets alla livsmiljöer.

Hedersrelaterad kontext

Hedersrelaterat våld och förtryck utövas för att bevara eller återupprätta en person eller familjs, släkts eller annan liknande grupps heder. Det begås ofta kollektivt eller är åtminstone kollektivt förankrat, och de utsattas familjemedlemmar/närstående har i regel en avgörande roll. Hedersrelaterat våld och förtryck är en följd av att hedern ser som avhängig av individers handlande. Kvinnliga familjemedlemmar måste exempelvis bevare sin kyskhet och oskuld och deras faktiska och påstådda beteende granskas i förhållande till sådana ideal. Framst flickor och kvinnor, men också pojkar och män kan vara utsatta för hedersrelaterat våld. HBTQI-personer och personer med intellektuell funktionsnedsättning har lyfts fram som särskilt utsatta grupper.

Precis som våld i nära relationer kan hedersrelaterat våld komma till uttryck i form av fysiskt, sexuellt eller psykiskt våld samt i form av social utsatthet, materiellt våld eller vanvård. Våldet har sin grund i den strukturella maktbalansen mellan män och kvinnor i samhället. Hedersrelaterat våld kan ta sig många olika uttryck och kan omfatta många olika slags handlingar, från exempelvis begränsningar kring klädval, till dödligt våld. Därtill finns det specifika våldsuttryck som könsstympning av flickor och kvinnor, barn- och tvångsäktenskap. Uppfostringsresor förekommer också och innebär att en person förs utomlands för ”uppfostras” i enlighet med hedersnormerna.

Kön

Att beakta faktorer relaterade till kön både vid planering av verksamheten och i enskilda ärenden kan innebära att verksamheten är uppmärksam på att alla hjälpbehövande personer får insatser utifrån sitt behov av stöd. Det kan handla om att beakta att till exempel även män och pojkar kan vara utsatta för våld av närstående, inklusive hedersrelaterat våld.

Därutöver kan man även behöva vara medveten om risker kopplade till kön, till exempel att risken att utsättas för våld i parrelationer är högre för kvinnor och flickor och att våldet som kvinnor och flickor utsätts för ofta är grövre och mer återkommande jämfört med det våld som män och pojkar utsätts för. Det är också betydligt vanligare att kvinnor och flickor utsätts för sexuellt våld. När det gäller vuxna är det betydligt vanligare att kvinnor blir dödade av en partner eller före detta partner än att män blir det.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Transpersoner är ett paraplybegrepp för människor vars könsidentitet eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem när de föddes. Begreppet könsidentitet kan sägas ta sikte på en persons mentala kön eller självupplevda könsbild, något som i sig inte är iakttagbart för andra. Begreppet könsuttryck handlar om yttre manifestationer i avseenden som brukar förknippas med kön, som klädsel, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande.

Transpersoner är en speciellt utsatt grupp. Internationell forskning visar att transpersoner i högre grad har erfarenheter av våld i nära relationer. Okunskap om våld i transpersoners relationer, till exempel bristande förståelse för könsidentitet och föreställningar om vem som blir utsatt för exempelvis partnervåld kan leda till att transpersoner inte får adekvat stöd och hjälp.

Som ovan nämnts under rubriken ”Hedersrelaterad kontext” kan transpersoner vara speciellt utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. De heteronormativa föreställningarna innebär att till exempel transpersoners könsidentitet eller könsuttryck kan betraktas som ett hot mot familjens heder.

Missbruk och beroende

Personer i missbruk och beroende löper högre risk att utsättas för våld i nära relationer än genomsnittet. Studier visar på en stark koppling mellan missbruksproblematik och utsatthet för våld för kvinnor. Det finns även en sådan koppling för män, men den är inte lika stark.

Kvinnor i missbruk och beroende som utsätts för våld i nära relationer är inte en homogen grupp. De kan leva under ordnade förhållanden med arbete, familj och ett brett socialt nätverk och ofta kan både våld och missbruk vara svårt att upptäcka. De kan också leva i mycket socialt utsatta situationer där de riskerar att utsättas för våld. Samtidigt kan de ha svårare än andra våldsutsatta att få stöd och hjälp på grund av att det omgivande samhället bemöter kvinnorna utifrån sitt missbruk och beroende och inte som offer för våld. Kvinnorna kan också vara oroliga för att bli dåligt bemötta. Missbruket kan därmed bli ett hinder för att få rätt stöd och vård för våldsutsattheten. Våldet ses som en konsekvens av missbruket, och därmed tenderar våldsutsattheten att negligeras och osynliggöras. Oftast är våldsutövaren en partner eller en före detta partner.

Det är inte ovanligt att kvinnor med missbruk har problem på flera livsområden vid sina om våldsutsattheten. Utöver problem med våldsutsatthet och missbruk kan det handla om psykiskt eller fysisk ohälsa, arbetslöshet, svag ekonomi, osäker bostadssituation med mera. De kan även ha erfarenhet av kriminalitet och prostitution och kan också vara utsatta för våld av bekanta eller yrkesutövare som kvinnorna möter. De kan också vara utsatta för människohandel.

Sexuell läggning

Våld i samkönade relationer kan ta sig liknande uttryck som i heterosexuella relationer. Det handlar om begränsningar i den våldsutsattas liv, kontroll, hot om våld och utövande av våld. Men det finns också olikheter, vilket gör att särskild kunskap om våld i samkönade relationer behövs. Det kan vara svårare att beskriva och berätta om våldsutsattheten om det inte finns någon förväntan om att det kan förekomma. På så sätt kan det omgivande samhällets heterosexuella normer innebära att våld i samkönade relationer osynliggörs eller bagatelliseras. Konsekvenserna kan vara att omgivningen har svårare att se, förstå och hantera våldet och därmed också ha svårare att kunna ge adekvat stöd och hjälp. Det kan medföra att personer som utsatts för våld i en samkönad relation inte söker hjälp i samma utsträckning som heterosexuella på grund av rädsla för att diskrimineras och bemötas med fördomar och oförståelse.

Som ovan nämnts under rubriken "Hedersrelaterad kontext" kan homo- och bisexuella vara speciellt utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. De heteronormativa föreställningarna innebär att exempelvis HBTQ-i-personers sexualitet betraktas som ett hot mot familjens heder. Homo- och bisexuella personer kan utsättas för samma typ av hedersrelaterat våld och förtryck som andra personer, men specifikt förekommer även så kallade omvändelseförsök. Det innebär att familjemedlemmar eller släktingar försöker få dem att bli heterosexuella, genom att exempelvis hitta en lämplig partner och tvinga dem att ingå äktenskap.

Tillhörighet till en nationell minoritet

En problematik liknande den som gäller de särskilda sårbarhetsfaktorerna kan man finna när det gäller de nationella minoriteterna. Det finns alltså en risk för att omgivningen fokuserar mer på den våldsutsattas bakgrund än på det våld som personen utsatts för.

I Sverige finns det fem nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Gemensamt för de nationella minoriteterna är att de har funnits i Sverige under lång tid. De har en uttalad samhörighet baserad på religiös, språklig eller kulturell tillhörighet. Grupperna har också en önskan att behålla sin identitet. De nationella minoriteternas kultur är en levande del av det svenska samhället och en del av vårt gemensamma svenska kulturarv. Den samiska minoriteten är också Sveriges urfolk.

Skyddet av nationella minoriteter och av deras rättigheter och friheter är en del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter.

Utländsk bakgrund

Våldsutsatta med utländsk bakgrund är en heterogen grupp med olika sociala bakgrunder och förutsättningar. Personer med utländsk bakgrund som har lägre utbildning och är socialt isolerade kan vara särskilt sårbara. Forskning visar att faktorer som inkomst, utbildning, civilstånd och arbetslöshet ökar risken för våldsutsatthet bland kvinnor snarare än den utländska bakgrunden i sig. Våldsutövaren kan dra fördel av den våldsutsattas brist på kunskaper i svenska och dåliga kännedom om det svenska samhället och om kvinnors rättigheter. Om det finns ett begränsat socialt nätverk kan det innebära ett starkt beroende av våldsutövaren. Att sakna uppehållstillstånd eller uppehållsrätt kan också innebära en särskild sårbarhet.

Ålder

Ålder kan påverka våldsutsatthet på olika sätt och såväl barn som unga och äldre kan vara utsatta.

Barn

Barn kan utsättas för och bevittna olika typer av våld, till exempel av föräldrar, en flick/pojkvän eller av andra närstående. De yngsta barnen är särskilt sårbara. De är beroende av sina föräldrar för sin överlevnad och har svårare både för att distansera sig från våldet och att sätta ord på vad de upplever. När den ena föräldern slår eller förgriper sig på den andre blir barnet skyddslöst. Problemen i familjen kan dessutom leda till att barnens behov försummas. Hur våldsutsatta barn känner inför att berätta om sin utsatthet kan variera. Vissa barn berättar inte, vilket det kan finnas flera skäl till. Våldet kan vara normaliserat och barnet kan tro att alla barn upplever samma saker i sina hem. För barn som lever i en hederskontext, där det kan vara tabu att prata om familjens angelägenheter med någon utomstående, kan det vara särskilt svårt att berätta. Därför är det viktigt att den professionelle både har en beredskap för att lyssna till de berättelser som kommer självmant och en medvetenhet om att barn kan bära på upplevelser som behöver uppmärksammas och att barn behöver tillfrågas om hur de mår.

Unga

Ungas utsatthet är ett problem som kanske inte alltid uppmärksammas eller tas på samma allvar som våld i vuxnas parrelationer, trots att våldet kan vara både upprepat och allvarligt. En skillnad i jämförelse med vuxna parrelationer är att unga i högre utsträckning utsätts för våld och kontroll på sociala medier. Det innebär att våldet kan utövas under dygnets alla timmar och oavsett var den våldsutsatta befinner sig. Även kompisars åsikter om vad som anses vara socialt accepterat beteende i relationer har stort inflytande på ungdomar.

Våldet sker ofta i det egna hemmet eller i skolan, och våldsutövaren kan gå i samma skola eller klass som den våldsutsatta. Att skolka kan därför vara ett sätt för den våldsutsatta att undvika våldet. En annan skillnad i jämförelse med vuxna är att ungdomsåren inbegriper viktiga psykosociala förändringar med bland annat identitetsskapande och ökad autonomi från föräldrar. Våld under ungdomstiden riskerar därför att påverka övergången till vuxenlivet negativt, vilket kan innebära fortsatta ogynnsamma verkningar långt fram i livet.

Barn och unga som lever i en hederskontext kan vara särskilt utsatta då relationer utanför äktenskapet i regel inte är tillåtna. Många unga efterfrågar kunskap, stöd och hjälp från vuxna eller att någon vuxen visar att den vill och vågar lyssna.

Äldre

Våld mot äldre i nära relationer riskerar att inte uppmärksammas på grund av föreställningar om att det

inte förekommer. Våldsutövaren kan vara en person som står den äldre nära, till exempel en partner, barn eller barnbarn. Därtill kan äldre bli utsatta för våld av personal inom exempelvis äldreomsorgen eller av andra boende på ett särskilt boende. Det våld som äldre personer kan bli utsatta för kan vara både psykiskt, fysiskt och sexuellt och det kan även uttryckas som försummelse eller kontroll.

Äldre kvinnor tillhör en särskilt utsatt grupp eftersom stigande ålder kan innebära ett öka beroende av omgivningen, som kan vara både närstående och personal. Om det är partnern som ger kvinnan stöd och hjälp kan det vara svårare att upptäcka kvinnans våldsutsatthet. Äldre kvinnor utsätts i högre grad för upprepat våld och utsätts även för sexuellt våld i mycket högre utsträckning än äldre män. Missbruks- och beroendeproblematik samt psykisk ohälsa som ökar risken för våldsutsatthet finns även bland äldre kvinnor. Ansträngda vård- och omsorgsrelationer kan också öka risken för våld.

Rutiner

Vilka rutiner socialnämnden är ålagda att ha vad gäller våld i nära relationer framkommer i kapitel 2 i Socialstyrelsens Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer ³

4 § Socialnämnden ska fastställa rutiner för när och hur personalen i dess verksamheter ska ställa frågor om våld för att upptäcka; våldsutsatta som behöver stöd och hjälp, barn som bevittnat våld och behöver stöd och hjälp, och våldsutövare som behöver insatser för att ändra sitt beteende.

En förutsättning för att våldsutsatta barn och vuxna ska få adekvat stöd och hjälp är att våldet upptäcks. Att upptäcka våldsutövande är också en viktig faktor för att förebygga och motverka återupprepat våld. Genom att socialtjänsten ställer frågor om våld ges personer möjlighet att berätta om sin utsatthet, som annars riskerar att inte uppmärksammas.

5 § Socialnämnden ska fastställa rutiner för hur information om att ett kan vara våldsutsatt eller kan ha bevittnat våld ska föras vidare till den del av verksamheten som har ansvaret för att utreda barnets behov.

Socialnämnden har ett långtgående utredningsansvar när det gäller barn. Verksamheter inom socialtjänsten har skyldighet att vidarebefordra uppgifter om barn som är i behov av stöd och skydd till den enhet som ansvarar för den sociala barn – och ungdomsvården.

6 § Socialnämnden ska fastställa rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas av personal med adekvat kompetens om en förälder har avlidit till följd av våld.

När en förälder avlider till följd av våld i en nära relation finns det risk för att vuxna omkring barnet blir handlingsförlamade och handfallna i stället för att ge barnet adekvat hjälp. För att underlätta barnets situation är det angeläget att socialnämnden har rutiner att följa och att man snabbt kan få tillgång till adekvat kompetens i vad ett barn i en sådan situation bäst behöver, både akut och på längre sikt. Det kan handla om att exempelvis ge barnet grundläggande omsorg och känslomässigt stöd.

7 § Socialnämnden ska fastställa rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras.

Skyddade personuppgifter kan ofta vara livsnödvärdigt för våldsutsatta vuxna och barn. Att leva med skyddade personuppgifter kan dock föra med sig en rad olika konsekvenser – praktiska, sociala, ekonomiska och psykologiska. Det är angeläget att socialnämnden tar hänsyn till detta när de bedömer behov hos personer med skyddade personuppgifter.

³ HSLF-FS 2022:39.

Olika nivåer av skyddade personuppgifter:

- Sekretessmarkering
- Skyddad folkbokföring
- Fingerade personuppgifter

Utbildning och kompetens

Vilken kompetens personal inom socialförvaltningen bör ha vad gäller våld och andra övergrepp framkommer i kapitel 3 i Socialstyrelsens Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer ⁴

Kompetens hos personal som handlägger och följer upp

Den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av alla slags ärenden som gäller enskilda enligt socialtjänstlagen bör ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet. Om ärendena avser våldsutsatta vuxna bör personalen dessutom ha socionomexamen. Bestämmelser om att socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan motsvarande utbildning för att utföra vissa uppgifter i socialtjänsten som gäller barn och unga finns i 3 kap. 3 a-c §§ socialtjänstlagen.

Om ärendena gäller våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld, bör personalen dessutom ha kunskap om:

- Hur man för samtal med ett barn om våld och andra övergrepp, och
- Vilka konsekvenser det kan få för ett barn att utsättas för eller bevittna våld eller andra övergrepp av eller mot närstående.

Samtliga handläggare bör även ha kunskap om våld inom sina specifika verksamhetsområden, exempelvis våld mot äldre, våld mot individer med funktionsnedsättning eller individer med missbruksproblematik.

Handläggare som utreder våld bör ha fördjupad kunskap kring våldsutsatta personer, personer som utövar våld, barn som upplevt våld samt relevanta bedömningsinstrument.

Utöver vad Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd rekommenderar bör samtliga handläggare och behandlare inom Individ & Familjeomsorgen ha kunskap om att ställa frågor om våld och förmåga att omsätta kunskapen i praktiken.

Kompetens hos personal om genomför insatser

Personal som genomför insatser enligt socialtjänstlagen bör ha kunskap om våld och andra övergrepp för att kunna uppmärksamma att en person är våldsutsatt och se till att hen får det stöd och hjälp hen behöver.

Vidare bör personal som är *särskilt* inriktade på att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och våldsutövare bör personalen även ha förmåga att omsätta kunskapen i det praktiska arbetet.

⁴ HSLF-FS 2022:39.

Utredningar

Enligt 11 kap. 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning om vad som genom ansökan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Socialtjänsten får inte inleda utredning gällande vuxna och våld i nära relation, om den enskilde inte själv vill det. För kontakt med utomstående krävs samtycke från den enskilde. Om den våldsutsatta inte samtycker till en utredning kan nämnden vid samtal med personen informera om rätten till bistånd enligt SoL, föreslå lämpliga åtgärder och försöka motivera personen att ta emot dessa. Det kan finnas flera skäl till att den enskilde inte önskar att en utredning inleds. Det kan bland annat bero på att våldet är normaliserat eller att hen känner skuld och skam. Den enskilde kan också vara rädd för att våldet ska trappas upp om våldsutövaren eller våldsutövarna får kännedom om kontakten med socialtjänsten. Den enskilde kan också vara osäker på socialtjänstens roll och syften och vara orolig för att eventuella barn. Den enskilde kan också känna oro över att behöva bryta med våldsutövaren eller våldsutövarna.

Det är handläggare inom vuxenheten som utreder våld i nära relationer och behov av insatser genom SoL gällande vuxna personer. Till stöd för detta används utredning samt bedömningsinstrument.

I ett ärende som gäller en våldsutsatt vuxen bör socialnämnden, med anledning av våldet, bl.a. utreda

- Personens behov av stöd och hjälp akut
- Våldets karaktär och omfattning
- Våldets konsekvenser för personen
- Hur personen hanterar sin situation
- Hur personens nätverk ser ut
- Om en person som är förälder behöver stöd i sitt föräldraskap
- Om personens behov av stöd och hjälp både på kort och lång sikt.

Barn

När det gäller barn som kan vara i behov av skydd eller stöd har nämnden ett långtgående utredningsansvar. Barn som lever med våld löper stor risk att få sin psykologiska, fysiologiska och sociala utveckling äventyrad. Kännedom om att ett barn kan vara våldsutsatt eller ha bevittnat våld är i regel en sådan omständighet som kan föranleda en åtgärd av socialnämnden.

Om inte särskilda skäl talar emot det, ska den som berörs av en utredning genast underrättas om att en utredning inletts. Om det finns *särskilda skäl* kan nämnden vänta något med att informera vårdnadshavaren om den har inletts utredning. Sådana särskilda skäl kan exempelvis vara:

- När vårdnadshavaren eller någon annan familjemedlem är misstänkt för övergrepp mot barnet, och polisutredningen befinner sig i ett känsligt läge. I en sådan situation behöver polisens och socialtjänstens utredningar samordnas.
- Om barnet är misstänkt för att ha begått brott, och underrättelse till vårdnadshavaren om detta kan innebära men mot brottsutredningen.
- Om barnet självt har önskemål om att socialtjänsten avvaktar med att underrätta vårdnadshavarna. Barnet kan ha vänt sig till socialtjänsten och berättat om förhållanden i hemmet som föranleder en utredning, men motsätter sig att vårdnadshavarna kontaktas. Det kan bland annat handla om barn som kan ha rymt eller kastats ut hemifrån eller har utsatts för hedersrelaterat våld. I dessa lägen kan socialnämnden behöva tala med personer i barnets professionella nätverk, ha ytterligare samtal med barnet och i särskilt allvarliga fall planera för

hur skyddet av barnet ska utformas innan vårdnadshavaren informeras om att en utredning inletts.

I sammanhanget kan nämnas att kontakt med vårdnadshavare i exempelvis en hederskontext kan öka risken för barnet eftersom familjen kan uppleva själva kontakten med socialtjänsten som problematisk. Att samhället, genom skolan eller socialtjänsten, blandar sig i familjeangelägenheter kan uppfattas som en risk för familjens heder. Vidare kan myndighetskontakt i ärenden som rör hedersrelaterat våld också vara en utlösande faktor för att barn förs ut ur landet. Socialnämnden bör samråda med polis eller åklagare innan vårdnadshavare underrättas om att en utredning inleds vid misstanke om brott om ett barn enligt 3, 4 eller 6 kap. BrB eller enligt lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor där den misstänkte är en närstående.

En utredning till skydd och stöd för ett barn bör inriktas på barnets situation och behov samt på hur dess behov tillgodoses. Man bör bl.a. utreda

- Barnets behov av stöd och hjälp akut, inklusive vård eller boende i ett annat hem än det egna
- Våldets karaktär och omfattning
- Hur barnets nätverk ser ut
- Våldets påverkan på barnet och dess relation till föräldrarna
- Barnets egen uppfattning om våldet
- Vardera föräldrarnas uppfattning om våldets konsekvenser för barnet
- Barnets behov av stöd och hjälp på både kort och lång sikt.

Socialnämnden bör även utreda om någon åtgärd behöver vidtas enligt 5 kap 2 § första stycket socialtjänstförordningen (2001:937) i fråga om vårdnad, umgänge, förmyndarskap eller målsägandebiträde.

Något om saklighet och opartiskhet i dokumentationen och utredningen

JO har i ett ärende som rörde en utredning gällande våld i nära relationer, vuxen utsatt, där utredningen också lämnats in till domstol i en pågående vårdnadstvist, uttalat att det i en sådan utredning ligger i sakens natur att nämnden redovisar sin bedömning av det sökta stöd- och hjälpbehovet, och att det kan vara nödvändigt att nämnden i viss mån tar ställning till tillförlitligheten i lämnade uppgifter om våld. Eftersom en utredning dock kan få betydelse i såväl offentliga som enskilda rättsförhållanden, ex en vårdnadstvist, är det viktigt att det tydligt framgår i vilket syfte utredningen har upprättats. JO framhåller vidare i beslutet att när handläggaren skriver en utredning måste hen ta hänsyn till att det kan finnas en bakomliggande konflikt mellan den enskilde, som har ansökt om en insats, och en annan person. De formuleringar som används, särskilt i nämndens bedömning, måste därför övervägas noga. Det behöver framgå vem som berättat vad när uppgifter återges i en utredning, t ex vem som lämnat uppgifter om våldsutsatthet. Vidare bör en person inte betecknas som "våldsutövaren" då det kan uppfattas som att det är objektivt fastställt att personen utövat det våld som anges.

Jo har vidare uttalat att om det pågår en tvist mellan föräldrar om vårdnad, boende eller umgänge med barn, finns det skäl att vara särskilt återhållsam med att skriva yttranden på begäran av den ena föräldern eftersom det då finns risk att nämnden uppfattas som partisk. Eftersom socialnämnden har lagreglerade uppgifter när det gäller att lämna upplysningar till domstolen i familjemål är det angeläget att stor försiktighet iakttas när uppgifter lämnas vid sidan av de bestämmelserna.

Våldsutövande

Enligt 5 kap 11 a § SoL ska socialnämnden verka för, att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp, ändrar sitt beteende. När socialnämnden fullgör uppgiften ska nämnden särskilt beakta säkerheten för den som utsätts eller har utsatts för våld eller andra övergrepp och dess närstående.

Utredning görs efter ansökan enligt 11 kap 1 § SoL. Vid utredningen ska man särskilt beakta personens förutsättningar att ta emot insatser, mottaglighet, samt behov.

Riskbedömningar

Det framgår av 4 kap 1 § HSLF-FS 2022:39 att socialnämnden inom ramen för en utredning av en våldsutsatt vuxen ska bedöma risken för att personen kommer att utsättas för ytterligare våld. Det räcker oftast inte att bedöma risken för fortsatt våld vid ett tillfälle och betrakta utfallet som ett slutgiltigt svar på frågan om vilka hot- och riskfaktorer som den våldsutsatta kan möta. Bedömningen av risk kan snabbt bli inaktuell. Så fort nya omständigheter inträffar kan det finnas skäl att göra en ny riskbedömning. Det kan t ex handla om att den våldsutsatta avser att separera från våldsutövaren, att våldsutövarens frigivning från ett fängelsestraff närmar sig, att den våldsutsatta lämnar ett skyddat boende, att en dom om vårdnad meddelas eller att situationen kring boende eller umgänge är under förändring.

*Socialnämnden bör som en del av riskbedömningen använda en standardiserad bedömningsmetod.*⁵

Nämndens användning av en standardiserad bedömningsmetod beskrivs som *en del* av riskbedömningen, vilket beror på att en standardiserad bedömningsmetod endast utgör *en* typ av underlag, men är inte det enda som behöver beaktas i samband med bedömning av risk. Andra utredningsåtgärder behövs också för att bedöma risk.

*Socialnämnden bör med samtycke från den våldsutsatta ta del av polisens bedömning av risken för fortsatt våld. Nämnden bör även delge polisen sin riskbedömning, om det inte finns hinder enligt bestämmelserna om sekretess i OSL (2009:400).*⁶

Det är viktigt att dokumentera riskbedömningarna utifrån bestämmelserna i 11 kap 5 § SoL och SOSFS 2014:5. Av dokumentationen ska det bland annat framgå hur den enskilde uppfattar sina behov, om nämnden har använt standardiserade bedömningsmetoder som en del i utredningen och i så fall vilken eller vilka, vilken bedömning som nämnden har gjort av den enskildes behov, samt vilka faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för nämndens bedömning. Om den enskilde inte har uttryckt sina behov, ska skälen till detta dokumenteras.

Analysera och bedöma vilka insatser som behövs

Det som framkommer i utredningen och riskbedömningen är utgångspunkten för bedömning av personens behov av stöd och hjälp. Även andra faktorer än våldsutsattheten kan behöva bedömas, exempelvis utifrån ålder, funktionsnedsättning, missbruk, om den utsatta lever i hederskontext eller inte.

⁵ AR till 4 kap 1 § HSLF-FS 2022:39.

⁶ AR till 4 kap 1 § HSLF-FS 2022:39.

Barn

I en utredning som gäller ett våldsutsatt barn eller ett barn som bevittnat våld ska socialnämnden göra en bedömning av risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld. Vid behov ska en ny riskbedömning göras.⁷

En bedömning av risk för våld inom ramen för en utredning ska inte sammanblandas med en omedelbar skyddsbedömning enligt 11 kap 1 a SoL, som ska genomföras samma dag eller senast dagen efter en anmälan inkommit.

Det räcker ofta inte att bedöma risken för fortsatt våld vid ett tillfälle. Bedömningen av risk kan snabbt bli inaktuell. Det är nödvändigt att socialnämnden omprövar bedömningen av barnets behov och utsatthet vid behov. Exempel kan vara

- Om barnet i barnförhör berättat att föräldrarna utsätter barnet för våld och att föräldrarna kommer att delges den informationen
- En våldsutsatt förälder väljer att avbryta en vistelse på ett skyddat boende där barnet också vistas.
- Att omständigheter kring vårdnad, boende, umgänge är i förändring.
- Föräldrarna har bestämt sig för att separera.
- När det gäller ungas egna parrelationer kan en förnyad riskbedömning behöva göras om det våldsutsatta barnet exempelvis planerar att göra slut med sin flick- eller pojkvän.
- När det gäller barn i hederskontext kan en ny riskbedömning behöva göras om föräldrarna exempelvis fått reda på att barnet har en flick- eller pojkvän eller bryter mot hedersnormer på annat sätt. Behovet kan även uppstå om ett barn som varit placerat ska återvända till sin familj.

När det gäller ett barn som har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner eller hedersrelaterat våld och förtryck bör socialnämnden som en del av riskbedömning använda en standardiserad bedömningsmetod.⁸

Nämndens användning av en standardiserad bedömningsmetod beskrivs som *en del* av riskbedömningen, vilket beror på att en standardiserad bedömningsmetod endast utgör *en* typ av underlag, men är inte det enda som behöver beaktas i samband med bedömning av risk. Andra utredningsåtgärder behövs också för att bedöma risk.

Analysera och bedöma vilka insatser som behövs

Barnet har rätt till individuellt anpassade insatser utifrån sina specifika behov. Att det finns ett visst basutbud eller en viss verksamhet i en kommun innebär inte att den passar alla barn. En insats kan behöva tillskapas speciellt för ett visst barn. Det behövs ofta specifika insatser för att möta identifierade behov.

⁷ 5 kap 2 § HSLF-FS 2022:39.

⁸ AR till 5 kap 2 § HSLF-FS 2022:39.

Insatser

Nämnden ska erbjuda en våldsutsatt insatser, både akut och på kort och lång sikt, med utgångspunkt i behovet av skydd, stöd och hjälp. Nämndens utredning, inklusive riskbedömning, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erjudas. Nämnden kan i detta även behöva beakta särskilda utsatthets- och sårbarhetsfaktorer så att insatserna är anpassade, exempelvis funktionsnedsättning, missbruk eller kön.⁹

Insatser som bör kunna erjudas

- Information och råd
- Stödsamtal
- Hjälp att ordna stadigvarande boende
- Stöd i föräldraskap
- Förmedling av kontakt med frivilligorganisationer och andra aktörer
- Hjälp vid kontakt med hälso- och sjukvården
- Hjälp vid kontakt med andra myndigheter, såsom Polismyndigheten och Skatteverket.¹⁰

Socialnämnden ska vid behov erbjuda en våldsutsatt vuxen stöd och hjälp i form av ett lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den vuxnas behov av skydd med utgångspunkt i nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen.¹¹

*Om den våldsutsatta behöver stöd och hjälp i ett skyddat boende, bör boendet ha tillräcklig bemanning och tillräckliga skyddsanordningar för att kunna erbjuda skydd mot hot, våld och andra övergrepp.*¹²

*Boendet som erjuds den våldsutsatta bör vara lämpligt för eventuellt medföljande barn, oavsett ålder och kön. I boendet bör det finnas personal med kunskap om barns behov.*¹³

Barn

Socialnämnden ska erbjuda ett våldsutsatt barn och ett barn som bevittnat våld insatser, akut och på kort och lång sikt, med utgångspunkt i barnets behov av

1. Skydd,
2. Råd och stöd, och
3. Vård och behandling

Nämndens utredning, inklusive den aktuella riskbedömningen, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erjudas.¹⁴

*Socialnämnden bör kunna erbjuda barnets föräldrar och andra till barnet närstående råd och stöd med utgångspunkt i barnets behov.*¹⁵

⁹ 6 kap 1 § HSLF-FS 2022:39.

¹⁰ AR till 6 kap 2 § HSLF-FS 2022:29.

¹¹ 6 kap 2 § HSLF-FS 2022:39.

¹² AR till 6 kap 2 § HSLF-FS 2022:39.

¹³ AR till 6 kap 2 § HSLF-FS 2022:39.

¹⁴

¹⁵ AR till 6 kap 3 § HSLF-FS 2022:39

Socialnämnden bör se till att de metoder som används för att ge stöd och hjälp till våldsutsatta och barn som bevittnat våld är utformade med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap.¹⁶

Barn som utsatts för eller bevittnat våld är ingen enhetliggrupp, och olika barn kan behöva olika insatser. Det är därför viktigt att det finns tillgång till olika former av insatser så att barnet kan få stöd och hjälp akut, och på kort och lång sikt. Insatserna ska vidare samordnas så att de inte motverkar varandra.

Socialtjänsten behöver tydligt skilja på barnets och övriga familjemedlemmars behov av insatser. Socialnämnden bör kunna erbjuda barnets föräldrar och andra närstående råd och stöd samt insatser till våldsutövare utifrån barnets behov. Om insatser ges till flera i en familj ska insatserna samordnas med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld. Om det finns flera syskon i en familj behöver varje barns behov av insatser bedömas individuellt. Insatserna behöver anpassas till bland annat barnets ålder, erfarenheter och individuella förutsättningar och behov samt till våldets karaktär.

Våldsutövande barn och vuxna

Socialnämnden ska efter en utredning enligt 11 kap 1 § SoL (2001:453) erbjuda en våldsutövare insatser med utgångspunkt i dennes förutsättningar och behov.¹⁷

Att verka för att barn eller vuxna som utövar våld upphör med sin beteende är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld i nära relationer. Våldsutövare är en heterogen grupp där det kan skilja sig åt vilka insatser som behövs för att en person ska upphöra med sitt våldsamma beteende.

Socialnämndens insatser behöver därför anpassas till våldsutövarens förutsättningar och behov. Det är centralt att säkerheten för de våldsutsatta och deras närstående genomsyrar nämndens arbete med våldsutövare. Socialtjänsten kan erbjuda insatser till våldsutövare i form av service som är allmänt inriktade och generellt utformade. Alla individuellt anpassade insatser förutsätter dock behovsprövning enligt 4 kap 1 § SoL.

Vid bedömningen av vilken insats som är lämplig bör nämnden ta hänsyn till bl.a. våldsutövarens individuella mottaglighet för insatsen och risken för återfall.¹⁸

Tidigare utövande av fysiskt våld, missbruk, separation, relationella problem eller en instabil situation på arbetsmarknaden är några exempel på problemområden som kan känneteckna en ökad riks för upprepat våld mot närstående.

Det är viktigt att komma ihåg att fullföljande av en insats inte nödvändigtvis leder till en förändring hos individen. Därför kan förnyade behovs- mottaglighets- och riskbedömningar behöva göras innan man fattar beslut om ny insats eller inom ramen för uppföljning av insatser.

Om personen saknar intresse eller motivation för förändring, om personen exempelvis inte anser sig ha våldsproblem eller endast har ytlig motivation, kan socialnämnden informera om rätten till bistånd, föreslå lämpliga insatser och försöka motivera personen att ta emot dessa. För våldsutövare som inte är positiva till behandling men som accepterar fler samtal med socialsekreterare, är det möjligt att genomföra motiverande samtal.

¹⁶ AR till 6 kap 3 § HSLF-FS 2022:39.

¹⁷ 6 kap 5 § HSLF-FS 2022:39

¹⁸ AR till 6 kap 5 § HSLF-FS 2022:39.

Utredning av en våldsutövande förälder parallellt med utredning eller insatser till ett barn

Socialnämnden kan, inom ramen för en pågående utredning eller insats för ett barn, upptäcka att en förälder eller annan vuxen närstående behöver insatser för att upphöra med våldsamt beteende. Då behöver socialnämnden uppmärksamma om en utredning av den vuxnes situation ska inledas. På samma sätt kan socialtjänsten, i samband med att en vuxen sökt hjälp för våldsamt beteende, upptäcka att ett barn kan behöva skydd och stöd. Utredningar och insatser i de här situationerna kan kräva samverkan och samordning. Vid samordningen ska behovet av trygghet och säkerhet hos barnet beaktas.

Särskilt om utredning av våldsutövande barn och unga

Barn och unga kan utsätta närstående för våld eller andra övergrepp i olika närståenderelationer. Det kan vara barn och unga som utsätter föräldrar, syskon eller andra släktingar (inklusive inom ramen av hederskontext) eller barn och unga som utsätter en partner. När det gäller barn har nämnden ett långtgående utredningsansvar. Om nämnden får kännedom om något som kan innebära att den behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd, kan en utredning genomföras oavsett barnets eller vårdnadshavarens inställning. En utredning kan också bedrivas, oavsett en ung persons (18-20 år) inställning om åtgärder enligt LVU kan komma ifråga.

Vid en utredning som avser ett barn eller en ung person som är misstänkt för brott bör den innefatta en bedömning av om barnet eller den unge riskerar att återfalla i brott eller riskerar att utvecklas ogynnsamt i övrigt.

Insatser som bör kunna erbjudas

Socialnämnden bör bl.a. kunna erbjuda våldsutövare

- Stödsamtal
- Information om våld och andra övergrepp
- Påverkans- och behandlingsinsatser
- Stöd i föräldraskap
- Stöd vid social problem med bl.a. missbruk, ekonomi, bostad och arbete, och
- Hjälp vid kontakt med hälso- och sjukvård.¹⁹

Något om påverkans- och behandlingsinsatser

Påverkans- och behandlingsinsatser syftar till att våldsutövaren ska ändra sitt beteende. I de metoder som vanligen används ses ofta en förbättrad reglering av egna känslor som en väg till våldsfrihet. Vanliga inslag i metoderna är beteende- och situationsanalys av våldshändelser och träning av känsloreglering och kommunikationsfärdigheter. Andra inslag i en del av metoderna är att ifrågasätta maskulinitetsnormer, att ge insikt om våldets konsekvenser för de våldsutsatta och att bearbeta negativa barndomsupplevelser. Det är oklart om metoderna vid sidan om fysiskt våld påverkar kontrollerande beteenden, som inskränker partners frihet och kontakter utanför familjen.

En insats som används när föräldrar utövar våld mot barn är familjebehandling. En studie om bland annat den insatsen har visat att barns delaktighet i problemformuleringen var central för utformningen av insatsen. När barnen inte hade fått påverka problembeskrivningen hade det lett till dåligt anpassade insatser. Barnens beskrivning av sin situation och delaktighet visade sig vara av stor vikt för att de skulle

¹⁹ AR 6 kap 5 § HSLF-FS 2022:39.

få det stöd och den hjälp som de behöver. När det gäller insatser till våldsutövare ska alltid den utsattas säkerhet, det vill säga i dessa fall barnets säkerhet, beaktas.

När det gäller hedersrelaterat våld är insatsen familjebehandling omdiskuterad. Vissa aktörer avråder helt från att använda det, medan andra är hoppfulla inför de resultat som de ser. I sammanhanget kan nämnas att det har förekommit situationer där barnet förts ut ur landet för att undkomma socialtjänstens inblandning i familjen under en pågående behandling. Samtidigt kan det finnas risker med att inte arbeta med familjen alls. Skydd av barnet under tiden för familjebehandlingen är således centralt.

Samverkan

Våld i nära relationer är ett mångsidigt problem som kräver att många samverkar. Samverkan kan vara nödvändig för dels komma i kontakt med våldsutsatta vuxna och barn, barn som bevittnat våld och våldsutövare, dels för att ge dem det stöd och den hjälp de behöver. Samverkan kan också behövas för att utveckla verksamheter för målgrupperna. Samverkan behövs ofta både i enskilda ärenden och på övergripande nivå.

Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret för den interna och externa samverkan ska ligga.²⁰

En förutsättning för att samverkan internt och externt ska fungera i praktiken är att det i verksamheterna är tydligt var ansvaret för samverkan ska ligga. Att samverka kan ibland vara svårt eftersom olika verksamheter har olika uppdrag och ansvar. Förutsättningar för en fungerande samverkan kan därför vara

- Att allas yrkesroller och ansvar är tydliga
- Att man hyser respekt för varandras kompetens
- Att parterna har gemensamma och tydliga mål
- Att det finns samsyn, struktur och styrning.

När en person har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården finns det bestämmelser i 2 kap 7 § SoL (2001:453) om att kommunen tillsammans med regionen ska upprätta en individuell plan.²¹

Samverkan i enskilda ärenden

Socialnämnden ska samverka för att samordna sina insatser så att det inte motverkar varandra.

Om insatser ges till flera personer i en familj ska samtliga insatser samordnas. Vid samordningen ska behovet av trygghet och säkerhet hos de våldsutsatta och barn som bevittnat våld beaktas.

Skyldigheten att samverka gäller med beaktande av bestämmelserna om sekretess i OSL (2009:400) och tystnadsplikt i SoL (2001:453).²²

Såväl våldsutsatta som våldsutövare kan vara aktuella på flera enheter inom socialtjänsten samtidigt. Handläggare från olika enheter kan behöva träffa exempelvis den våldsutsatta personen tillsammans och bedöma hela situationen och behovet av stöd och hjälp. Det kan exempelvis handla om att den våldsutsatta personen behöver få skydd och stöd och samtidigt insatser på grund av funktionsnedsättning eller behandling vid missbruk.

²⁰ 2 kap 11 § HSLF-FS 2022:39.

²¹ 2 kap 12 § HSLF-FS 2022:39.

²² 2 kap 9 § HSLF-FS 2022:39.

Extern samverkan

Socialnämnden ska samverka externt med berörda verksamheter, myndigheter och organisationer för att skapa förutsättningar för att samordna de olika aktörernas insatser och åtgärder så att de inte motverkar varandra.

Om insatser och åtgärder riktar sig till flera personer i en familj, ska nämnden även samverka för att skapa förutsättningar för att samordna samtliga insatser och åtgärder. Vid samordningen ska behovet av trygghet och säkerhet hos de våldsutsatta och de barn som bevittnat våld beaktas.

Skyldigheten att samverka gäller med beaktande av bestämmelserna om sekretess i OSL (2009:400) och tystnadsplikten i SoL (2001:453).²³

Bestämmelser om när socialnämnden utan hinder av sekretess får lämna uppgifter till bl.a.

Polismyndigheten gällande misstanke om, förebyggande av eller ingripande mot brott finns i OSL 2009:400).²⁴

När får uppgifter lämnas enligt ovan?

- Det ska finnas risk för att allvarigare brott kommer att begås i relation
- Uppgiften ska antas kunna bidra till att förhindra brottet
- Det ska inte vara olämpligt att lämna ut uppgiften med hänsyn till planerade eller pågående insatser

Information

Till socialnämndens uppgifter hör att göra sin väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, informera om socialtjänsten i kommunen samt genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden.

*Socialnämnden bör planera för hur grupper och enskilda, såväl vuxna som barn, ska nås med information om nämndens verksamheter för våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare.*²⁵

Några exempel på sådant som kan behöva beaktas vid planeringen kan vara

- Hur informationen ska spridas
- Vilka informationen ska spridas till – internt, till enskilda, till myndigheter, till ideella föreningar
- Om informationen behöver samordnas med andra myndigheter eller aktörer, t ex Polismyndigheten, skolan, ungdomsmottagningen, eller Migrationsverket samt om gemensamma informationsmaterial behövs
- Hur ofta informationsinsatserna behöver följas upp/uppdateras.

Kartläggning och analys

För att kunna veta vilka insatser som behövs inom en kommun bör en problemanalys göras. Det är också viktigt att kontinuerligt följa upp insatserna för att bedöma om det behövs ytterligare – eller andra – åtgärder och vilka aktörer som då kan behöva samverka.

Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänsten som erbjuds våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare svarar mot behoven i kommunen.²⁶

²³ 2 kap 10 § HSLF-FS 2022:39.

²⁴ 2 kap 13 § HSLF-FS 2022:39.

²⁵ AR till 3 kap 4 § SoL i 2 kap HSLF-FS 2022:39.

²⁶ 2 kap 8 § HSLF-FS 2022:39.

För att kunna göra denna analys bör socialnämnden fortlöpande kartlägga förekomsten av våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare i kommunen genom att bl.a.

- *Gå igenom dokumentationen i pågående ärenden*
- *Hämta in uppgifter från lokal eller officiell statistik, och*
- *Hämta in uppgifter om förekomsten av våldsutsatta och barn som bevittnat våld från hälso- och sjukvården, myndigheter och organisationer.²⁷*

Våldsgruppen - syfte

Våldsgruppen har funnits inom IFO sedan 2017. Avsikten är att gruppen ska ha en god kompetensnivå kring våld i nära relationer och bestå av representanter från alla tre enheter.

Gruppen har två fokusområden. Det första är att delta i akuta ärenden där gruppen sammankallas för att tillgodose kompetens och handledning till de handläggare som är involverade i ärendet och dels genom att bistå i den akuta handläggningen utifrån respektive kompetens- och ansvarsområde.

Det andra fokusområdet är att gruppen på uppdrag av styrgruppen (enhetscheferna på IFO) får specifika uppdrag att utföra. Uppdragen är tidsbegränsade, med målbild, beräknad tidsåtgång och tydlighet när uppdraget ska återkopplas till styrgruppen.

²⁷ AR till 2 kap 8 § HSLF-FS 2022:39

Riktlinje för arbetet med brottsoffer inom Socialförvaltningen

Sammanfattning

Riktlinjer tas fram med syfte att fungera som socialnämndens styrdokument för de handläggare som utreder behov och fattar beslut om insatser. Riktlinjen ska bidra till mer enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet samt ska fungera som styrdokument för de som utför beviljade insatser inom socialnämndens verksamheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2024-01-25

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta riktlinjen för arbetet med brottsoffer inom socialförvaltningen.

Christel Andersson
Verksamhetschef IFO

Bakgrund

Socialtjänstens huvuduppgift är att verka för social och ekonomisk trygghet för dem som vistas i kommunen. Socialtjänsten ska informera om sin verksamhet och genom uppsökande verksamhet och på andra sätt främja goda levnadsförhållanden i kommunen. Alla ska med förtroende kunna vända sig till socialtjänsten för att få stöd och hjälp. Detta gäller även för brottsoffer och deras närstående, vilket tydliggörs i 5 kap. 11 § första stycket, Socialtjänstlagen (2001:453) SoL. Socialnämnden ska ”verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp”.

I 5 kap. Socialtjänstlagen finns bestämmelser om socialnämndens ansvar som avser särskilda grupper, exempelvis kvinnor som utsatts för våld eller sexualbrott av andra än närstående. De som utövar våldet kan exempelvis vara hemtjänstpersonal eller personal på särskilda boenden. Det kan också handla om personer som utsatts för människohandel, personer som utsatts för brott i prostitution eller personer som utsatts för hedersrelaterat våld som utövas av någon som inte är närstående.

Målgruppen brottsoffer

Såväl flickor och pojkar som kvinnor och män utsatts för olika typer av brott; det kan vara fråga om våldsbrott, sexualbrott, egendomsbrott eller andra brott. Brotten kan vara grova eller lindriga och de har olika slags konsekvenser för dem som blir utsatta. Deras livssituationer och tidigare erfarenheter varierar också. Bland brottsoffer finns till exempel de som råkat ut för ekonomiska brott, de som haft inbrott i hemmet, kvinnor med funktionsnedsättning som utsatts för sexuella övergrepp, äldre som utsatts för övergrepp på det särskilda boendet eller de som hotas efter att ha lämnat kriminella grupper. De som utsatts för brott har skiftande behov av skydd och stöd, utifrån om det handlar om ett enstaka brott eller upprepad utsatthet och om gärningspersonen är en bekant eller obekant person. Det går inte att generalisera om vilka brott eller omständigheter som ger upphov till vilka slags konsekvenser och i förlängningen vilka behov detta medför hos brottsoffren.

Riktlinjernas syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är att öka kunskapen om att brottsoffer är en målgrupp för socialtjänstens arbete, samt vilka behov av stöd och hjälp som personer som utsatts för brott kan ha. Riktlinjer ska vara grundläggande för arbetet med offer för brott inom Socialförvaltningen i Herrljunga kommun. Riktlinjerna riktar sig till all personal inom Socialförvaltningen dock med fokus på medarbetare inom individ- och familjeomsorgen (IFO). Riktlinjer är övergripande och informationsgivande och är till för att handläggare inom IFO ska kunna hantera ärenden med ansökningar från personer som utsatts för brott och behöver stöd och hjälp. Riktlinjerna är också till för att, i viss mån, ligga till grund för eventuella rutiner som varje enhet kan behöva upprätta. Riktlinjerna, och eventuella rutiner, ska fungera som praktiskt hjälpmedel i det dagliga arbetet och ska vara väl förankrade hos samtliga medarbetare och chefer.

DIARIENUMMER: SN 2024/xx
FASTSTÄLLD: SN § xx/2024-02-13
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: --
GILTIG TILL: Tills vidare
DOKUMENTANSVAR: Verksamhetschef IFO

Riktlinje

Arbete med brottsoffer – Socialförvaltningen

Socialnämnden – gäller för Socialförvaltningen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Socialnämndens ansvar för brottsoffer	2
Begreppet brottsoffer	2
<i>Ingen homogen grupp</i>	3
<i>Särskilt sårbara grupper</i>	3
<i>Brottsoffers reaktioner</i>	4
<i>Brottsoffers behov</i>	5
<i>Stöd från socialtjänsten</i>	6

Socialnämndens ansvar för brottsoffer

Socialtjänstens huvuduppgift är att verka för social och ekonomisk trygghet för dem som vistas i kommunen. Socialtjänsten ska informera om sin verksamhet och genom uppsökande verksamhet och på andra sätt främja goda levnadsförhållanden i kommunen. Alla ska med förtroende kunna vända sig till socialtjänsten för att få stöd och hjälp. Detta gäller även för brottsoffer och deras närstående, vilket tydliggörs i 5 kap. 11 § första stycket, Socialtjänstlagen (2001:453) SoL. Socialnämnden ska ”verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp”.

I 5 kap. Socialtjänstlagen finns bestämmelser om socialnämndens ansvar som avser särskilda grupper, exempelvis kvinnor som utsätts för våld eller sexualbrott av andra än närstående. De som utövar våldet kan exempelvis vara hemtjänstpersonal eller personal på särskilda boenden. Det kan också handla om personer som utsätts för människohandel, personer som utsätts för brott i prostitution eller personer som utsätts för hedersrelaterat våld som utövas av någon som inte är närstående.

Riktlinjernas syfte och tillämpning

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att öka kunskapen om att brottsoffer är en målgrupp för socialtjänstens arbete, samt vilka behov av stöd och hjälp som personer som utsatts för brott kan ha.

Tillämpning

Dessa riktlinjer ska vara grundläggande för arbetet med offer för brott inom Socialförvaltningen i Herrljunga kommun. Riktlinjerna riktar sig till all personal inom Socialförvaltningen dock med fokus på handläggning inom individ- och familjeomsorgen (IFO).

Detta dokument är övergripande och informationsgivande och är till för att medarbetare IFO ska kunna hantera ärenden med ansökningar från personer som utsatts för brott och behöver stöd och hjälp. Riktlinjerna är också till för att, i viss mån, ligga till grund för eventuella rutiner som varje enhet kan behöva upprätta.

Riktlinjerna, och eventuella rutiner, ska fungera som praktiskt hjälpmedel i det dagliga arbetet och ska vara väl förankrade hos samtliga medarbetare och chefer.

Mål

Alla personer som utsatts för brott och ansöker om en insats från socialtjänsten i Herrljunga kommun ska utredas enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen. Utredningen ska utmynna i ett beslut.

Begreppet brottsoffer

Flera forskare har noterat en rådande, allmän föreställning om att den som utsatts för brott är sårbar, svag och oskyldig – ett offer. Föreställningen om ett idealt offer utmärks enligt kriminologen Nils Christie av åtminstone fem faktorer, offret är svagt, involverat i en ”respektabel aktivitet”, på väg till en plats hen inte kan förebrås för, gärningspersonen är i överläge, kan beskrivas i negativa termer, är okänd och saknar relation till offret.

En sådan mer eller mindre medveten uppfattning om vem som är brottsoffer krockar med verkligheten där kategorierna brottsoffer respektive gärningsperson kan överlappa varandra. Undersökningar visar att personer som utsatts för brott ofta själva har varit involverade i kriminella handlingar och vice versa.

Brottsoffer som inte motsvarar bilden av ”ideala brottsoffer” kan ha svårare att få hjälp. En person som är hemlös eller påverkad av droger och som blir bestulen eller misshandlad är också utsatt för brott, även om hen inte motsvarar föreställningarna om ett brottsoffer.

Den som utsatts för ett allvarligt brott är inte i första hand ett offer utan befinner sig i en utsatt situation, med möjlighet att återhämta sig, vid behov med lämpligt stöd.

Ingen homogen grupp

Såväl flickor och pojkar som kvinnor och män utsätts för olika typer av brott; det kan vara fråga om våldsbrott, sexualbrott, egendomsbrott eller andra brott. Brotten kan vara grova eller lindriga och de har olika slags konsekvenser för dem som blir utsatta. Deras livssituationer och tidigare erfarenheter varierar också. Bland brottsoffer finns de som råkat ut för ekonomiska brott, de som haft inbrott i hemmet, kvinnor med funktionsnedsättning som utsatts för sexuella övergrepp i färdtjänsttaxin, äldre som utsatts för övergrepp på det särskilda boendet, de som hotas efter att ha lämnat kriminella grupper.

De som utsatts för brott har skiftande behov av skydd och stöd, utifrån om det handlar om ett enskilda brott eller upprepade utsatthet och om gärningspersonen är en bekant eller obekant person. Det går inte att generalisera om vilka brott eller omständigheter som ger upphov till vilka slags konsekvenser och i förlängningen vilka behov detta medför hos brottsoffren.

Särskilt sårbara grupper

Vissa grupper är särskilt sårbara för brott. Sårbarhet i detta sammanhang omfattar fler dimensioner än begreppet utsatt. En särskilt sårbar grupp löper större risk att utsättas för brott, brottens konsekvenser riskerar att bli större och gruppens förmåga att utnyttja sina resurser (sociala, ekonomiska och politiska) är mer begränsad.

Barn och ungdomar är självklart sårbara, exempelvis om de lever med våld mellan vuxna i hemmet, liksom de som utsätts för våld och trakasserier i skolan.

Personer som utsätts för hot eller våld av närstående, även av hedersrelaterad natur, är en sådan grupp. Detta behandlas dock i separat riktlinje, Våld i nära relationer.

Fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar är faktorer som kan innebära en ökad sårbarhet när det gäller att utsättas för brott. Kvinnor med kognitiva och psykiska funktionshinder omnämns i forskningen som en riskgrupp, särskilt för sexuella övergrepp. Äldre personer är också en grupp som kan vara särskilt sårbara.

Människor som redan befinner sig i socialt utsatta situationer, som hemlösa och missbrukare, är sårbara för brott. Homo- och bisexuella personer samt transpersoner och människor med invandrarbakgrund riskerar att utsättas för hatbrott utifrån sin identitet.

Familjer som lever med skyddad identitet är ytterligare en sårbar grupp. Personer som saknar kunskap eller möjlighet att tillgodogöra sig information på grund av exempelvis språksvårigheter eller funktionsnedsättningar, är också mer sårbara.

Brottsoffers reaktioner

Ett brott kan få en rad konsekvenser för den som drabbas: ekonomin kan påverkas, fysiska och psykiska skador och reaktioner kan uppstå liksom praktiska problem.

Även om brottet i vissa fall leder till betydande ekonomiska förluster och allvarliga fysiska skador för den utsatta, tycks ändå den psykiska upplevelsen vara svårast att handskas med. Ofta står den utsattas reaktioner i proportion till brottets grovhet och följderna av brottet, men det är viktigt att betona att även lindriga brott som inte lett till fysiska skador kan innebära svåra psykiska efterverkningar. Olika individer har olika förutsättningar att ta sig igenom den kris som kan utlösas av att utsättas för brott. Barn kan reagera starkt på att någon i omgivningen har blivit utsatt. Ofta är barn beroende av personer som utsätter dem för brott. Det gäller även andra sårbara personer som äldre och funktionsnedsatta.

Människor reagerar på brott på en rad olika sätt. Även om det inte är möjligt att generalisera reaktionernas omfattning och utveckling finns det ofta, men inte alltid, gemensamma drag i kriser och krisreaktioner. Vanliga reaktioner är till exempel:

- Känslor av övergivenhet och otrygghet
- Förlorad självkänsla
- Behov såväl av närhet och omtanke som av isolering
- Ökad misstänksamhet, allmän panikkänsla
- Koncentrationssvårigheter, svårigheter att förstå och tolka information
- Känsla av överklighet.

Vanliga psykosomatiska reaktioner, som kan bli en följd av de beskrivna känslotillstånden är:

- Fysisk svaghet, förlammningskänsla
- Andningssvårigheter, hjärtklappning
- Aptitlöshet
- Sömlöshet
- Gråtattacker.

Det är vanligt att den som utsatts för ett brott reagerar känslomässigt på olika sätt med ilska, oro eller rädsla. En vanlig reaktion är att många människor som utsatts för brott skuldbelägger sig själva för det inträffade. Genom att klandra sig själv för det inträffade, i stället för förövaren som inte är möjlig att kontrollera, försöker den utsatta återta kontrollen. ”Om jag hade agerat annorlunda hade jag kunnat undvika att bli utsatt”.

Människor har också ett starkt behov av att sätta in oväntade negativa händelser i ett orsakssammanhang. Detta i kombination med behovet av att återfå kontrollen över livet leder till att många brottsoffer inledningsvis tar på sig hela eller delar av skulden för det inträffade.

Den som har bevittnat våld, eller som oroar sig för sin egen eller andra säkerhet, kan också reagera. Barn kan bli otrygga när en förälder eller syskon utsatts för brott, en otrygghet som kan yttra sig på många olika sätt. Det är därför viktigt att vara extra uppmärksam på barns reaktioner, både i hemmet och i skolan.

Två typer av reaktioner har visat sig ge långsiktiga konsekvenser för brottsoffer, rädsla och minskad tillit. Ökad rädsla är en känsla som finns kvar efter ett, två eller till och med fem år efter brottsutsattheten. Minskad tillit till omgivningen är också en reaktion som kvarstår lång tid efter själva händelsen. Reaktioner kan också uppkomma efter att det gått en tid, så kallade senreaktioner.

Faktorer som påverkar reaktionen

Det är viktigt att vara medveten om att varje person reagerar utifrån sin egen livssituation. Liknande brott kan orsaka skiftande reaktioner hos individer. Reaktionerna kan också skifta i styrka. Faktorer som påverkar hur en person reagerar är bland annat tidigare utsatthet för brott och andra traumatiska händelser.

Pojkar och män kan ha svårare att tala om den egna utsattheten, vilket kan misstas för att de inte påverkas lika mycket. Äldre ensamma män är en grupp som kan ha svårt att prata om sin utsatthet och därmed fara illa i samband med brott, särskilt om deras sociala nätverk är svaga.

Brottsutsatta HBTQI-personer kan brista i tillit till hjälpinstanser av rädsla för homo- eller transfobt bemötande eller för att sexuell läggning eller könsidentitet ska röjas. Hatbrott riktade mot identiteten och avsedda att skrämja och kränka kan förstärka reaktionerna. Internaliserad homo- eller transfobi kan bidra till att den utsatta själv känner sig skyldig till brottet. Reaktionerna kan också kvarstå under lång tid, enligt RFSL:s brottsofferjour.

Personer som lever i hederskulturer vågar oftast inte berätta om sexuella övergrepp eftersom familjens heder raseras även av ett sådant brott. Rädsla för att händelsen ska komma ut, kan sätta djupa spår i den brottsutsattas fortsatta liv och förstärka den traumatiska upplevelsen, enligt BOJ, Brottsofferjourernas riksförbund.

Våldsinslag eller hot om våld leder i allmänhet till att den utsatta mår psykiskt sämre. Att bli angripen av en närstående förvärrar också reaktionerna, liksom om det finns personer närvarande som inte ingriper för att förhindra brottet.

Brottsoffers behov

Många personer som blivit utsatta för allvarliga brott behöver professionell hjälp för att bearbeta händelsen. Vissa brott, som fysiska och sexuella övergrepp, kan kräva bearbetning under lång tid. Det är emellertid viktigt att vara medveten om att konsekvenserna och behoven varierar och att bedömningen av behov av stöd och hjälp alltid måste göras utifrån varje individs situation i det enskilda fallet. Behoven varierar också över tid, i ett akut skede samt på kort och lång sikt.

I socialtjänstens bedömning av lämpliga insatser kan faktorer som ålder, kön, etnisk bakgrund, sexuell läggning, könsidentitet och funktionsnedsättning vara aspekter att ta hänsyn till då de påverkar utsattheten för och konsekvenserna av brott och därmed individens behov.

Krisbearbetning är i många fall ett behov för brottsoffer och närstående, liksom information om vilka förutsättningar som finns för skadestånd, s.k. kränkningssersättning och brottsskadeersättning.

Den som utsatts för brott uppsöker inte alltid socialtjänsten utifrån den situationen. Personer kan söka ekonomiskt bistånd, bistånd från hemtjänst eller vilka diskutera andra typer av problem och behov, utan att nämna brottsutsattheten. Därför är det viktigt att det inom socialtjänsten finns en uppmärksamhet och öppenhet för situationer där brottsutsatthet kan finnas med i bilden. Frågan om personen utsatts för brott kan behöva ställas.

Närståendes behov

Även närstående till brottsoffer kan reagera starkt med bland annat sorg eller vrede. Med närstående avses någon som den utsatta har en nära och förtroendefull relation till, exempelvis maka, make, sambo, partner, föräldrar, syskon, barn eller andra släktingar. Barn som närstående till brottsoffer kan behöva särskilt stöd och hjälp att bearbeta det som hänt.

När det gäller sexuella övergrepp mot barn eller brott som resulterat i dödsfall kan det finnas stora behov av stöd till närstående, ibland i form av traumabehandling, på grund av de starka reaktioner som brottet har orsakat. Närstående kan i dessa fall behöva omfattande hjälpinsatser. Det är viktigt att dessa personer fångas upp och får hjälp till adekvata stödinsatser under den tid som krävs. Men även vid andra typer av allvarliga brott kan de närstående behöva stöd och hjälp från socialtjänsten eller andra stödinsatser.

Stöd från socialtjänsten

Samhällets socialtjänst ska enligt 1 kap 1 § SoL, på demokratins och solidaritetens grund bland annat främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Oavsett skälen till att en person har behov av stöd och hjälp av socialtjänsten så är ett gott bemötande av stor betydelse. Detta gäller inte minst personer som blivit utsatta för brott och deras närstående. Ett gott bemötande, stöd, adekvat information och andra lämpliga åtgärder kan vara avgörande för återhämningsprocessen, men också för brottsutredningen och drabbades fortsatta medverkan i rättsprocessen.

Socialtjänstens utredning

Enligt 11 kap 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. När en person som utsatts för brott, eller en närstående, vänder sig till socialtjänsten ska socialtjänsten därmed inleda en utredning för att bedöma personens behov av hjälp.

Stödinsatser

Begreppet stöd och hjälp i 5 kap. 11 § första stycket SoL innefattar bland annat insatser som ekonomiskt bistånd, stödjande samtal, kontaktperson, förmedling av kontakter med andra myndigheter och frivilligorganisationer, samt erbjudande om skyddat boende. Insatserna beviljas efter en individuell behovsbedömning enligt 4 kap. 1 § SoL eller som service enligt 3 kap. 1 § SoL.

Exempel på insatser:

- Information
- Samtalsstöd
- Kontaktperson
- Hjälp vid kontakt med andra myndigheter
- Förmedling av kontakt med frivilligorganisationer och andra aktörer
- Boende
- Ekonomiskt bistånd
- Stöd till närstående.

Förslag till revidering av nämndens delegationsordning

Sammanfattning

I detta ärende föreslås en revidering av nämndens delegationsordning inom två områden; 2. *Överklaganden, yttranden och anmälningar till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter* samt 4. *Individ- och familjeomsorg*.

Underrättelseskylldighet gentemot Skatteverket avseende folkbokföring

Enligt Folkbokföringslag (1991:481) ska en myndighet underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person som är eller har varit folkbokförd är oriktig eller ofullständig. En sådan underrättelse behöver dock inte lämnas in om särskilda skäl talar emot det. Skyldigheten gäller inte för Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och inte heller i fråga om uppgifter som omfattas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen – sammanställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som kan hänföras till den enskilde.

I tabellen nedan presenteras förslaget tillägg i delegationsordningen:

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
2.30	Underrättande till Skatteverket ärenden där det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person som är eller har varit folkbokförd är oriktig eller ofullständig	32 c § FOL	EC

Revidering av lagrum

Förvaltningen har uppmärksammat behov av revidering av vissa lagrum utifrån Förvaltningslag (2017:900), då vissa paragrafer hänvisar till bestämmelser i tidigare Förvaltningslag (1986:223).

I tabellen nedan presenteras förslagen revidering i delegationsordningen:

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
2.4	Omprövning av beslut	37, 38 §§ FL	Delegat i ursprungsbeslutet
2.5	Beslut i myndighetens prövning att överklagande skett i rätt tid och avvisning	45 § FL	Delegat i ursprungsbeslutet FC/VC/EC/HL

	av överklagande som kommit in för sent. Om överklagat beslut fattats av SN eller SNMU		
2.8	Avvisande av ombud	14 § FL	EC

Inleda utredning om felaktig utbetalning

I dagens delegationsordning saknas delegat för beslut om att inleda utredning av misstänkt felaktig utbetalning samt avsluta utredning utan åtgärd.

I tabellen nedan presenteras föreslaget tillägg i delegationsordningen:

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
4.5	Beslut om att inleda utredning av misstänkt felaktig utbetalning samt avsluta utredning utan åtgärd	11 kap. 1 § SoL	EC

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-16
Socialnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut. Socialnämnden godkänner och antar socialnämndens delegationsordning med föreslagna tillägg och revideringar.

Paula Wolffsohn
SAS/Kvalitetsstrateg

DIARIENUMMER: SN 2023/81

FASTSTÄLLD: 2013-02-12

VERSION: 20

SENAST REVIDERAD: SN § 86/2023-06-13

GILTIG TILL: --

DOKUMENTANSVAR: Socialchef

Delegerings- ordning

Socialnämnden

Beslutsinstans: Socialnämnden
Gäller för: Hela socialförvaltningen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Allmänt om delegering.....	3
Förkortningar.....	3
Rutin - anmälan, urval och redogörelse av delegerings-beslut till socialnämnden.....	4
1. Allmänna ärenden.....	5
2. Överklaganden, yttranden och anmälningar till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter.....	6
3. Övrigt.....	10
4. Individ- och familjeomsorg.....	11
5. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).....	21
6. Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).....	26
7. Föräldrabalken (FB).....	28
8. Stöd och service till vissa funktionsnedsatta.....	31
10. Kommunal Hälso- och sjukvård.....	40
1. Patientsäkerhetslagen och Hälso- och sjukvårdslagen.....	40
11. Färdtjänst och riksfärdtjänst.....	42
2. Lag om färdtjänst och Lag om riksfärdtjänst.....	42
12. Alkohollagen SFS 2010:1622.....	43
Stadigvarande serveringstillstånd.....	43
Tillfälligt serveringstillstånd.....	43
Övrigt.....	44
13. Lagen om tobak och liknande produkter (LTLP).....	45
14. Lag om handel med vissa receptfria läkemedel.....	47
15. Lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) 2022:1257.....	48
16. Personal.....	48
17. Ekonomi.....	50
18. Upphandling/Avtal/Inköp.....	51
19. Lokalplanering och lokalanvändning.....	54

Allmänt om delegering

Ett delegeringsbeslut är ett självständigt beslut i myndighetens namn. De flesta delegeringsbeslut kan överklagas. Nämnden kan inte ändra eller upphäva ett beslut som fattats med stöd av delegering. Nämnden kan däremot när som helst återkalla delegeringen, generellt eller bara i ett särskilt ärende.

Delegeringsrätten omfattar inte ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Den i delegeringsordningen angivna delegaten är den lägsta nivån. Delegaten kan avstå från att fatta beslut och överordnad chef har då rätt att fatta beslutet. Överordnad chef har också rätt att fatta beslut när delegat är ledig.

Delegeringsbeslut ska undertecknas av delegaten, som också ansvarar för expediering och verkställighet. Besluten ska anmälas till socialnämndens nästkommande sammanträde, vilket huvudsakligen sker genom rapporter/förteckningar över besluten.

Ett delegeringsbeslut kan bara fattas inom given ekonomisk ram.

Förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera enligt vad som angivits i delegeringsordningen. Ingen annan delegat har rätt att vidaredelegera.

Bestämmelser om delegering finns i kommunallagen och socialtjänstlagen.

Enligt kap 9 37§ Kommunallagen kan en nämnd delegera uppgifter till tjänstepersoner i annan kommun. Delegeringen regleras via avtalsamverkan. Herrljunga kommun har avtal med Borås stad avseende sociala jouren. Detta innebär att sociala jouren är extern delegerad till tjänstepersoner som arbetar med sociala jouren i Borås stad.

Förkortningar

Förkortningar på delegater och verksamheter

A	Assistent, administratör, socialadministratör
Bist	Bistånd
EC	Enhetschef
FC	Förvaltningschef
HL	Handläggare (Delegering gäller för handläggare inom resp. område)
HSL	Hälso- och sjukvård
M	Myndighet
MAS	Medicinskt ansvarig sjuksköterska
OF	Omsorg kring personer med funktionsnedsättning
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SN	Socialnämnd
SNMU	Socialnämndens myndighetsutskott
SocS	Socialsekreterare
Ssk	Leg. Sjuksköterska
SocSt	Socialt stöd
SAS	Socialt ansvarig samordnare
Uha	Upphandlingsansvarig
VC	Verksamhetschef
VO	Vård- och omsorg

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

SoL	Socialtjänstlagen
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
SFB	Socialförsäkringsbalken
LVU	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga
LVM	Lag om vård av missbrukare
FB	Föräldrabalken
FOL	Folkbokföringslag
SoF	Socialtjänstförordningen
HSL	Hälso- och sjukvårdslagen
PSL	Patientsäkerhetslagen
TF	Tryckfrihetsförordningen
OSL	Offentlighets- och sekretesslag
KL	Kommunallag
FL	Förvaltningslag
BrB	Brottsbalk
LuL	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
KörkF	Körkortsförordning
ÄB	Ärvdabalken
ÄktB	Äktenskapsbalken
BL	Begravningslagen
SKL	Skadeståndslagen
AL*	Arkivlagen
AL*	Alkohollagen
LTN	Lag om tobaksfria nikotinprodukter
LNT	Lagen om nikotinfria produkter
LTLF	Lagen om tobak och liknande produkter

*samma förkortning

Övriga lagar:

Lag om offentligt biträde
 Förordningen om offentligt biträde Namnlagen
 Läkemedelsförordningen
 Smittskyddslagen
 Lag om särskild personutredning i brottmål
 m.m.

Rutin - anmälan, urval och redogörelse av delegerings-beslut till socialnämnden

Beslut fattade av ordföranden, vice ordföranden, tredje beslutsfattare eller socialnämndens myndighetsutskott	Anmäls varje socialnämnd
Beslut fattade av förvaltningschef, verksamhetschef och enhetschef	Anmäls varje socialnämnd
Beslut fattade av medicinskt ansvarig sjuksköterska	Anmäls varje socialnämnd
Beslut fattade av SAS	Anmäls varje socialnämnd
Beslut fattade av handläggare	Anmäls varje socialnämnd

1. Allmänna ärenden

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas	7 kap 39§ KL	Ordförande	Vid ordförandes frånfalle är i första hand vice ordförande ersättare, och vid dennes frånfalle övergår ansvaret till den av nämnden utsedde tredje beslutsfattare
1.2	Beslut om att helt eller delvis avslå enskilds framställan om utlämnande av allmän handling eller beslut att lämna ut allmän handling med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen	TF och OSL	HL, SSK eller EC i aktiva ärenden SAS i avslutade ärenden enl SoL och LSS MAS i avslutade ärenden enl HSL VC i övriga ärenden	I samråd med VC
1.3	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	12 kap 6 § SoL	VC	Ersättare VC för området

2. Överklaganden, yttranden och anmälningar till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
2.1	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol	10 kap 2 § SoL	FC	Kan vidaredel. enligt 7:6 KL Behöver ej anmälas till nämnd
2.2	Utseende av ombud att föra nämndens talan	10 kap 2 § SoL	FC	Kan vidaredel. enligt 7:6 KL Behöver ej anmälas till nämnd
2.3	Överklagan och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta beslut ursprungligen fattats av delegat samt avgivande av yttrande i SoL-, LVU- LVM- och LSS-ärenden där ursprungsbeslutet fattats av delegat	10 kap 1-2 §§ SoL 5 kap 2§, 6 kap 37§, 38 §, 7 kap 5§, 9 kap 31§ KL och 36§, 27§ LSS	Delegat i ursprungsbeslutet	
2.4	Omrövning av beslut	37, 38 §§ FL	Delegat i ursprungsbeslutet	
2.5	Beslut i myndighetens prövning av att överklagande skett i rätt tid och avvisning av överklagande som kommit in för sent. Om överklagat beslut har fattats av SN eller SNMU	45 § FL	Delegat i ursprungsbeslutet FC/VC/EC/HL	
2.6	Beslut att sekretessbelägga anmälan eller annan utsaga från enskilda	26 kap 5§ OSL	EC	

2.7	Överklagande, yrkande om inhibition samt yttrande till förvaltningsrätt och kammarrätt i ärende rörande färdtjänst eller riksfärdtjänst där ursprungsbeslutet fattats av delegat	16 § LF 13 § LRF	Delegat i ursprungsbeslutet	
2.8	Avvisande av ombud	14 § FL	EC	
2.9	Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap 2 § 1 st BrB	EC	
2.10	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	EC	
2.11	Yttrande till åklagarmyndigheten	11 § 1 st LuL	EC	
2.12	Yttrande till åklagare med anledning av eventuell utredning beträffande den som är under 15 år	31, 32 § § LuL	EC	
2.13	Begäran hos åklagare om förande av bevistalan	37 § LuL	HL	
2.14	Ansökan av offentligt biträde	3 § Lagen om off bitr	HL	
2.15	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	7 § Förordning om offentligt biträde 3 § Lagen om offentligt biträde	EC	
2.16	Yttrande enligt namnlagen	45 och 46 §§ Namnlagen	HL	
2.17	Yttrande i körkortsärende	3 kap 8 § och 5 kap 2 § Körkorts-förordningen	HL	
2.18	Yttrande till Hemvärnet	Enligt Hemvärnsförordningen (1997:146) § 5 samt SKR	A	

		Cirkulär 2003:30		
2.19	Yttrande till Pliktverket	Enligt 2 kap 4 § lag om totalförsvars plikt (1994:1809)	A	
2.20	Yttrande till pass- myndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares medgivande	3 § Passför- ordningen	HL	
2.21	Yttrande i ärende om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år	11 kap 16 § FB	HL	
2.22	Uppgiftslämnande till smittskyddsläkare	6 kap 9 § smittskydds- lagen	HL	
2.23	Anmälningsskyldighet enligt smittskyddslagen	6 kap 12 § smittskydds- lagen	HL	
2.24	Dödsboanmälan	20 kap 8 a § ÄB	A	
2.25	Yttrande till tillsynsmyndighet	13 kap 2 § SoL 16 kap 6a SoL		Socialnämnden beslutar
2.26	Komplettering av yttrande till tillsynsmyndighet	13 kap 2 § SoL 16 kap 6a SoL	SAS MAS	Socialnämnden beslutar vid omfattande kompletteringar
2.27	Beslut om polisanmälan angående misstanke om vissa brott mot underårig samt vissa grövre brott	12 kap 10 § SoL 10 kap 21 § OSL	EC	
2.28	Beslut om polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott	6 § Bidragsbrott slagen	EC	
2.29	Lämnande av upplysningar och förslag på åtgärder till frivårdsmyndigheten	6 § Lag (1991:204) om särskild person-	HL	

		utredning i brottmål m.m.		
2.30	Underrättande till Skatteverket ärenden det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person som är eller har varit folkbokförd är oriktig eller ofullständig	32 c § FOL	EC	
2.31	Beslut om anmälan av allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande, lex Sarah, till Inspektionen för vård och omsorg	14 kap 7 § SoL, 24 f § LSS	SAS	Utredning meddelas SN
2.32	Beslut om att inte anmäla rapporterad händelse som allvarligt missförhållande eller risk för allvarligt missförhållande, lex Sarah	14 kap 7 § SoL, 24 f § LSS	SAS	Utredning meddelas SN
2.33	Beslut om åtgärder utifrån slutförd utredning efter inkommen rapport enligt lex Sarah	14 kap 6 § SoL, 24e § LSS	FC	

3. Övrigt

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
3.1	Rapportering av icke verkställda gynnande beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kommunens revisorer samt kommunfullmäktige	16 kap 6 f-h §§ SoL	SAS	
3.2	Rapportering av icke verkställda gynnande beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kommunens revisorer samt kommunfullmäktige	28 f-g §§ LSS	SAS	
3.3	Beslut om bidrag till föreningar och organisationer inom socialnämndens verksamhetsområde inom anvisade medel och riktlinjer			Socialnämnden beslutar
3.4	Beslut om gallring/bevarande av arkivhandlingar samt samråd med arkivmyndigheten	12 kap 1-2 §§ SoL Enligt gällande dokumenthanteringsplan	A	
3.5	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser eller andra uppdrag		Ordförande	
3.6	Senast 1 mars varje år upprätta en kvalitetsberättelse	SOSFS 2011:9	SAS	SAS i nära samarbete med MAS gällande patientsäkerhetsberättelse och vice versa, se 10.3
3.7	Arkivansvarig	TF och AL	FC	
3.8	Arkivredogörare	TF och AI	A	

4. Individ- och familjeomsorg

Socialtjänstlagen

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
4.1	Beslut i ärenden om försörjningsstöd			
	1) enligt riksnorm och riktlinjer	4 kap 1 § SoL	HL	
	2) över riksnorm och riktlinjer	4 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i socialberedskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
	Dubbelhyra			
	Saneringskostnad			
	Elskuld			
	Hyresskulder			
	Stughyra/rekreation			
	Akut tandvård			
	a) upp till 4.000 kronor		a) HL	
	b) över 4.000 och max 10.000 kronor		b) EC	
	Nödvändig planerad tandvård			
	a) Upp till 10.000 kronor		a. EC	
	Över 10.000 kronor		b. SNMU	
	Akutlogi			
	a. Upp till 5 dagar		a. HL	
	b. Över 5 dagar		b. EC	
	4) under riksnorm och riktlinjer	4 kap 3 § SoL	HL	
	5) med villkor om praktik eller kompetenshöjande åtgärder	4 kap 4 § SoL	HL	

	6) Anvisning av social bostad, tecknande av kontrakt och försäkran om hyresgaranti under max 24 månader	4 kap 2 § SoL	SNMU	
	7) Beslut om bistånd utöver skälig levnadsnivå	4 kap. 2§ SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
	8) Beslut om ekonomiskt bistånd Glappet i etableringsreformen	4 kap. 1 § SoL	HL	Kontakt skall tas med Migrationsverket innan ersättning betalas ut. Bistånd utbetalas med särskilt belopp.
4.2	Beslut om bistånd i form av förmedling av egna medel	4 kap 1 § SoL	HL	
4.3	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL	9 kap 1 §§ SoL	SNMU	
4.4	Beslut om att föra talan hos förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap 1 § SoL	9 kap 3 § SoL	SNMU	
4.5	Beslut om att inleda utredning av misstänkt felaktig utbetalning samt avsluta utredning utan åtgärd	11 kap. 1 § SoL	EC	
4.6	Beslut om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader och utgifter i omedelbar anslutning till dödsfallet samt villkor om återbetalning	4 kap 1 § SoL	HL	
4.7	Beslut om att föra talan om ersättning hos förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap 2 § och 8 kap 1 § SoL	9 kap 3 § 1 st SoL	EC	

4.8	Beslut om eftergift av ersättningskyldighet enligt 9 kap 2 §, 9 kap 1 § och 8 kap 1 § SoL	9 kap 4 § SoL	EC	
4.9	Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering i familjehem)	4 kap 1 § SoL	SNMU	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag Se upphandlings- avtal för vård i annat hem än det egna
4.10	Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende	4 kap 1 § SoL	SNMU	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
4.11	Medgivande att ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran i enskilt hem som inte tillhör någon av hans föräldrar eller annan vårdnadshavare	6 kap 6 § SoL	SNMU	En utredning av familjehemmet ska alltid ske. Utdrag ur belastnings- och misstankeregistret skall alltid ske som underlag till utredningen.
4.12	Övervägande om behov av fortsatt vård av minderårig i annat hem än det egna	6 kap 8 § SoL	SNMU	Övervägande är inte ett beslut. Bestämmelsen innebär att nämnden minst en gång var 6:e månad är skyldig att överväga om vård enl SoL fortfarande behövs. Skyldigheten att överväga gäller även vid privata placeringar.
4.13	Beslut om att ansöka till tingsrätt om särskilt förordnad vårdnadshavare	6 kap. 10 a-c § FB		Socialnämnden beslutar
4.14	Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av tillfällig placering i jourhem eller hem för vård eller boende	4 kap 1 § SoL	EC SNMU	Beslutet gäller 4 månader från beslutsdatum. Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag

4.15	Beslut om ekonomiskt bistånd åt barn och ungdom i samband med placering, omplacering eller flyttning från familjehem eller hem för vård eller boende	4 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag
4.16	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende	4 kap 1 § SoL	EC	
4.17	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård i familjehem	4 kap 1 § SoL	EC	
4.18	Beslut om kostnad för plats i skyddsboende då behov föreligger på grund av våld i nära relationer	4 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag
4.19	Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning) a) enligt norm och riktlinjer över norm och riktlinjer	6 kap 1 SoL	a) HL EC	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKR:s rekommendation
4.20	Beslut om att ersätta familjehemsförälder för förlorad arbetsinkomst a) upp till 3 månader längre än 3 månader		a) EC SNMU	
4.21	Beslut om upphörande av bistånd i form av vård i hem för vård eller boende eller i familjehem	4 kap 1 § SoL	Delegat i ursprungsbeslutet	
4.22	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/-familj	4 kap 1 § SoL	HL	

4.23	Beslut om att utse a) kontaktperson b) kontaktfamilj	3 kap 6b § SoL	a) EC SocSt b) HL	
4.24	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/- familj a) enligt riktlinje b) utöver riktlinje	3 kap 6 § SoL	a) HL b) EC	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKR:s rekommendation
4.25	Beslut om upphörande av bistånd i form av kontaktperson/-familj	4 kap 1 § SoL	HL	
4.26	Beslut om öppenvårdsinsatser i egen regi	4 kap 1 § SoL	HL	Ex. Program- verksamhet Familjebehandlare/ Missbruks behandlare/ Boendestöd
4.27	Beslut om öppenvårdsinsatser i extern regi a) Upp till 4 månader Över 4 månader	4 kap 1 § SoL	a) EC SNMU	
4.28	Beslut om ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i ett annat hem än det egna	8 kap 1 § 2 st SoL och 6 kap 2 § SoF	HL	I enlighet med SKR:s rekommendation
4.29	Beslut om framställan till försäkringskassan om ändring av betalningsmottagare för underhållstöd	18 kap 19 § Avd. B SFB	HL	
4.30	Beslut om framställan till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	16 kap 18 § Avd. B SFB	HL	

4.31	Beslut om framställan till försäkringskassan om ändring av betalningsmottagare för efterlevandestöd	77 kap 2 § Avd. F SFB	HL	
4.32	Beslut om framställan till Centrala studiestödsnämnden om ändring av betalningsmottagare för studiestöd		HL	
4.33	Beslut om ersättning från den enskilde för missbruksvård i form av plats i hem för vård eller boende eller i familjehem	8 kap 1 § 1 st SoL och 6 kap 1 § SoF SFB 10,12, 13,14,38, 39 kap	A	
4.34	Beslut om att inleda utredning barn och unga	11 kap 1 § SoL	HL	Krävs socioonomutbildning för att få ta beslutet Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommade vardag/ arbetsdag
4.34 a	Beslut om att utredning inte ska inledas utifrån anmälan avseende barn och unga	11 kap 1 § SoL	EC	Krävs socioonomutbildning för att få ta beslutet Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommade vardag/ arbetsdag
4.34 b	Beslut om att inleda utredning utifrån anmälan avseende vuxna	11 kap 1 § SoL	HL	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommade vardag/ arbetsdag

4.34 c	Beslut om att utredning inte ska inledas utifrån anmälan avseende vuxna	11 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag
4.35	Beslut att utredning ska avslutas utan åtgärd utifrån inkommen anmälan avseende barn och vuxen	11 kap 1 § SoL	EC	Krävs socionomutbildning för att få ta beslutet i ärenden avseende barn Avser även SocS i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag
4.36	Förlängning av utredningstid i ärenden som rör barn	11 kap 1, 2 § SoL	FC SNMU	Beslutet gäller till nästkommande SNMU.
4.37	Beslut om begäran om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	2 a kap 10 § SoL	EC	
4.38	Beslut om att ansöka om överflyttning av ärende hos Inspektionen för vård och omsorg	2 a kap 11 § SoL	EC	
4.39	Beslut i fråga om mottagande av ärende från annan kommun	2 a kap 11 § SoL	SNMU	
4.40	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsförälder	6 kap 11 § SoL	SNMU	
4.41	Beslut om anmälan till överförmyndare om behov av god man/förvaltare	5 kap 3 § SoF 15 § 6 LSS	HL	
4.42	Beslut om anmälan till överförmyndare om att behov av god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap 3 § SoF 15 § 6 LSS	HL	

4.43	Beslut om anmälan till överförmyndare om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom	5 kap 3 § SoF	HL	
4.44	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap 2 § SoF	HL	
4.45	Beslut om att svara för begravnings- Kostnader	5 kap. 2 § BL	HL	
4.46	Beslut att ordna gravsättning	5 kap. 2 § BL	HL	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaderna av dödsboet.
4.47	Beslut om tillfällig förvaltare av dödsbo som saknar dödsbodelägare	18 kap 2 § BL	HL	
4.48	Beslut om avgift för föräldrar vid placering av barn	8 kap 1 § SoL	HL	
4.49	Beslut om avgift för uppehälle vid placering av vuxna	8 kap 1 § SoL	HL	
4.50	Beslut om avskrivning av avgift för föräldrar vid placering av barn	8 kap 1 § SoL	EC	
4.51	Beslut om verkställighet av vård (placering/omplacering i familjehem) för barn och ungdom enligt 4.7	32 § FL	SNMU	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/ arbetsdag
4.52	Beslut om verkställighet av vård (placering/ omplacering) i hem för vård eller boende för barn och ungdom enligt 4.8	32 § FL	SNMU	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/ arbetsdag

4.53	Beslut om verkställighet i form av tillfällig placering i jourhem eller hem för vård eller boende åt barn och ungdom enligt 4.12 a) Beslutet gäller 4 månader från beslutsdatum. b) Efter 4 månader	32 § FL	a) EC b) SNMU	Avser även SocSt i social beredskap i avvaktan på nästkommande vardag/arbetsdag
4.54	Beslut om verkställighet i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende för vuxna enligt 4.14	4 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
4.55	Beslut om verkställighet i form av vård i familjehem åt vuxna enligt 4.15	4 kap 1 § SoL	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
4.56	Beslut om verkställighet av kontaktperson/-familj enligt 4.20	4 kap 1 § SoL	EC SocSt/HL	
4.57	Beslut om verkställighet av öppenvårdsinsatser i egen regi enligt 4.23	4 kap 1 § SoL	HL	Ex. Programverksamhet Familjehandlare/ Missbruks behandlare/ Boendestöd
4.58	Beslut om öppenvårdsinsatser i extern regi enligt 4.24 a) Upp till 4 månader Över 4 månader	4 kap 1 § SoL	a) EC SNMU	
4.59	Beslut om uppföljning när en utredning som gäller barn avslutats utan beslut om insats.	11 kap 4a § SoL	EC	

4.60	Övervägande om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap. 8 § FB	6 kap 8 b § SoL	SNMU	<u>Ansökan</u> om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB görs av SN
------	---	-----------------	------	---

5. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
5.1	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	SNMU	
5.2	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	8 § LVU	SNMU	
5.3	Beslut om omedelbart omhändertagande.	6 § LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt (10 kap 6 § SoL) för ordförande eller annan ledamot i socialnämnden där delegationens beslutande inte kan avvaktas. Beslutet skall dokumenteras och skrivas under av beslutsfattaren. Muntliga beslut bör endast förekomma i sådana akuta situationer när dokumentation och underskrift inte kan avvaktas. Sådana beslut dokumenteras i efterhand.
5.4	Beslut om att omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU skall upphöra	9 § LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.5	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden	11 § 1 st. LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.6	Beslut om utlandsvistelse för ungdom som bereds vård enligt § 2 och 3 LVU	11 § 1 st. LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.7	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs	13 § 1 st LVU	SNMU	

5.8	Prövning av om vård med stöd av 3 § LVU skall fortsätta	13 § 2st LVU	SNMU	
5.9	Beslut om förbud eller begränsning av umgänge a) Om nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 1 LVU	Ordförande	Socialnämnden beslutar Rätten att fatta beslut enligt LVU om att hemlighålla den unges vistelseort kan brådskande fall delegeras till socialnämndens ordförande. Det kan göras i enlighet med 6 kap. 39 § KL.
5.10	Beslut om hemlighållande av vistelseort a) Om nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § 2 LVU	Ordförande	Socialnämnden beslutar Rätten att fatta beslut enligt LVU om att hemlighålla den unges vistelseort kan vid brådskande fall delegeras till socialnämndens ordförande. Det kan göras i enlighet med 6 kap. 39 § KL.
5.11	Övervägande om beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st 1. och 2. fortfarande behövs	14 § 3 st LVU	SNMU	Bestämmelsen innebär att nämnden minst en gång var tredje månad är skyldig att överväga om ett beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort fortf. behövs
5.12	Beslut om att vården skall upphöra	21 § 1 st LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt i ärende där beslut ej kan avvaktas
5.13	Beslut om regelbunden kontakt med utsedd särskilt kvalificerad kontaktperson eller behandling i öppna former inom	22 § 1 st LVU	SNMU	

	socialtjänsten			
5.14	Beslut om att förebyggande insats enligt 22 § 1 st LVU skall upphöra	22 § 3 st LVU	SNMU	

5.15	Ansökan hos förvaltningsrätt om flyttningsförbud	24 § LVU	SNMU	
5.16	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § 1 st LVU	SNMU	
5.17	Beslut om att flyttningsförbud skall upphöra	26 § 2 st LVU	SNMU	
5.18	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.19	Beslut om ett tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU skall upphöra	30 § 2 st LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.20	Beslut om den unges umgänge med förälder eller andra vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse inte kan nås.	31 § LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt om beslut ej kan avvaktas
5.21	Beslut om läkarundersökning, att utse läkare samt plats för läkarundersökningen	32 § 1 st LVU	HL	
5.22	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	Ordförande/SNMU	Kompletterande beslutsrätt Avser även SocS i beredskap
5.23	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU	43 § 2 st LVU	SNMU eller person som har förordnats av socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt Avser även SocS i social beredskap

5.24	Beslut om att ansöka hos tingsrätten om överflyttning av vårdnaden till familjehem efter 3 år	6 kap 8 § FB 13 § 3 st LVU	SNMU	När barnet varit placerat i samma familjehem under tre år ska SNMU överväga om ansökan ska ske enligt 6:8 FB
5.25	Beslut om att ansöka hos Förvaltningsrätten om flyttningsförbud	25 § LVU	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.26	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 §	SNMU/Ordförande	Kompletterande beslutsrätt Beslutet ska anmälas till socialnämnden på kommande sammanträde
5.27	Behovet av flyttningsförbudet skall minst en gång var tredje månad övervägas	26 § 1 st	SNMU	
5.28	Beslut om att flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2 st	SNMU	Kompletterande beslutsrätt
5.29	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt LVU, av barn under 18 år	13 b § LVU	SNMU	Gäller placering i ett hem som avses i 6 kap. 6 § SoL. Kompletterande beslutsrätt
5.30	Övervägande om ansökan avseende överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap. 8 § FB	13 c § LVU	SNMU	<u>Ansökan</u> om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB görs av SN
5.31	Beslut om uppföljning av ett barn under 18 år vid upphörande av vård enligt 21 § LVU	21 b § LVU	EC	
5.32	Beslut om provtagning inför umgänge vid vård av 2 § LVU	32 a § LVU	SNMU	
5.33	Beslut om provtagning inför upphörande av vård enligt 2 § LVU	32 b § LVU	SNMU	

5.34	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt SoL, av barn som har fyllt 15 år	8 a § SoL	SNMU	Gäller placering i ett hem som avses i 6 kap. 6 § SoL
------	---	-----------	------	---

6. Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
6.1	Beslut om att inleda utredning om skäl för tvångsvård	7 § LVM	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
6.2	Beslut om att utredning inte skall inledas eller att påbörjad utredning skall avslutas utan åtgärd alt. övergå i en utredning enligt 11 kap 1 § SoL	7 § LVM	EC	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
6.3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen	9 § LVM	HL	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
6.4	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVM	11 § LVM	SNMU	
6.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	SMNU	Kompletterande beslutsrätt
6.6	Beslut att omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM ska upphöra	18 b § LVM	SNMU	Kompletterande beslutsrätt

6.7	Beslut om att begära polishandräckning för att föra en missbrukare till läkarundersökning	45 § 1 LVM	HL	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag
6.8	Beslut om att begära polishandräckning för inställelse vid vårdinstitution	45 § 2 LVM	HL	Avser även SocS i social beredskap i avvaktan till nästkommande vardag/arbetsdag

7. Föräldrabalken (FB)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
7.1	Godkännande av faderskapsbekräftelse	1 kap 4 § FB	A eller HL	S-protokoll Kan beslutas av Borås stad - familjerätten
7.2	Godkännande av föräldraskapsbekräftelse	1 kap 9 § och 2 kap 4, 8a §§ FB	HL	Vid insemination eller befruktning. Enligt lagen om genetisk integritet 2006:351, kap 6-7 Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.3	Godkännande av föräldraskapsbekräftelse vid samboende	1 kap 9 §, 2 kap 4, 8a §§ FB	HL	Vid insemination eller befruktning. Enligt lagen om genetisk integritet 2006:351, kap 6-7 Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.4	Beslut om samarbetsamtal med föräldrar (för att nå enighet i frågor om vårdnad, boende och umgänge)	6 kap 18 § FB 5 kap 3 § SoL	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.5	Överflyttning/mottagande av faderskapsutredning	2 kap 3 § FB		Socialnämnden beslutar
7.6	Beslut att lägga ned faderskapsutredning	2 kap 7 § FB		Socialnämnden beslutar
7.7	Beslut att inte påbörja eller lägga ned påbörjad utredning	2 kap 9 § FB		Socialnämnden beslutar
7.8	Beslut om att väcka och föra talan i mål om föräldraskap	3 kap 14 § FB	HL	Vid insemination eller befruktning. Kan beslutas av Borås stad – familjerätten

7.9	Beslut om att inleda utredning och andra åtgärder för att fastställa faderskap eller föräldraskap.	2 kap 1, 4-6, 8-8a, 9 §§ FB	HL	Kan beslutas av Borås stad - familjerätten
7.10	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap	3 kap 5, 6 §§ FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.11	Beslut att godkänna föräldrars avtal rörande vårdnad, boende och umgänge	6 kap 6 §, 14 a § 15 a, 17 a §§ FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.12	Beslut att ej godkänna föräldrars avtal rörande vårdnad och umgänge	6 kap 6, 14, 15 §§ FB	EC	Beslutet kan ej överklagas. Kan beslutas av Borås stad - familjerätten
7.13	Lämnande av upplysningar till tingsrätt i vårdnads- boende- och umgänges mål	6 kap 19 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.14	Lämnande av upplysningar inför interimistiskt beslut i tingsrätt beträffande vårdnad, boende eller umgänge	6 kap 20 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.15	Beslut att utse utredare i mål om vårdnad, boende och umgänge av barn	6 kap 19, 20 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.16	Godkänna avtal om att underhållsbidrag skall betalas för längre perioder än tre månader	7 kap 7 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.17	Förordnande av umgängesstöd vid barns umgänge efter beslut i domstol	6 kap 15 c § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.18	Yttrande beträffande äktenskapsdispens	15 kap 1 § ÅktB	HL	Kan beslutas av Borås stad – familjerätten
7.19	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	11 kap 4 § och 7 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad - familjerätten

7.20	Beslut om anmälan till överförmyndare om att behov av god man/förvaltare inte längre föreligger	11 kap 4 § och 7 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad - familjerätten
7.21	Medgivande att ta emot ett barn för adoption	6 kap 6 § SoL och 6 kap 12 § Sol	SNMU	
7.22	Återkallelse av medgivande att ta emot adoptivbarn	6 kap 13 § SoL	SNMU	
7.23	Beslut om att vidta åtgärder utan båda vårdnadshavarnas samtycke	6 kap 13 a § FB 10 kap 5 § SoL	SNMU	Kompletterande beslutsrätt om beslut inte kan avvaktas.
7.24	Beslut att ge samtycke till att adoptionsförfarande får fortsätta	6 kap 14 § SoL	SNMU	
7.25	Yttrande till domstol i adoptionsärende.	4 kap 14 § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad - familjerätten
7.26	Anmälan/ansökan hos domstol ifråga om särskilt förordnad vårdnadshavare	6 kap 7, 8 och 10c §§ FB		Socialnämnden beslutar
7.27	Beslut om verkställighet av umgängesstöd vid barns umgänge efter beslut i domstol	6 kap 15 c § FB	HL	Kan beslutas av Borås stad - familjerätten

8. Stöd och service till vissa funktionsnedsatta

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
8.1	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	HL	Beslut om personkretstillhörighet fattas inte särskilt utan är en del av beslut om insats enligt 9 § LSS. Beslut om personkretstillhörighet kan följaktligen inte heller överklagas särskilt.
8.2	Beslut om biträde av personlig assistans eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans utöver den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap AVD D, SFB a) upp till 40 timmar i veckan b) Över 40 timmar i veckan	7 § och 9 § 2 LSS	a) EC b) SNMU	Beslut om assistanstimmar enligt SFB tas av Försäkringskassan.
8.2a	Beslut om biträde av personlig assistans eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans i ärenden där beslut ej finns om beviljade assistanstimmar enligt 51 kap AVD D, SFB	7 § och 9 § 2 LSS	SNMU	Beslut om assistanstimmar enligt SFB tas av Försäkringskassan.
8.3	Tillfällig utökning av personlig assistans, a) upp till 40 timmar i veckan under maximalt 3 månader	7 § och 9 § 2 LSS	a) HL	

	b) Över 40 timmar i veckan och/eller längre period än 3 månader		b) EC	
8.4	Beslut om ersättningsbelopp för personlig assistans upp till socialnämndens antagna ersättningsnivå	7 § och 9 § 2 LSS	HL	
8.5	Beslut om ersättningsbelopp för personlig assistans över socialnämndens antagna ersättningsnivå	7 § och 9 § 2 LSS	SNMU	
8.6	Beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd för merkostnader i samband med ordinarie assistents sjukdom.	7 § och 9 § 2 LSS	EC SocSt	
8.7	Beslut om ledsagarservice	7 § och 9 § 3 LSS 4 kap 1 § SoL	HL	
8.8	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/-familj	7 § och 9 § 4 LSS	HL	
8.9	Beslut om att utse kontaktperson/-familj	9 § 4	EC SocSt	
8.10	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/-familj	9 § 4	EC Socst	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKR:s rekommendation
8.11	Beslut om avlösarservice i hemmet	9 § 5 LSS	HL	
8.12	Beslut om korttidsvistelse utanför det egna hemmet	9 § 6 LSS	HL	
8.13	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	7 § och 9 § 7 LSS	HL	

Kommenterad [PW1]: Lagförkortningar saknas

8.14	Beslut om boende i familjehem för barn och ungdomar	7 § och 9 § 8 LSS 4 kap 1 § SoL	SNMU	
8.15	Beslut om ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i ett annat hem än det egna	20 § LSS och 6 kap 2 § SoF	HL	I enlighet med SKR:s rekommendation
8.16	Beslut om boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar	7 § och 9 § 8 LSS 4 kap 1 § SoL	SNMU	
8.17	Beslut om boende för vuxna i bostad med särskild service.	7 § och 9 § 9 LSS 4 kap 1 § SoL	SNMU	
8.18	Beslut om daglig verksamhet	7 § och 9 § 10 LSS	HL	
8.20	Beslut att utbetala assistansersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	EC SocSt	
8.21	Beslut om återbetalnings-skyldighet	12 § LSS	SNMU	
8.22	Förhandsbesked om rätt till insats enligt LSS för person som inte är bosatt i kommunen	16 § 2 st LSS	Samma delegat som i beslut gällande personer bosatta i kommunen	
8.23	Anmälan till överförmyndare att person som omfattas av LSS är i behov av förmyndare, förvaltare eller god man	15 § 6 LSS	HL/EC SocSt	
8.24	Anmälan till överförmyndare att förmyndare, förvaltare eller god man inte längre behövs	15 § 6 LSS	HL/EC SocSt	
8.25	Beslut om avgift inom LSS	18-21 § LSS	A	
8.26	Beslut om jämkning av avgift enligt fastställda taxor och avgifter		A	

8.27	Beslut om jämkning av avgift utöver fastställda taxor och avgifter		VC	
8.28	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift inom omsorgen kring personer med funktionsnedsättning	4 kap 2 § SoL	VC	
8.29	Beslut om verkställighet av ledsagarservice	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.30	Beslut om verkställighet av kontaktperson/kontaktfamilj	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.31	Beslut om verkställighet av avlösarservice i hemmet	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.32	Beslut om verkställighet av korttidsvistelse utanför det egna hemmet	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.33	Beslut om verkställighet av korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.34	Beslut om verkställighet av boende i familjehem för barn och ungdomar	32 § FL	EC SocSt	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges
8.35	Beslut om verkställighet av boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar a) I egen regi	32 § FL	SNMU a) EC SocSt b) SNMU	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges

	b) I extern regi (köpt plats)			
8.36	Beslut om verkställighet av boende för vuxna i bostad med särskild service a) I egen regi b) I extern regi (köpt plats)	32 § FL	a) EC SocSt b) SNMU	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
8.37	Beslut om verkställighet av daglig verksamhet a) I egen regi b) I extern regi (köpt plats)	32 § FL	EC a) EC SocSt b) SNMU	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
8.38	Beslut om verkställighet av bistånd i form av daglig sysselsättning.	32 § FL	HL	Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges

9. Omsorg om äldre personer och vissa personer med funktionsnedsättning (ej LSS)

Socialtjänstlagen (SoL)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
9.1	Beslut om att utredning skall inledas	11 kap 1 § SoL	HL	
9.2	Beslut om att utredningen skall avslutas utan åtgärd	11 kap 1 § SoL	HL	
9.3	Beslut om bistånd i form av hemtjänst a) Upp till 100 timmar per månad samt vid vårdplanering med regionen/akuta församringar då beslut ska omprövas inom 3 veckor	4 kap 1 § SoL	a) HL	

	men inte överstiger 100 timmar b) Över 100 timmar per månad		b) SNMU	
9.4	Beslut om bistånd i form av matdistribution	4 kap 1 § SoL	HL	
9.5	Beslut om bistånd i form av trygghetslarm	4 kap 1 § SoL	HL	
9.6	Beslut om bistånd i form av tillsyn a) Tillsyn på dag- och kvällstid b) tillsyn nattetid	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	
9.7	Beslut om bistånd i form av särskilt boende	4 kap 1 § SoL	EC	
9.8	Beslut med anledning av ansökan om förhandsbesked	2 a kap 8 § SoL	EC	
9.9	Beslut om bistånd i form av korttidsverksamhet/växelvård a) Växelvård upp till 10 dygn per månad b) Växelvård över 10 dygn per månad. a) Upp till 150 dagar per år samt vid vårdplanering med regionen b) Över 150 dagar per år	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	
9.9 b	Beslut som inte kan avvaktas, utanför kontorstid, om bistånd i form av	4 kap 1 § SoL	Tjänstgörande Ssk	Beslut får fattas till nästkommande vardag då ordinarie

	korttidsvistelse i egen regi.			beslutsfattare finns i tjänst.
9.10	Beslut om bistånd i form av plats i dagverksamhet eller daglig verksamhet för funktionsnedsatta	4 kap 1 § SoL	HL	
9.11	Beslut om avlösning för personer som vårdar/stödjer en enskild person a) Upp till 10 timmar per vecka/42 timmar per månad b) Över 10 timmar per vecka/42 timmar per månad	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	
9.12	Beslut om avgift inom äldreomsorgen	8 kap SoL	A	
9.13	Beslut om jämkning av avgift enligt fastställda taxor och avgifter		A	
9.14	Beslut om jämkning av avgift utöver fastställda taxor och avgifter		VC	
9.15	Beslut om jämkning av avgift för hemtjänst, service och omvårdnad samt boende		A	
9.16	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift inom äldreomsorgen	4 kap 2 § SoL	VC	
9.17	Beslut om köp av boende (Säbo) i annan kommun eller hos annan vårdgivare	4 kap 1 § SoL	SNMU	
9.18	Beslut om mottagande av ärende från annan kommun	2a kap 10 § SoL	EC	
9.19	Beslut om att ansöka om överflyttning av ärende hos Inspektionen för vård och omsorg	2 a kap 11 § SoL	EC	

9.20	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man eller förvaltare	5 kap 3 § SoF	HL och EC	
9.21	Beslut om anmälan till överförmyndaren om att behov av god man eller förvaltare inte längre föreligger	5 kap 3 § SoF	HL och EC	
9.22	Beslut om kontaktperson a) upp till 6 månader b) längre tid än 6 månader	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	
9.22 b	Beslut om kontaktperson i de fall den enskilde har beslut om bistånd i form av särskilt boende	4 kap 1 § SoL	HL	Beslut i verkställighet
9.23	Beslut om ledsagning a) upp till 8 timmar per vecka/34 timmar per månad b) mer än 10 timmar per vecka/42 timmar per månad	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	
9.23 b	Beslut om ledsagning i de fall den enskilde har beslut om bistånd i form av särskilt boende	4 kap 1 § SoL	EC	Beslut i verkställighet
9.24	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/kontakt familj a) enligt norm och riktlinjer b) utöver norm och riktlinjer	4 kap 1 § SoL	a) HL b) EC	Uppdraget skall regleras genom avtal. I enlighet med SKR:s rekommendation
9.25	Beslut om verkställighet av beslut om särskilt boende	32 § FL	EC	Beslut i verkställighet Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klagörande motivering delges

9.26	Beslut om verkställighet av beslut om hemtjänst	32 § FL	EC	Beslut i verkställighet Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
9.27	Beslut om verkställighet av beslut om korttidsverksamhet/växelvård	32 § FL	EC	Beslut i verkställighet Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
9.28	Beslut om verkställighet av beslut om dagverksamhet	32 § FL	EC	Beslut i verkställighet Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
9.29	Beslut om verkställighet av beslut om avlösning för personer som vårdar/stödjer en enskild person	32 § FL	EC	Beslut i verkställighet Om beslut påverkar medborgaren på ett inte obetydligt sätt ska en klargörande motivering delges
9.30	Beslut om insats utöver riktlinjer	4 kap 1 § SoL	EC	

10. Kommunal Hälso- och sjukvård

1. Patientsäkerhetslagen och Hälso- och sjukvårdslagen

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
10.1	Beslut om att anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till Inspektionen för vård och omsorg, lex Maria	3 kap. 5 § Patient- säkerhetslag	MAS	
10.2	Beslut om att anmäla till Inspektionen för vård och omsorg om skälig anledning finns att befara att en person, som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och som är eller har varit verksam hos vårdgivaren kan utgöra en fara för patientsäkerheten.	3 kap 7 § Patient- säkerhetslag	MAS	
10.3	Senast 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse	3 kap. 10 § Patient- säkerhetslag	MAS	MAS i nära samarbete med SAS gällande kvalitetsberättelse och vice versa, se 3.6
10.4	Ansvar för regler och rutiner för medicinsk utrustning och medicintekniska produkter	Social- styrelsens föreskrifter om användning av medicin- tekniska produkter i hälso- och sjukvården 2008:1 (M)	MAS	
10.5	Utredning, bedömning och anmälan av negativ händelse med medicintekniska produkter	SOSFS 2008:1	MAS	
10.6	Beslut om sekretess rörande skydd för enskild i verksamhet	25 kap 1,2 §§ OSL	EC VO	

	som avser hälso- och sjukvård			
10.7	Beslut om avgift för HSL	17 kap HSL	A	
10.8	Verksamhetsansvar HSL enligt § 29	4 kap 2 § HSL	VC	VC delegerar delar av ansvaret till MAS

11. Färdtjänst och riksfärdtjänst

2. Lag om färdtjänst och Lag om riksfärdtjänst

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
11.1	Beslut om tillstånd till färdtjänst med regelkompletteringar	6-9 §§ LF	A/HL	
11.2	Beslut om att återkalla tillstånd till färdtjänst; - Om förutsättningar för tillståndet inte längre finns	12 § LF	A/HL	
11.3	- Om tillståndsinnehavare gjort sig skyldig till allvarliga och upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller	12 § LF		Socialnämnden – kan inte vidare delegeras
11.4	Beslut om riksfärdtjänst	4-7 §§ LRF	A/HL	

12. Alkohollagen SFS 2010:1622

Stadigvarande serveringstillstånd

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
12.1	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, slutet sällskap eller cateringverksamhet i slutna sällskap.	8 kap 2 §/4 §	SNMU	
12.2	Beslut om paustillstånd	8 kap 2 §	SNMU	
12.3	Anmälan om serveringslokal vid catering	8 kap 4 §	HL	
12.4	Ändringar i tillstånd	8 kap 19, 14, 2 §§	HL	T.ex. serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck
12.5	Provsmakning vid tillverkning	8 kap 7 §	SNMU	
12.6	Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person – Bolagsändring	9 kap 11 §	HL	
12.7	Servering i gemensamt serveringsutrymme	8 kap 14 §	HL	

Tillfälligt serveringstillstånd

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
12.8	Beslut om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten längre än tre dagar	8 kap 2 §	SNMU	
12.9	Beslut om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten upp till tre dagar	8 kap 2 §	HL	
12.10	Beslut om tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap	8 kap 2 §	HL	
12.11	Beslut om paustillstånd	8 kap 2 §	HL	
12.12	Beslut om servering i gemensamt serveringsutrymme	8 kap 2 §	HL	

12.13	Beslut om provsmakning vid arrangemang	8 kap 6 §	HL	
12.14	Beslut efter ansökan från konkursbo	9 kap 12 §	HL	Ansökan ska behandlas med förtur.

Övrigt

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
12.15	Beslut att inleda tillsynsärende	9 kap 17, 18 §	HL	
12.16	Beslut att avsluta tillsynsärende utan åtgärd	9 kap 17, 18 §	HL	
12.17	Beslut i frågan om erinran	9 kap 17 §	HL	
12.18	Beslut i frågan om varning	9 kap 17 §	SNMU	
12.19	Beslut om att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av öl	9 kap 19 §	SNMU	
12.20	Beslut om förbud eller inskränkning av viss försäljning av alkoholdrycker för visst tillfälle	3 kap 10 §	SNMU	
12.21	Beslut om överklagande till förvaltningsrätten	10 kap 1 §	SNMU	
12.22	Beslut om återkallelse av tillstånd på tillståndshavarnes egen begäran eller upphörande av verksamhet	9 kap 18 § 1p	HL	
12.23	Beslut om återkallelse av tillstånd	9 kap 18 § 2, 3 p	SNMU	
12.24	Avvisa överklagan som inkommit försent	45 § FL	HL	
12.25	Avskriva ärende om serveringstillstånd när ärendet ej är komplett	8 kap 2 §	HL	
12.26	Begäran att det överklagade beslutet tillsvidare inte ska gälla	48 § FL	HL	

12.27	Begäran om inhibition	29 § FL	HL	
12.28	Ompröva uppenbart felaktigt beslut	28 37-39 §§ FL	SNMU	
12.29	Begäran om biträde av polismyndighet	9 kap 9 §	HL	
12.30	Lämna polis-, åtalsanmälan vid brott mot alkohollagen	9 kap 8 §	HL	
12.31	Lämna uppgifter på begäran av tillsynsmyndighet	9 kap 8 §	HL	
12.32	Inhämta upplysningar och yttranden från annan myndighet	8 § FL	HL	
Övriga yttranden				
12.33	Yttrande angående automatspel	3 § automatspelslagen	HL	
12.34	Yttrande gällande restaurangkasinospel	43 § Lotterilagen	HL	
12.35	Yttrande angående värdeautomatspel	44 § Lotterilagen	HL	

Kommenterad [PW2]: 48 § nya fl

Kommenterad [PW3]: fixa

13. Lagen om tobak och liknande produkter (LTLP)

Nr	Ärende	Lagrums	Delegat	Anteckning
13.1	Beslut att bevilja eller avslå stadigvarande försäljningstillstånd för tobaksförsäljning detalj- och partihandel	5 kap 3 §	SNMU	
13.2	Beslut att bevilja eller avslå tillfälligt försäljningstillstånd för tobaksförsäljning detalj- och partihandel	5 kap 3 §	HL	
13.3	Beslut efter ansökan från konkursbo	5 kap 9 §	HL	
13.4	Beslut att inleda tillsynsärende	7 kap 3-4 §§	HL	
13.5	Beslut att meddela föreläggande eller förbud gällande tobaksvaror och örtprodukter för rökning	7 kap 9 §	SNMU	

13.6	Beslut att återkalla tillstånd för tobaksförsäljning	7 kap 10 § 1-4	SNMU	
13.7	Beslut att meddela varning	7 kap 11 §	SNMU	
13.8	Beslut att meddela föreläggande eller förbud gällande e-cigarett och påfyllningsbehållare	7 kap 12 §	SNMU	
13.9	Beslut att meddela varning eller förbud gällande försäljning av e-cigarett och påfyllningsbehållare	7 kap 13 §	SNMU	
13.10	Beslut om att föreläggande eller förbud enligt 12 och 14 §§ får förenas med vite	7 kap 15 §	SNMU	
13.11	Begäran om upplysningar, handlingar, varuprover och liknande	7 kap 17 §	HL	
13.12	Begäran om att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen samt göra undersökningar och medta prov	7 kap 18 §	HL	
13.14	Beslut att avsluta tillsynsärendet utan åtgärd	7 kap 3-4 §§	HL	
13.15	Begäran om handräckning från Polismyndigheten	7 kap 19 §	HL	
13.16	Beslut om överklagande	9 kap 1 §	SNMU	
13.17	Avvisa överklagande som inkommit försent	45 § FL	HL	
13.18	Begäran att det överklagade beslutet tillsvidare inte ska gälla	48 § FL	HL	
13.19	Ompröva uppenbart felaktigt beslut	37-39 §§ FL	HL	

13.20	Inhämta upplysningar och yttranden från annan myndighet	8 § FL	HL	
-------	---	--------	----	--

14. Lag om handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
14.1	Nedsättning av avgift	23 §	VC	
14.2	Kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel	20 §	HL	
14.3	Anmälan till Läkemedelsverket av brister vid försäljning av vissa receptfria läkemedel	21 §	HL	

15. Lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) 2022:1257

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
15.1	Beslut om att inleda och besluta i tillsynsärende	24,28 §§LTN	HL	
15.2	Beslut om föreläggande	24, 28 §§ LTN	HL	
15.3	Beslut om återkallelse av försäljningstillstånd på tillståndshavarens egen begäran eller vid upphörande av verksamhet.	28 §LNT	HL	

16. Personal

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
16.1	Ordförande i samverkansgrupp samt delegation att hålla förhandlingar inom ramen för samverkansavtalet: a. Förvaltningsövergripande (FSG) b. Verksamhetsnivå (LSG) c. Enhetsnivå (APT)	MBL § 11, 19, 38	a. FC b. VC c. EC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
16.2	Prövning av arbetstagares bisyssle-innehav a. Förvaltning b. Verksamhet c. Enhet		a. FC b. VC c. EC	Samråd ska ske med personalchef. Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

16.3	Anställning, förflyttning, avstängning, disciplinpåföljd, uppsägning eller avsked		FC/VC	Efter förhandlingar enligt gällande avtal. Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
16.4	Beslut om anställning, anställningsvillkor, lönesättning inom förvaltningsområdet a. Förvaltning b. Verksamhet c. Enhet		a. FC b. VC c. EC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
16.5	Beslut om tjänstledighet med löneförmån inom förvaltningsområdet		FC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
16.6	Ansvar för arbetsmiljöarbetsuppgifter		FC	Inom socialförvaltningen är ansvaret för arbetsmiljöarbetsuppgifterna, av socialchef, delegerade till resp. chef i linjeorganisationen Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

17. Ekonomi

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
17.1	Överenskommelse om betalning av fordran		FC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
17.2	Anstånd med eller avbetalning av skuld till kommunen till ett högsta belopp av 3 prisbasbelopp		FC/VC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
17.3	Ta ställning till krav på skadestånd eller andra ersättningsanspråk		FC	Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

18. Upphandling/Avtal/Inköp

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
Förvaltningsspecifik				
18.1	<p>Direktupphandling förvaltningsspecifik</p> <p>Upp till 505 800 kr</p> <p>a. Starta och genomföra upphandling</p> <p>b. Beslut</p> <p>c. Avtal/Beställning</p> <p>d. Ev. förlängning av avtal enl. option</p>		<p>a. Budgetansvarig</p> <p>b. Budgetansvarig</p> <p>c. Budgetansvarig</p> <p>d. Budgetansvarig</p>	<p>Uha bistår och ska anlitas</p> <p>Ska diarieföras</p> <p>Direktupphandling över 100 000 ska dokumenteras och diarieföras.</p> <p>Riktlinjer för direktupphandling ska följas.</p> <p>Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.</p>
18.2	<p>Förenklad upphandling förvaltningsspecifik</p> <p>Omfattning 505 800 – 1 806 427 kr</p> <p>- Starta och genomföra upphandling</p> <p>- Tilldelningsbeslut/ Antagande av anbud</p> <p>- Teckna avtal</p> <p>- Eventuell avtalsförlängning enl option</p>		FC	<p>Uha bistår och ska anlitas.</p> <p>Ska annonseras, dokumenteras och diarieföras.</p>

18.3	Öppen upphandling, förvaltningsspecifik Omfattning 1 806 427 kr a. Starta och genomföra upphandling b. Tilldelningsbeslut/ Antagande av anbud c. Teckna avtal d. Ev avtalsförlängning enl option		a. SN b. SN c. FC d. FC	Uha bistår och ska anlitas. Ska annonseras, dokumenteras och diarieföras Ev avtalsförlängning efter samråd med resp nämnd
18.4	Uppsägning av avtal		Behörig avtals- ansvarig	Ingår i uppdragets funktionsansvar. Uha bistår och ska anlitas Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.
Förvaltningsövergripande				
18.5	Direktupphandling, kommunövergripande Upp till 505 800 tkr a. Starta och genomföra upphandling b. Beslut c. Avtal/Beställning d. Eventuell avtalsförlängning enl. option		a. Budget- ansvarig b. Budget- ansvarig c. Budget- ansvarig d. Budget- ansvarig	Uha bistår och ska anlitas. Ska diarieföras Direktupphandling över 100 000 ska dokumenteras och diarieföras. Riktlinjer för direktupphandling ska följas. Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

18.6	Förenklad upphandling, kommunövergripande Omfattning 505 800 kr – 1 806 427 kr a. Starta och genomföra upphandling b. Tilldelningsbeslut/ Antagande av anbud c. Sluta avtal d. Ev. avtalsförlängning enl. option		a. FC/VC/EC b. FC/VC/EC c. FC/VC/EC d. FC/VC/EC	Uha bistår och ska anlitas Ska annonseras, dokumenteras och diarieföras
18.7	Öppen upphandling, kommunövergripande Omfattning 1 806 427 kr - a. Starta och genomföra upphandling b. Tilldelningsbeslut, antagande av anbud c. Teckna avtal d. Eventuell avtalsförlängning enl. option		a. FC/VC/EC b. FC/VC/EC c. FC/VC/EC d. FC/VC/EC	Uha bistår och ska anlitas Ska annonseras, dokumenteras och diarieföras. Eventuellavtalsförlängning efter samråd med socialnämndens presidium
Övrigt				
18.8	Uppsägning av avtal		Behörig avtalsansvarig	Ingår i uppdragets funktionsansvar. Uha bistår och ska anlitas Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

19. Lokalplanering och lokalanvändning

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anteckning
19.1	Teckna hyreskontrakt för lokaler avseende verksamhet med fastighetsansvarig teknisk nämnd		FC	Ska ske efter samråd med resp nämnd. Samtliga hyreskontrakt ska tillställas och förvaras vid ekonomiavdelningen
19.2	Beslut om mindre lokalförändringar/justeringar för verksamhetslokaler, inte underhåll, inom egen budgetram drift, upp till 10 prisbasbelopp		FC	Efter samråd med nämnd. Samrådet ska dokumenteras.
19.3	Beslut om inköp utrustning arbetsplatser		FC	Avrop från ramavtal och liknande inköp Inom delegeringsordning för upphandling/inköp. FC rätt till vidaredelegering Verkställighetsbeslut. Ska inte anmälas till nämnd.

Riktlinjer för anhörigstöd

Sammanfattning

Riktlinjerna avser anhörigstöd, och beskriver hur anhörigstödet är ordnat i Herrljunga kommun. De är framtagna tillsammans med kommunens anhörigsamordnare.

Syftet med riktlinjerna är att:

- Ge en bakgrund till anhörigstöd och de skyldigheter nämnden har
- Beskriva syfte och mål med anhörigstöd
- Tydliggöra ansvarsfördelning vad avser anhörigstödet i kommunen

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2024-01-12
Anhörigstöd – Riktlinje

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut är att socialnämnden godkänner och antar riktlinjerna för anhörigstöd.

Paula Wolffsohn
SAS/Kvalitetsstrateg

DIARIENUMMER: 19/2024

FASTSTÄLLD: 2024-02-13

VERSION: 1

SENAST REVIDERAD: 2024-02-13

GILTIG TILL: 2029-01-31

DOKUMENTANSVAR: Socialchef

Riktlinje

Anhörigstöd

Beslutsinstans: Socialnämnden
Dokumentet gäller för: Socialförvaltningen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning.....	2
Bakgrund.....	2
Syfte och mål.....	3
Syfte.....	3
Mål.....	4
Ansvarsfördelning	4

Inledning

Socialnämnden har ett ansvar att erbjuda stöd för att underlätta för anhöriga eller annan person som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning¹. Bestämmelsen i lagen omfattar socialtjänstens alla verksamheter. Riktlinjen syftar till att tydliggöra det gemensamma ansvaret för anhörigstöd inom Herrljunga kommun.

Definitioner av begrepp

Närstående: Den person som tar emot omsorg, vård och stöd.

Anhörig: Person i familjekrets som vårdar eller stödjer närstående.

Annan person: Person utanför familjekrets som vårdar eller stödjer, exempelvis granne eller vän till närstående.

Anhörigstöd – Avser stöd riktat till den anhörige, exempelvis enskilda samtal med anhörigsamordnare, gruppverksamheter och liknande.

I riktlinjerna används i huvudsak ordet anhörig, då i form av ett samlingsbegrepp för anhöriga eller andra personer som vårdar och stödjer en närstående.

Bakgrund

Anhörigstödet är till för alla anhöriga som har ett behov av stöd. Det är inte kopplat till vissa sjukdomar eller diagnoser, former av funktionsnedsättning, eller ålder hos den närstående. Anhöriga kan söka stöd även om den närstående redan har hjälp från kommunen, regionen, skolan eller Försäkringskassan. Anhörigstödet ska utformas individuellt, vara av flexibelt samt förebyggande karaktär samt av god kvalitet.

Barn under 18 år har inget formellt eller juridiskt ansvar och ingår därför inte i bestämmelsen 5 kap. 10 § SoL, däremot förekommer det ändå att barn under 18 år kan ge omfattande stöd och hjälp till närstående. Information, råd och stöd till barn som anhöriga är ett lagstadgat ansvar för hälso- och sjukvården² och är en viktig uppgift även för socialtjänsten, förskola och skola.

Närmare var femte person i vuxen ålder vårdar, hjälper eller stödjer en närstående som är långvarigt psykiskt eller fysiskt sjuk; runt 1,3 miljoner i Sverige enligt en rapport från Socialstyrelsen från 2012. Ser man till all omsorg om äldre som ges i ordinarie boende, svarar anhöriga för mer än 75 procent. Flera undersökningar och rapporter visar att anhöriga påverkas negativt ekonomiskt, socialt, psykiskt och fysiskt av att ge stöd till sin närstående. Var femte anhörig upplever att de inte får tillräckligt stöd från regioner och kommuner.

¹ 5 kap. 10 § Socialtjänstlagen (SoL)

² 5 kap. 7 § Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Ekonomiskt stöd riktat till anhöriga

Herrljunga kommun har inte ett så kallat hemvårdsbidrag/anhörigbidrag. Ekonomisk ersättning för anhöriga som vårdar en närstående beslutas av Försäkringskassan, så kallad närståendepenning.

Syfte och mål

Stöd till anhöriga behöver finnas på flera nivåer. Anhöriga känner störst oro över att deras närstående inte får den hjälp de behöver, eller att stödet inte fungerar på ett bra sätt. De vill också veta vad det finns för stöd och hjälp att få, hur man går tillväga, och vilka rättigheter man har enligt lag. De vill känna sig sedda och uppleva en delaktighet i deras närståendes stöd och hjälp. I vissa fall vill anhöriga även ha eget stöd; det handlar främst om att få kunskap, stöd att hantera situationen, samt känna sig sedda och lyssnade på³.

Stöd till anhöriga kan delas upp i *information, delaktighet* och *eget stöd*.

Information bygger på att det finns ett generellt anhörigperspektiv i verksamheten och omfattar kommunikation och bemötande. Informationen är verksamhetsnära och innebär också lotsning till eget stöd. Information behöver finnas i alla verksamheter som möter anhöriga.

Delaktighet bygger på ett systematiskt perspektiv där alla yrkesgrupper i verksamheten ser till helheten kring den närstående. I den mån den anhörige vill samt den närstående samtycker till det, behöver anhöriga få vara delaktiga i planering, genomförande och uppföljning av insatser.

Eget stöd innebär riktat stöd till anhöriga från exempelvis anhörigsamordnare i form av enskilda samtal, informationsträffar, gruppsamtal med mera. Anhöriga kan också ansöka om bistånd för insatser för egen del.

Syfte

Syftet med anhörigstödet är att anhörigas situation ska uppmärksammas. De ska känna sig delaktiga, sedda och lyssnade till. Anhöriga ska erbjudas ett flexibelt och individuellt anpassat stöd av god kvalitet som ska underlätta deras situation samt minska risken för ohälsa.

Anhörigstödet ska vara en integrerad del av socialtjänstens samtliga verksamheter och vara inriktat på att nå anhöriga i ett tidigt skede.

³ NKA, Nationellt kompetenscentrum anhöriga

Mål

Alla yrkesgrupper inom socialförvaltningen i Herrljunga kommun ska:

- känna till riktlinjerna
- ha generell kompetens inom anhörigstöd
- informera och uppmärksamma anhörigas behov av stöd
- känna till de vanliga hälso-och belastningsriskerna för anhöriga
- genom samtycke och samverkan erbjuda ett sammanhållet stöd

Ansvarsfördelning

Anhörigperspektivet ska genomsyra hela verksamheten och samtliga yrkesgrupper har ett ansvar för det stöd som ges till anhöriga inom kommunen.

Stöd till anhöriga till närstående inom missbruk/beroende hänvisas till vuxenenheten. Stöd till barn som anhöriga är i första hand regionens ansvar utifrån gällande lagstiftning. Alla som möter barn inom socialtjänsten, förskola och skola har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma barns behov av stöd och vägleda till rätt stödform.

Socialnämnden

Socialnämnden är ytterst ansvarig för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Anhörigstödet ska erbjudas enligt lag och följsamhet till lagstiftningen ska säkerställas. Socialnämnden får årligen ta del av riktlinjer, uppföljning och vidareutveckling av anhörigstödet genom årlig verksamhetsberättelse.

Socialchef

Socialchefen är ansvarig för förvaltningens verksamhet, inklusive stödet till anhöriga. Socialchefen ansvarar för att det finns rutiner och riktlinjer för förvaltningen samt för uppföljning och vidareutveckling av anhörigstödet.

Verksamhetschefer och enhetschefer

Det direkta ansvaret för utveckling och tillämpning av anhörigperspektiv ligger på chefsnivå inom respektive verksamhetsområde. Alla verksamhetschefer ansvarar därmed för att anhörigstödet blir en integrerad del av verksamheten. Enhetschefer ansvarar för att skickliggöra personal i hur de bemöter och informerar anhöriga, samt uppmärksammar och möter anhörigas behov av stöd.

Anhörigsamordnare

Anhörigsamordnaren ansvarar för det strategiska och specifika arbetet kring anhörigstöd. Det strategiska arbetet innebär att samverka med verksamheter och andra aktörer för ett varaktigt anhörigperspektiv, samt omvärldsbevaka frågor kring anhörigstöd och aktuella utvecklingsområden. Det specifika anhörigstödet innebär att erbjuda anhöriga ett flexibelt och individuellt anpassat anhörigstöd. Det arbete som utförs av anhörigsamordnaren är ett komplement och en specialiserad resurs till det generella anhörigstödet som ska finnas i alla

verksamheter. Anhörigsamordnaren kan även på uppdrag av verksamheterna följa upp anhörigstödande insatser.

All kontakt med anhörigsamordnaren är avgiftsfri, sker utan dokumentation och under sekretess. Anhörigsamordnaren har i uppdrag att erbjuda stöd till anhöriga från 18 år och uppåt som stödjer en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har en funktionsnedsättning. Arbetet ska inriktas på att nå anhöriga i ett tidigt skede, ska kunna erbjudas över tid samt ha en hälsofrämjande och förebyggande ansats.

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2023-12-31

Sammanfattning

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Denna rapporteringsskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SoL och 28 h § LSS. Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser. Med resurser avses t.ex. en fysisk person när det gäller insatsen kontaktperson, en ledig lägenhet när det gäller insatsen särskilt boende eller en plats på korttidsboende/familj om insatsen är korttidsvistelse enligt LSS.

Generellt gällande verkställighet av kontaktpersoner, kontaktfamiljer etc. kan sägas att där uppdrag bygger på frivillighet och uppdragstagares lämplighet, att finna uppdragstagare som matchar brukares behov och där det även bör finnas en personkemi, där kan det vara en utmaning att kunna verkställa beslutade insatser inom skälig tid.

Totalt antal rapporter för fjärde kvartalet 2023 är 7 varav 4 verkställda/avslutade av annan orsak. Av de 3 rapporter som kvarstår har 2 fått ett eller flera skäliga erbjudanden om verkställande men tackat nej.

Äldreomsorg

Ett beslut avseende särskilt boende är ej verkställt på grund av att enskilde tackat nej till erbjudanden.

Individ och familjeomsorg

Fortsatt svårigheter att verkställa insatser främst kontaktfamilj och kontaktperson som bygger på frivilligas intresse och lämplighet för uppdraget.

LSS

Ett beslut är ej verkställt på grund av att vårdnadshavare tackat nej till erbjudanden och önskar nu avvakta med verkställande av beslutet till dess att Herrljunga har en egen korttidsvistelse.

Övrigt

Arbete pågår hela tiden i sökandet efter familjer och personer intresserade av uppdrag.

Dokumentation hos handläggare och utförare har till viss förbättrats men behöver utvecklas vidare, gällande exempelvis vad som orsakar fördröjningen, vad som görs under väntetiden, insatser i väntan på verkställighet, datum då enskilde får erbjudande – IVO har här förfinat rapporteringsmallarna vilket innebär att tydlig information behöver framgå i dokumentationen

inför varje kvartalsrapport. Det har skett en förbättring i dokumentationen gällande insatsen kontaktperson där det nu finns en avsedd person som arbetar med att verkställa dessa beslut.

I flera fall är beslut verkställda i praktiken men är inte registrerade som verkställda i verksamhetssystemet, vilket gör det svårt att i efterhand avgöra när beslutet verkställdes.

En förteckning på de rapporterade ej verkställda besluten lämnar SAS varje kvartal, till berörda enhetschefer inom respektive område, som ett stöd till kontroll på nuläget och bättre kunna förbereda sig på i enskilda ärenden och följa upp, dokumentera, inför varje kvartalsrapportering.

Beslutsunderlag

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per den 2023-12-31.
Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-08.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att lägga rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-12-31 till handlingarna.

Paula Wolffsohn
SAS/Kvalitetsstrateg

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

För kännedom till:
Revisorerna

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut¹ enligt SOL och LSS 2023-12-31

SOCIALTJÄNSTLAGEN – SOL

Äldreomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verk/avs.
Särskilt boende	2023-06-15		Vuxen	Man	
Kontaktperson		2023-01-31	Vuxen	Kvinna	2023-10-06
Kontaktperson		2023-06-22	Vuxen	Kvinna	2023-09-30

Individ och familjeomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Kontaktfamilj		2023-06-08	Ungdom	Flicka	2023-10-19
Kontaktperson		2023-06-21		Flicka	2023-11-15
Kontaktperson		2023-07-31	Ungdom	Pojke	

LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE – LSS

Handikappomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Korttidsvistelse	2022-10-24		Ungdom	Pojke	*

* Vårdnadshavare önskar avvakta med att verkställa beslutet

I tjänsten

Paula Wolffsohn
SAS/Kvalitetsstrateg

¹ Beslut är, per definition, verkställda om verkställighet har skett inom 3 (tre) månader från beslutsdatum.

Redovisning av statsbidrag 2023

Sammanfattning

Regering tilldelar bl.a. kommuner statsbidrag till vissa riktade områden. Syftet med statsbidragen generellt är att ge stöd som ger förutsättningar till satsningar och utveckling inom områden. De flesta medlen gäller för innevarande år och de flesta medlen ska efter årets slut redovisas till respektive myndighet, vad som är genomfört och till vilka kostnader. Har inte medel använts ska dessa återbetalas. Det finns några få undantag där ingen återredovisning krävs.

Socialförvaltningen har för varje statsbidrag en egen projektkod på vilken kostnader ska redovisas löpande, vilket underlättar vid uppföljning. Uppföljning av statsbidrag sker löpande under året.

De sökta/beviljade statsbidragen i denna redovisning för år 2023 är 19 statsbidrag för drygt 15 mkr. I ett par av ansökningarna beslutas om beviljat statsbidrag efter inlämnad återrapportering. Återrapporteringar pågår under våren 2024.

Det finns en rad aktiviteter som genomförs och planeras genomföras inom ramen för de olika statsbidragen. Statsbidragen är en viktig komponent och en förutsättning för att kunna bibehålla och fortsätta utveckla en god kvalitet och en god vård inom nämndens verksamheter.

Statsbidrag 2023

Ett flertal av bidragen riktar sig till äldreomsorgen för att stärka bland annat kompetens, genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till vårdbiträde eller undersköterska, utbildning för chefer och sjuksköterskor. Andra bidrag för att säkerställa en god kvalitet, vård och omsorg om äldre personer utifrån lokala behov i syfte att möjliggöra förbättringar och motverka ensamhet.

Bidrag riktade till individ-och familjeomsorgen omfattar bland annat arbete med metoden Bostad först, hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende, föräldraskapsstöd och subventioner av familjehemsplaceringar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-16
Sammanfattning av statsbidrag 2023

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till socialnämnden är att socialnämnden godkänner redovisningen av statsbidrag 2023.

Paula Wolffsohn
SAS/Kvalitetsstrateg

Bostad först

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter- rapport.
Socialstyrelsen				
Statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet, enligt metoden Bostad först Flerårigt statsbidrag under strategiperioden 2022-2026	1 131 856	563 132	<ul style="list-style-type: none"> • Del av tjänst 2023 • Studiebesök och resor • Utbildning kring hyreslagstiftning i relation till Bostad först • Arbeta med samverkansavtal, rutiner för handläggning 	15 februari 2024

Stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter- rapport.
Socialstyrelsen				
Statsbidrag för att långsiktigt stärka och utveckla kommuners arbete när de erbjuder våldsutsatta hjälp med att ordna stadigvarande boende. Flerårigt statsbidrag under strategiperioden 2022-2025	377 952	195 976	<ul style="list-style-type: none"> • Del av tjänst 2023 • Samverkansavtal med hyresvärdar och annan kommun • Samordningskonferens med Länsstyrelsen 	16 februari 2024

2(13)

Ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg Stärka förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv för personal. Medel kan sökas för kostnader avseende projekt, som innebär att verksamheten prövar nya/vidareutvecklar befintliga arbets-metoder/sätt/modeller för att långsiktigt stärka arbetsmiljön. Projekt som innebär minskning eller borttagning av delade turer är särskilt prioriterat.	5 140 506	4 101 973	<ul style="list-style-type: none"> • Förstärkning av bemanningspoolen • Koordinerande sjuksköterska vardagar • Sjuksköterska med arbetsledande funktion • Borttagande av delade turer på korttiden, bemanning ökad från 0,64 till 0,8 • Arbete med inköp online, kartläggning av möjlighet till servicegrupp inom ramen för AME 	31 mars 2024

Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer Utifrån lokala behov i syfte att möjliggöra förbättringar och utveckling av verksamheten. Ex. på utveckling som: <ul style="list-style-type: none"> • arbetsmiljö, arbetsvillkor 	4 302 607	4 302 607	<ul style="list-style-type: none"> • Skyddsutrustning • Extern placering särskilt boende • Planerare hemtjänst • Bemanning hemtjänst • Arbetskläder • Bemanning särskilt boende 	28 februari 2024

3(13)

<ul style="list-style-type: none"> • personcentrerad vård och omsorg (demens) • motverka ensamhet bland äldre • personalkontinuiteten • samverkan, socialtjänst och den kommunala och regionala hälso- och sjukvården • förebygga smittspridning • utveckla stöd till anhörigvårdare • utveckla informationssäkerheten och våldfärdstekniken inom äldreomsorgen 				
--	--	--	--	--

Subventioner av familjehemsplaceringar

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Subventioner av familjehemsplaceringar Öka förutsättningar – - familjehemsplacerade barn och unga får tillgång till god hälso- och sjukvård, tandvård och obruten skolgång - familjehemsplacerade barn och unga att ha ett välfungerande umgänge med föräldrar och andra närstående - arbetet med rekrytering och utredning av familjehem och jourhem - öka tryggheten och stabiliteten för placerade barn	637 908	637 908	<ul style="list-style-type: none"> • Familjebehandlare (lön) 	15 februari 2024

4(13)

<p>- informera familjehemsplacerade barn om deras rättigheter samt ta del av deras erfarenheter för att utveckla familjehemsvården på verksamhetsnivå</p> <p>- stöd till biologiska föräldrar som har sina barn placerade i familjehem</p> <p>- stöd till barn och familjehem under pågående placering.</p> <p>En satsning under åren 2021–2023</p>				
---	--	--	--	--

Äldreomsorgslyftet

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
<p>För personalkostnader (ink. löner, lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner) under år 2022 för ny eller befintlig personal som är frånvarande på grund av</p> <ul style="list-style-type: none"> - studier till vårdbiträde eller undersköterska, - fortbildning genom andra kompetenshöjande utbildningar inom vård och omsorg om äldre och - ledarskapsutbildning för första linjens chefer 	1 827 680	1 827 680	<p>De medarbetare som läst även föregående år har under 2023 fullgjort sina utbildningar.</p> <p>Grundutbildning Två medarbetare i hemtjänst går grundutbildning/undersköterska 1500 p</p> <p>Kompetenshöjande YH (yrkeshögskolan) 200 p Från Hemgården, Hagen samt hemtjänsten går nio undersköterskor påbyggnad.</p> <p>Sju – äldre specialiserad undersköterska Två – demens specialiserad undersköterska</p>	28 februari 2024

5(13)

inom äldreomsorgen				
Äldreomsorgslyftet föreslås fortsätta fram till 2026				

Utökad verksamhetsförlagd utbildning

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Statsbidrag för utökad verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Målsättning att bidra till att öka antalet sjuksköterskestudenter och säkerställa genomströmningen. Detta för att antalet legitimerade sjuksköterskor på sikt ska öka.	Belopp anges ej, baseras på ökningen av VFU-platser	1 344 086	Antal veckor som genomförts under vårterminen 2022 är 0. Uppskattning av antal VFU-veckor som bedömdes kunna genomföras vårterminen 2023 var 46. Antalet platser som genomförts under vårterminen 2022 är 0. Platser som bedömdes kunna genomföras under vårterminen 2023 var 16.	31 mars 2024

Stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso-och sjukvård

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Statsbidrag för att stärka det civila försvaret. Kommunen ska inom ramen för statsbidraget ta fram en plan för fortsatt arbete utifrån en analys av kommunens behov av att utveckla och stärka kommunens planering med arbete med	331 000	331 000	<ul style="list-style-type: none"> Lönekostnader (staben) Upprättande av analys och plan av kommunens behov, nuläge och förbättringsområden 	28 februari 2024

6(13)

civilt försvar inom socialtjänst och kommunal hälso-och sjukvård.				
---	--	--	--	--

Ökad kunskap om HBTQI-personers situation

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Statsbidrag för att öka kunskapen om HBTQI-personers situation Medlen kan användas för projekt som syftar till att inom det egna verksamhetsområdet öka kunskapen om hbtqi-personers situation för att främja målgruppens rättigheter och möjligheter i kontakten med kommuner (lärandeprojekt)	45 300	45 299	<ul style="list-style-type: none"> Kommunens rättighetsnätverk har genomgått utbildning för HBTQI-diplomering 	28 februari 2024

Öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om personer med demenssjukdom

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg bland äldre och om personer med demenssjukdom Villkor Användas till att undersköterskor anställda inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre. Utbilda sig inom	49 068	117 759 Omfördelning av ytterligare medel	<ul style="list-style-type: none"> En undersköterska har studerat till specialistundersköterska 	30 april 2024

7(13)

<p>yrkeshögskolan till specialistundersköterskor med fokus på vård och omsorg om äldre och om personer med demenssjukdom.</p> <p>Studierna bedrivs på deltid vid sidan av jobbet som undersköterska med 70 % lön varav statsbidraget står för 20 % av lönen och arbetsgivaren för 50 % av lönen. Får inte användas medel rekviderats inom äldreomsorgslyftet för samma person och utbildning som finansierats av denna satsning.</p>				
--	--	--	--	--

Habiliteringsersättning

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
<p>Habiliteringsersättning</p> <ul style="list-style-type: none"> • införa dagpenning till den som deltar i daglig verksamhet enl. LSS • höja en låg dagpenning här avses själva höjningen <p>bibehålla en nivå på dagpenning som tidigare höjts med statsbidraget. Här avses den dagpenning eller nivå på denna som till och med året innan det aktuella bidragsåret har finansierats av statsbidraget.</p>	286 068	297 944 Omfördelning av ytterligare medel	<ul style="list-style-type: none"> • Habiliteringsersättning 	31 mars 2024

Utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Prestationsbaserade medel till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilt boende	Medel betalas ut efter prestation, rapporterade uppgifter 31 januari 2024 efter beslut från Socialstyrelsen	Medel betalas ut efter prestation, rapporterade uppgifter 31 januari 2024 efter beslut från Socialstyrelsen	<p>Underlag grundar sig på jämförelseantal bemanning, sjuksköterskor och antal boende åren 2022 och 2023. Även brukare inom hemtjänst med aktiva vårdplaner räknas.</p> <p>Kvarvarande medel från tidigare år har under 2023 använts för demenssjuksköterska.</p>	<p>Uppgifter rapporteras 31 januari 2024</p> <p>Beslut och utbetalning preliminärt under första kvartalet 2024</p> <p>Ingen återbetalning.</p>

9(13)

God och Nära vård

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Via Boråsregionen				
<p>God och nära vård Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav</p> <p>Varav Nära vård 592 578 :-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goda förutsättningar för vårdens medarbetare <p>Varav vårdens medarbetare 146 450: -</p> <p>Varav vidareutbildning sjuksköterskor 87 459: -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidareutbildning för sjuksköterskor 	826 487	826 487	<p>Varav Nära vård</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personal vid vård i livets slut • Projektledare FVM <p>Varav vårdens medarbetare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sårutbildning för medarbetare i hemtjänst <p>Varav vidareutbildning sjuksköterskor</p> <ul style="list-style-type: none"> • En sjuksköterska har läst till specialist distriktssjuksköterska 	26 januari 2024

10(13)

Minska andelen timanställningar inom vård och omsorg om äldre

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
Prestationsbaserat statsbidrag till kommunerna i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre	Medel betalas ut efter prestation, rapporterade uppgifter 31 januari 2024 efter beslut från Socialstyrelsen	Medel betalas ut efter prestation, rapporterade uppgifter 31 januari 2024 efter beslut från Socialstyrelsen	<p>Underlag grundar sig på jämförelseantal tillsvidareanställda och antal timanställda februari 2022 och november 2023.</p> <p>Kvarvarande medel från tidigare år har under 2023 används enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektledartjänst nya Hagen • Ung omsorg • Äldreomsorgsstrategi • Permanent utökning av 0,53 årsarbetare till 0,57 på Hemgården somatik • IT-strateg 	<p>Uppgifter rapporteras 31 januari 2024</p> <p>Beslut och utbetalning preliminärt under första kvartalet 2024</p> <p>Ingen återbetalning.</p>

11(13)

Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
<p>Statsbidrag riktat till projekt med syfte att underlätta för äldre att delta i sociala och hälsofrämjande aktiviteter.</p> <p>Påbörja, implementera eller utveckla projekt som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre</p> <p>Aktiviteter som underlättar deltagande på olika sätt, ex. erbjuda transport/ledsagning i samband med aktivitet</p> <p>Ska omfatta personer som har hemtjänstinsatser eller bor på särskilt boende</p>	1 120 000	246 400	<ul style="list-style-type: none"> Inköp av utrustning för aktiviteter (Tovertafel) Flertalet aktiviteter på Hemgården för brukare inom hemtjänst och särskilt boende; julbord, musikquiz, föreläsning 	28 februari 2024

Arbete med hälsosamtal för äldre

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Socialstyrelsen				
<p>Statsbidrag riktat till arbete med att starta, förbättra eller utöka arbetet med hälsosamtal.</p>	143 672	173 072	<ul style="list-style-type: none"> Hörselprojekt för att upptäcka och identifiera en hörselnedsättning samt att få de äldre till hörselmottagningen 	1 mars 2024

12(13)

<p>Ge aktivt stöd för att etablera en kontakt och komma igång med en aktivitet</p> <p>Identifiera eventuella andra behov relaterade till hälsoproblem vilka kräver vidare insatser från socialtjänst eller HSV</p> <p>Ge stöd att komma i kontakt med rätt instans inom hälso-och sjukvården eller socialtjänsten för att få hjälp med dessa problem</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Utbildningstillfällen för både undersköterskor och sjuksköterskor 	
--	--	--	---	--

Verksamhetsbidrag för förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
MFOF				
<p>Bidraget ska stimulera till att arbetet inom föräldraskapsstöd och mot hedersrelaterat våld och förtryck blir förebyggande och systematiserat.</p>	<p>470 000</p>	<p>Avslag</p> <p>Medlen har varit översökta och vår ansökan har inte prioriterats.</p>		

13(13)

Statsbidrag för föräldraskapsstödjande insatser

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
MFOF				
Syftet är att bidra till en ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet. Målområden som vår ansökan fokuserat på är 1 Kunskapsbaserat arbetssätt, 2 Ett tillgängligt stöd. Föräldraskapsstödet bör kännetecknas av låga trösklar till stöd, att variationen av insatser är stor och att de erbjuds på många olika arenor.	83 849	83 849	<ul style="list-style-type: none"> • ABC-utbildning via Familjecentralen för att möta upp målgruppen i Annelund/Ljung • Family Check Up 	1 februari 2024

Offentligt finansierad hälso-och sjukvård

Statsbidrag - kriterier	Sökt	Beviljats	Aktiviteter/ handlingsplan	Åter-rapport.
Hälso-och sjukvårdsnämnden				
Årligt bidrag.	190 000	190 000	<ul style="list-style-type: none"> • Inkontinenshjälpmedel 	Ingen återrapportering.

KS § 210

DNR KS 2023/35

Internkontrollplan 2024 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Intern kontroll syftar till att säkerställa kvaliteten i den kommunala verksamheten. Senast under oktober månad ska respektive nämnd fastställa en upprättad internkontrollplan för det kommande året. Kommunfullmäktige har beviljat kommunstyrelsen dispens till decembermötet för internkontrollplan 2024. Kommunstyrelsen ska samla alla nämnders internkontrollplaner och fastställa helheten inklusive kommunstyrelsens egen internkontroll. I samband med årsbokslutet sker uppföljning av föregående års genomförda kontroll till kommunstyrelsen. Internkontrollplanerna följs även upp i samband med de verksamhetsdialoger som kommunstyrelsen har tillsammans med representanter från nämnderna och förvaltningsledningen inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-12-04

Bildningsnämnden § 95/2023-10-02

Socialnämnden § 110/2023-09-26

Samhällsbyggnadsnämnden § 87/2023-11-01

Internsservicenämnden § 62/2023-11-02

Servicenämnden ITVT § 27/2023-11-07

Policy för intern kontroll

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Internkontrollplan 2024 för Herrljunga kommun fastställs

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Internkontrollplan 2024 för Herrljunga kommun fastställs.

Expedieras till:

Samtliga nämnder

KS § 222

DNR KS 2023/400

Avtal mellan Herrljunga kommun och FoU Sjuhärad Valfärd för perioden 2024–2027

Sammanfattning

Forskning och utveckling Sjuhärad välfärd (FoUS) har till syfte att bedriva forskning och utveckling för kommunerna i Sjuhärad och Högskolan i Borås inom välfärdsområdet med inriktning på sociala frågor inom det kommunala ansvarsområdet. Verksamheten i FoUS ska bedrivas i enlighet med av parterna beslutad verksamhetsprogram med tillhörande budget. Nuvarande avtal mellan parterna går ut 2023-12-31 och ett nytt avtal behöver därför tecknas. Kostnaden för avtalet är 13 kr/invånare och finns sedan tidigare redan avsatta i socialnämndens budget. Kostnaden för Herrljunga beräknas bli ungefär 124 tkr vilket är samma summa som 2023. Avtalsförslaget har gått igenom på FoUs styrgrupp. Styrgruppen godkände förslag till avtal och högskolan har därefter skickat ut det nya avtalet för antagande och signering i kommunerna.

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 136/2023-11-21

Styrgrupp FoU Sjuhärad välfärd § 3/2023-09-22

Avtal mellan Herrljunga kommun och FoU för perioden 2024–2027

Förslag till beslut

Socialnämnden förslag till beslut:

- Avtal för perioden 2024–2027 antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Avtal med FoU Sjuhärad Valfärd för perioden 2024–2027 antas.

För kännedom till: Socialnämnden, FoU Sjuhärad Valfärd

Protokoll från strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden, 2023-12-07

§ 179

Samverkansavtal familjecentraler i Västra Götaland

Diarienummer SSN 2023-00636

Beslut

1. Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ställer sig bakom förslaget att samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland börjar gälla från och med 2024-03-01.

Sammanfattning av ärendet

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2023-10-04, § 133, om att ställa sig bakom förslaget samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter från och med 2024-01-01. Det har därefter framkommit att det från kommunsidan föreligger behov av längre tid för beslutsprocessen i ärendet. Därför har en gemensam planering gjorts på tjänstepersonsnivå om att avtalet ska börja gälla från och med 2024-03-01.

Ny version har också uppdaterats utifrån att vissa infogade länkar blivit inaktuella.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2023-12-06
- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Skickas till

För genomförande:

- Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden

För kännedom:

- Delregionala nämnder i Västra Götaland
- Vårdsamverkan Västra Götaland, via Åsa Jackson, asa.jackson@vgregion.se
- Samtliga kommuner i regionen
- Politiskt samrådsorgan, SRO
- Västkom
- Ann-Sofi Isaksson, ann-sofi.isaksson@vgregion.se

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden, 2023-12-07

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

SAMVERKANSAVTAL

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Gäller för: Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Giltig från: 2024-03-01

→ Avtal

Överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte och mål.....	4
3. Avtalsparter.....	4
4. Avtalstid och uppföljning	4
5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument	5
6. Målgrupp.....	6
7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag.....	6
8. Definitioner	7
8.1. Familjecentrerat arbetssätt	7
8.2. Familjecentral	8
8.3. Familjecentralsliknande verksamhet	8
8.4. Samlokalisering	9
9. Samverkan.....	9
10. Samverkande parter	10
10.1. Socialtjänst.....	10
10.2. Öppen förskola.....	11
10.3. Barnmorskemottagning	12
10.4. Barnhälsovård	13
11. Organisation, ledning och styrning	13
11.1. Styrgrupp.....	13
11.2. Samordnare.....	14
12. Lokal uppföljning.....	16
13. Sekretess	16
14. Ekonomi	17
14.1. Gemensamma kostnader.....	17
14.2. Finansiering av respektive basverksamhet	17
15. Lokala samverkansavtal	18
Referenser	20
Bilagor	20
Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal	21
Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal.....	28
Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande	32
Bilaga 4. Utvecklingsområden.....	34

1. Inledning

Att stödja föräldrar i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att främja barns hälsa och utveckling. Trygga och välinformerade föräldrar är en viktig förutsättning för en positiv utveckling för barnet och minskar risken för en rad olika hälsoproblem och riskbeteenden.¹

Kommuner och regioner har ett ansvar i att stödja föräldrarna i föräldraskapet² och där utgör familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna en viktig arena.

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett länsgemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet.

Den 10 maj 2021 fastställde Vårdsamverkan Västra Götaland en uppdragshandling som gav Västra Götalandsregionen och VästKom i uppdrag att ta fram ett inriktningsdokument för familjecentralerna i Västra Götaland. Vårdsamverkan Västra Götaland konstaterade att de senaste årens rapporter och utredningar visat på ett behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Detta samverkansavtal är resultatet av det uppdrag som gavs av Vårdsamverkan Västra Götaland. Dokumentet tituleras här samverkansavtal istället för inriktningsdokument med hänvisning till gällande riktlinje för gemensamma styrdokument i Västra Götaland.³

Samverkansavtalet hanterar samverkan mellan ingående verksamheter i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På nationell nivå har vi i nuläget en stor brist på barnmorskor, vilket slår igenom även i vårt län. Detta påverkar förutsättningarna för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation har tagits i framtagandet av detta samverkansavtal.⁴ Vid

¹ En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, [Riksdagen](#).

³ Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

⁴ Se bilaga 3.

tecknande av lokala samverkansavtal bör alltid förutsättningar för kompetensförsörjning beaktas för samtliga ingående parter.

2. Syfte och mål

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna
- att säkra samverkan mellan huvudmännen

Målet är att genom familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

3. Avtalsparter

Detta samverkansavtal gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas av detta samverkansavtal.

4. Avtalstid och uppföljning

Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Båda huvudmännen har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av samverkansavtalet. Uppföljning ska ske gentemot Vårdsamverkan Västra Götaland.

5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument

Vid framtagande av detta samverkansavtal har följande styrande och stödjande dokument samt lagstiftning tagits i beaktande:

- Hälso- och sjukvårdslagen⁵
- Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.⁶
- Socialtjänstlagen⁷
- Skollagen⁸
- Slutrapport regional översyn av familjecentraler⁹
- Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg¹⁰
- Nationell vägledning Familjecentral¹¹
- Börja med barnen - En sammanhållen god och nära vård för barn och unga¹²

En viktig utgångspunkt för arbetet med framtagandet av samverkansavtalet har också varit proportionell universalism. Det vill säga att insatser till föräldrar bör vara universella och riktade till alla, men samtidigt vara proportionella till de behov som finns i utsatta grupper.¹³

Proportionell universalism.¹⁴

⁵ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

⁶ Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

⁷ Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

⁸ Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

⁹ Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

¹⁰ Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

¹¹ Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹² Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

¹³ Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

¹⁴ Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen.

I samverkansavtalet används genomgående begreppet *föräldrar* och inte *vårdnadshavare*. Ett barn kan ha annan vårdnadshavare än en förälder, men eftersom begreppet föräldrar används generellt i nationella definitioner, utredningar och underlag, där detta avtal utgår från ett flertal av dem, används begreppet föräldrar även i detta avtal. Vårdnadshavare kan likställas med föräldrar i detta dokument.

6. Målgrupp

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, barnets föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet.

7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag

En familjecentral och en familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar. Verksamheten är en ingång att nå alla föräldrar och samtidigt erbjuda kompletterande stödinsatser för föräldrar som är i behov av det.¹⁵

Familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser¹⁶ och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa.¹⁷

Syftet med familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten som samverkansarena och mötesplats är att genom föräldrarna minska:

¹⁵ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁶ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁷ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

- Fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- Ojämlighet i hälsa bland barn
- Risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid¹⁸

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan, ska familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten:

- Erbjuda lättillgängligt stöd
- Vara ett kunskaps- och informationscentrum
- Stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- Skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga
- Främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- Uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling eller där det finns tecken på riskfaktorer i barnets närmiljö
- Stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar
- Erbjuda tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- Stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk
- Stärka ett jämställt föräldraskap
- Stärka barns språkutveckling
- Stärka integrationen¹⁹

8. Definitioner

8.1. Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara

¹⁸ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

- Barnets bästa sätts i främsta rummet
- Föräldrarna ses som barnets viktigaste resurser
- Det sociala nätverket runt barnet ses som en viktig resurs
- Arbetssättet anpassas utifrån barnets mognadsgrad
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn- och familjeperspektivet främst

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla ingående verksamheter inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

8.2.Familjecentral

En familjecentral är en samlokaliserad²⁰ verksamhet som minst består av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete.

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Familjecentralens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.3.Familjecentralsliknande verksamhet

En familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet med samverkan mellan minst tre av basverksamheterna. Barnhälsovård och öppen förskola ska ingå i samverkan samt ytterligare minst en av de återstående basverksamheterna. Barnhälsovården ska vara samlokaliserad med minst en av de kommunala verksamheterna (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst).

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek,

²⁰ Se stycke 8.4.

föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Den familjecentralsliknande verksamhetens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.²¹

8.4. Samlokalisering

Samlokalisering innebär att hela den verksamhet som respektive part bedriver som berör familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag ska vara fysiskt förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.²²

För barnhälsovårdens del innebär det hela barnhälsovårdens uppdrag. För barnmorskemottagningen utgörs detta av graviditetsrelaterad vård. För förebyggande socialtjänsts del innebär det uppsökande och servicebaserat arbete, till exempel föräldraskapsstöd. För öppna förskolan utgörs det av hela dess verksamhet.

Samlokalisering skapar mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men det är inte en förutsättning för samverkan. Samlokalisering är särskilt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov, och har således större fördelar i områden med sämre socioekonomiska förhållanden.²³

9. Samverkan

Samverkan handlar om både samarbete med personlig kontakt i det löpande arbetet och samordning av resurser på huvudmannanivå. Det handlar om att skapa konsensus, förtroende och tillit kring ansvar och roller. Utöver intern samverkan på den egna familjecentralen eller inom

²¹ Utöver familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter kan annan avtalsbunden samverkan tecknas som inte faller inom ramen för ovanstående definitioner. Dessa samverkansformer omfattas inte av detta avtal.

²² Lokalanpassningar kan behöva göras utifrån ingående basverksamheters krav på standard och säkerhet.

²³ *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbets sätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

den familjecentralsliknande verksamheten sker även extern samverkan med andra verksamheter.

Följande förutsättningar behöver finnas för att få till en bra samverkan:

- Kunskap om varandras kompetenser
- Tydliga roller med arbetsbeskrivningar
- Gemensam värdegrund (familjecentrerat arbetssätt)
- Gemensam verksamhetsplan och uppföljning
- Tydlig styrning och ledning
- Samverkanstid där tid avsätts för regelbundna möten med personalen som arbetar på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten, samt tid för möten med cheferna för de olika verksamheterna²⁴
- Gemensam kompetensutveckling som planeras i styrgruppen och beslutas av chef för respektive verksamhet
- Rutiner för hantering av dokumentation och sekretess

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en välfungerande familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet och ökar förmågan att upptäcka och tillgodose barns och barnfamiljers individuella behov.²⁵

10. Samverkande parter

En familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet utgörs i grunden av samverkan mellan fyra basverksamheter. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Nedan beskrivs ingående basverksamheters uppdrag, åtagande, roller och kompetens kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

10.1. Socialtjänst

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden i den uppsökande verksamheten ska upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och

²⁴ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

²⁵ *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.*

Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

enskilda sin hjälp. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. När det gäller gruppen barn och unga finns särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen. Socialnämnden ska bland annat verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. En familjecentral eller en familjecentralsliknande verksamhet ger socialtjänsten en bred arena att möta blivande föräldrar och föräldrar till små barn i enlighet med socialtjänstlagens uppsökande och servicebaserade arbete. Genom socialtjänstens samlokalisering med andra inom en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finns en flexibel och adekvat struktur för socialtjänstens samverkansansvar och uppsökande service, för att kunna erbjuda stöd utifrån familjens behov.

Tack vare samverkan med barnmorskemottagningen, barnhälsovård och öppen förskola kan föräldrar på ett lättillgängligt sätt få tillgång till socialtjänstens resurser och kompetens redan under graviditeten eller som nybliven förälder.

Socialtjänsten kan bedriva förebyggande arbete på olika nivåer; individ-, grupp- och samhällsnivå. Det kan handla om spännvidden mellan att delta i och leda olika föräldrastödsprogram (individuellt eller i grupp), social rådgivning, samhällsinformation, motivation- och nätverksarbete eller att tidigt upptäcka behov och lotsa vidare till ytterligare stöd. Det kan också handla om samtal kring familjeliv, relationer, anknytning och samspel samt att arbeta för att främja barnfamiljers situation i området.

10.2. Öppen förskola

Öppen förskola regleras av skollagen och lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt skollagen får en kommun anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och annan medföljande vuxen. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödande. Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den ger föräldrar stöd i föräldrarollen och möjlighet till social gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när eller hur ofta de vill komma. Den öppna förskolan utformas utifrån de behov som finns på orten eller bostadsområdet. Det innebär att innehållet i verksamheten varierar från plats till plats.

Öppna förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek.

För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Verksamheten på öppna förskolan utvecklas utefter varje barns behov och tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga. Pedagogen har till uppgift att arbeta med både barn, föräldrar och relationen mellan dem samt visa på ett pedagogiskt förhållningssätt. Den öppna förskolan riktar sig till familjer med barn från 0 år till dess barnet börjar skolan.

I en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet tillför öppen förskola pedagogisk kompetens och ett pedagogiskt perspektiv. Genom samverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ökar öppna förskolans möjligheter att tidigt upptäcka och tillgodose behov hos familjerna.

10.3. Barnmorskemottagning

Övergripande basuppdrag för barnmorskemottagningen är hälsovård under graviditet (inklusive föräldrautbildning och förlossningsförberedelse), preventivmedelsrådgivning, förebygga sexuellt överförbara sjukdomar samt organiserade gynekologiska cellprovskontroller enligt gällande vårdprogram.

Barnmorskemottagningen spelar en central roll för kvinnors och familjers hälsa genom rådgivning och insatser inom graviditetsövervakning och sexuell och reproduktiv hälsa. Den del av uppdraget som omfattar hälsovård under graviditet utgör cirka hälften av alla besök på barnmorskemottagningen.

Hälsovård under graviditet har till syfte att främja hälsa och verka förebyggande. Det är ett sätt att arbeta med medicinskt och psykosocialt omhändertagande av målgruppen.

Barnmorskemottagningens kompetens innehas av barnmorskan. Barnmorskemottagningen ska etablera nära samverkan mellan mottagningar, kommuner och vårdenheter inom vårdval med flera för att skapa en väl fungerande vårdkedja för familjer med särskilda behov. Folkhälsoperspektivet genomsyrar allt arbete och målsättningen är att i varje enskilt möte uppmärksamma levnadsvanor, att nå alla och samtidigt identifiera individer med behov av extra stöd och initiera insatser i samverkan med relevanta aktörer.

Barnmorskemottagningen och barnmorskan är en bas för familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens arbete kring familjeplanering, det ofödda barnet och de blivande föräldrarna. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten underlättar barnmorskans uppdrag angående tidig upptäckt, minimerar risken att det ofödda barnet ”faller mellan stolarna” och ökar möjligheten att ge rätt insats i rätt tid.

10.4. Barnhälsovård

Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. Detta genomförs bland annat genom att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor enligt barnhälsovårdens nationella program. Barnhälsovårdens arbete leds av barnhälsovårdssjuksköterskan i team tillsammans med läkare och psykolog.

Enligt Socialstyrelsen krävs det samsyn, struktur och styrning för att hälsoarbetet inom barnhälsovården ska vara framgångsrikt.

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter lyfts fram som konkreta exempel på hur barnhälsovårdspersonalens samverkan med olika verksamheter kan organiseras. Den största vinsten med familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters samverkansform är personalens ökade förmåga att upptäcka och möta barnfamiljernas behov av stöd, vilket gör familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till en väl lämpad arena för föräldraskapsstöd.

11. Organisation, ledning och styrning

11.1. Styrgrupp

Organisering av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska därför ha en styrgrupp²⁶ med uppdrag att styra och leda de olika verksamheternas

²⁶ Styrgruppen kan vara samma för fler än en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet.

gemensamma åtaganden. Styrgruppen ska utgöras av de närmaste cheferna till varje profession. Till exempel:

- Verksamhetschef eller biträdande verksamhetschef för barnhälsovård
- Enhetschef för barnmorskemottagning
- Enhetschef/rektor för öppen förskola/förskola
- Enhetschef för förebyggande socialtjänst

Andra nyckelfunktioner kan också ingå i styrgruppen. Det är viktigt att cheferna i styrgruppen är väl insatta i det dagliga arbetet och i utvecklingen av den enskilda familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten.

Styrgruppen eller chefer över styrgruppen ansvarar för att samverkansavtal skrivs och att alla parter undertecknar detta. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Styrgruppen ska leda och följa familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna.

För att samverkan ska fungera tillfredsställande ska alla verksamheterna i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att verksamhetsplanen upprättas.

Styrgruppen behöver mötas regelbundet tillsammans med samordnaren för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. Mötesfrekvens regleras i det lokala avtalet.

11.2. Samordnare

Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska ha en samordnare²⁷ som håller ihop verksamheten och är länken mellan arbetslaget och styrgruppen i båda riktningar. Samordnarrollen är inte

²⁷ Utöver samordnare kan även koordinatörer finnas i vissa kommuner.

Koordinatoruppdraget är vanligtvis bredare än samordnarrollen och kan till exempel omfatta ett helhetsansvar i ett geografiskt område kring utveckling av strukturer för samverkan och utveckling av familjecentrerat arbetssätt. Koordinatören kan i vissa fall även inneha rollen som samordnare.

knuten till en viss profession. Samordnaren utses av styrgruppen som också beslutar om samordnarens uppdrag och tjänstgöringsgrad.²⁸

Samordnarens uppdrag kan innehålla följande:

- Verka för att det gemensamma, vardagliga arbetet på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten fungerar
- Föra dialog med styrgruppen
- Främja samverkan och verksamhetens utveckling tillsammans med övriga i arbetsgruppen
- Stödja arbetet mot verksamhetens mål

Detta kan till exempel innebära att:

- Planera och leda samverkansmöten och verksamhetsmöten för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Delta på styrgruppsmöten
- Representera familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utåt
- Ansvara för hemsida, informationsmaterial och sociala medier
- Ansvara för utifrån kommande studiebesök
- Ansvara och driva planering för gemensam fortbildning inom arbetslaget
- Sammanställa årlig verksamhetsberättelse
- Initiera utvecklingsarbeten på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Vara ansvarig för introduktion av nyanställd personal på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Organisera och fördela gemensamma arbetsuppgifter
- Ansvara för informationsflödet till samtliga medarbetare
- Bevaka och samordna gemensamma utbildningsfrågor
- Förfoga över familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens gemensamma budget om sådan finns
- Upprätta årlig, gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering på uppdrag av styrgruppen

²⁸ Om funktionen samordnare utses och hanteras på annat sätt avseende uppdrag och tjänstgöringsgrad ska det regleras i det lokala samverkansavtalet.

12. Lokal uppföljning

Uppföljning av familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ske lokalt. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.²⁹

13. Sekretess

De verksamheter som samverkar inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten omfattas av olika sekretessbestämmelser. Grunden för de olika personalgruppernas tystnadsplikt är dock densamma. Allt utbyte av information ska ske enligt gällande lagstiftning och regleras i offentlighets- och sekretesslagen.³⁰

Uppgifter om en enskild får lämnas till en annan verksamhet inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten om den enskilde har lämnat sitt samtycke till överlämning av informationen. Detta eftersom ett samtycke kan häva sekretessen om den enskildes hälsotillstånd eller personliga förhållanden som annars gäller i de olika verksamheterna enligt offentlighet- och sekretesslagen.

Uppgifter om den enskilde kan även lämnas till en annan verksamhet (myndighet) om det aktualiseras en sekretessbrytande regel i det enskilda ärendet. Vissa sekretessbrytande regler kan aktualiseras om det finns anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt annan lag eller författning, exempelvis till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa eller riskerar att fara illa. Det finns även sekretessbrytande regler som möjliggör överlämning av information till polis om uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott.

²⁹ På sikt föreslås att en länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring tas fram. Se bilaga 4, Utvecklingsområden.

³⁰ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

14. Ekonomi

14.1. Gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader utgörs av kostnader kopplade till gemensamma lokaler, samordnartjänsten samt kostnader kopplade till gemensamma insatser enligt verksamhetsplan.

Gemensamma lokaler definieras utifrån uppdrag och utgår från en miniminivå bestående av en toalett för personal, en toalett för besökare samt ett konferensrum och ett personalrum.

Till kostnader som är kopplade till gemensamma lokaler ingår bland annat hyra för gemensamma ytor, lokalvård, gemensamma möbler, lås och inbrottslarm, brandskyddsutrustning, utrymnings- och överfallslarm, IT, skrivare och liknande.

Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på kostnaden för samordnaren. Det inkluderar samtliga kostnader kopplade till tjänsten, till exempel lön, kompetensutveckling och datautrustning. Den verksamhet där samordnaren anställs ersätts av övriga ingående verksamheter med respektive del av kostnaden.³¹

Gemensam finansiering av samordnaren gäller från och med att detta avtal träder i kraft både vid befintliga familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter samt vid etablering av nya.

Övriga gemensamma kostnader ska från och med att detta avtal träder i kraft delas lika mellan ingående basverksamheter vid etablering av nya familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter om inte annat överenskommes i det lokala samverkansavtalet.

14.2. Finansiering av respektive basverksamhet

De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt.

³¹ Regleras i det lokala samverkansavtalet.

Barnhälsovården får ersättning utifrån egen samlokalisering eller icke samlokalisering i enlighet med Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral.³²

Barnmorskemottagningen får ersättning i enlighet med vårdöverenskommelse mellan regional nämnd och styrelsen för Regionhälsan.

För kommunernas del skapas förutsättningar att ingå i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet vid nyetablering genom avsättande av resurser. Därefter hanteras kommunernas finansiering genom ordinarie budgetprocess.

15. Lokala samverkansavtal

Det lokala samverkansavtalet bör bestå av två olika delar – ett samverkansavtal som hanterar verksamheterna och samverkan dem emellan samt ett nyttjanderättsavtal som hanterar lokaler och hyror.

Se bilaga 1 för mall av ett lokalt samverkansavtal och bilaga 2 för mall av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Mallarna är förslag på hur respektive avtal kan utformas. I avtalen kan den lokala styrgruppen lägga till rubriker och innehåll utifrån behov. I nyttjanderättsavtalet kan även en del av punkterna redan ha reglerats i samverkansavtalet.

Ett lokalt samverkansavtal ska dock innehålla följande punkter:

- Avtalsparter och placering
- Avtalstid
- Avtalets utgångspunkter
- Syfte med avtalet
- Familjecentralens syfte och mål
- Parternas gemensamma ansvar
- Parternas enskilda ansvar
- Styrgrupp
- Samordnare
- Personalgrupp
- Sekretess och informationsöverföring

³² Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Meddelande 3

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

- Finansiering
- Ändring och tillägg i avtalet
- Tvist
- Underskrift

Referenser

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

Bilagor

Se nedanstående sidor.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal

Lokalt samverkansavtal

(vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

1. Avtalsparter och placering

Namn på ingående barnavårdscentral (BVC), Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131 eller namn på företaget och deras organisationsnummer.

Namn på ingående barnmorskemottagning, Regionhälsan, Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131

Namn på ingående avdelning/enhet inom socialtjänst, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Namn på ingående öppen förskola, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Familjecentralen / den familjecentralsliknande verksamheten xx är lokaliserad på här skrivs besöksadressen till verksamheten.

Utifrån samverkansavtalet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland betecknas verksamheten som en familjecentral /familjecentralsliknande verksamhet. Utåt mot befolkningen kallas verksamheten för familjecentralen xx. Nedan benämns verksamheten därför som familjecentral.

2. Avtalstid

Avtalet gäller under perioden xxxx-xx-xx – xxxx-xx-xx med möjlighet till x månaders förlängning. Förlängningen ska vara skriftlig och beslutad av samtliga avtalsparter.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas övriga parter skriftligen med sex månaders varsel.

Rekommendation: Avtalstiden bör vara minst 3 år men inte längre än 5 år. Minst tre år ger verksamheten ro att arbeta och implementera vad som står i avtalet. Om avtalstiden är mer än 5 år finns det en risk att avtalet blir inaktuellt och inte följer förändringar i omvärlden. Om det finns en gemensam lokal bör samverkansavtalet följa hyresavtalet om inte hyresavtalet/-en är längre än 5 år.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

3. Avtalets utgångspunkter

Följande styrdokument ligger till grund för avtalet:

- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland (dnr xxxx).
- Eventuell avsiktsförklaring mellan **nämnd** och **kommun** (dnr xxxx).
- **Fyll på med övriga eventuella styrdokument.**

4. Syfte med avtalet

Syftet med avtalet är att säkra samverkan, skapa långsiktighet, kontinuitet och kvalitet i familjecentralens verksamhet samt familjecentralens roll i kommunområdets familjecentraliserade arbete. Detta avtal reglerar verksamhetens ledningsstruktur, innehåll, respektive parts ansvarsområde och finansiering av gemensamma resurser utöver lokaler. **Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från ”Mall nyttjanderättsavtal”.**

5. Familjecentralens uppdrag och mål

Familjecentralens övergripande uppdrag och mål

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 7.

Familjecentralens lokala mål och uppföljning

Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

6. Parternas gemensamma ansvar

Parterna ska tillsammans skapa en verksamhet som möter de behov som finns hos målgruppen och som motsvarar behovet i det geografiska området. Parterna ansvarar för att upprätta verksamhetsplan och uppföljningsbara mål samt att följa verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna. Parterna har också ansvar för den gemensamma kompetensutvecklingen hos personalgruppen.

Parterna ansvarar även för att avsätta gemensam tid för personalgruppen att ha samverkansmöten. För samverkansmöten, där alla samverkansparter är representerade, avsätts **xx** timmar/månad. På dessa möten behandlas till exempel utvecklingsfrågor och samverkansaktiviteter. Lokalfrågor ska behandlas på tid då de som arbetar i lokalerna deltar.

7. Parternas enskilda ansvar

Varje avtalspart har ansvar för sin egen verksamhet och personal. Varje chef ansvarar för att familjecentralen blir en del av respektive avtalsparts ordinarie verksamhet. Varje avtalspart ansvarar för att respektive personal har:

- Utrymme för samverkan i sin tjänst
- Möjlighet till gemensam utbildning och kompetensutveckling
- Kunskap om familjecentrerat arbetssätt
- Kunskap kring rutiner för dokumentation och sekretess

8. Styrgrupp

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.1.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser.

9. Samordnare

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.2 och 14.1.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser. Beskriv samordnaruppdragets omfattning (tjänstegrad) och uppdrag för samordnaren.

Gällande finansiering av samordnartjänsten, se avsnitt 15 i detta avtal.

10. Personalgrupp

Ange aktuell personal som bemannar familjecentralen.

11. Sekretess och informationsöverföring

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 13.

12. Systematiskt brandskyddsarbete

Styrgruppen ansvarar för att det upprättas samt bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i de gemensamma lokalerna på familjecentralen, för de verksamheter som finns i lokalerna. Styrgruppen utser även SBA ombud som har ansvaret för att bedriva SBA ronder i dessa ytor, utför kontroller på brandlarmet samt genomför utrymningsövningar. Det ska även finnas en plan för utrymning i de gemensamma ytorna där avsökning av dessa ingår. Det ska finnas en gemensam återsamlingsplats för att underlätta kontakt vid en utrymning.

13. Hot och våld

Incidenter gällande hot och våld kan inträffa och en gemensam plan för detta tas fram utav berörda verksamheter.

14. Försäkring

Respektive verksamhet försäkrar sina inventarier. Den verksamhet som har störst andel av familjecentralens lokaler försäkrar även de inventarier som finns i de gemensamma ytorna.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

15. Finansiering

Lokaler

Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".

Personalkostnader

Respektive avtalspart står för personalkostnader avseende sin personal och för andra verksamhetsspecifika kostnader.

Samordnare

Kostnaden för samordnaren ska delas lika mellan de basverksamheter som ingår i samverkan kring familjecentralen. Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 14.1.

Ange kostnad för samordnaren, anställande part och upplägg för ersättning från övriga ingående verksamheter.

16. Ändringar och tillägg i avtalet

Parterna är införstådda med att villkor och förutsättningar för den verksamhet som avtalet avser kan komma att förändras till följd av ny lagstiftning, beslut inom respektive huvudman eller annat. Skulle sådana förändringar uppkomma har parterna skyldighet att snarast informera övriga avtalsparter om detta.

Ändringar och tillägg till detta avtal skall för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

17. Tvist

Tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal löses i samförstånd mellan parterna. Om tvist om tolkning eller tillämpning av avtalet inte kan lösas i samförstånd mellan parterna, lyftes frågan till respektive huvudman.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

18. Underskrift

Detta avtal är upprättat i **fyra** likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Datum och ort

För öppen förskola
Ange förvaltning,
xx kommun

Datum och ort

För mödrahälsovård
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

För ange förvaltning för socialtjänst
xx kommun

Namn

Titel

För xx vårdcentral, BVC
Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

För (tex bibliotek)

Namn

Titel

För (tex tandvården)

Namn

Titel

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal

Lokalt nyttjanderättsavtal

(vid sidan av ett lokalt samverkansavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

OBS! Nyttjanderättsavtal har inga formkrav. Tänk på att detta endast är ett förslag på hur ett nyttjanderättsavtal kan utformas och att det eventuellt inte täcker alla punkter som kan vara aktuella för just er. En del av punkterna regleras eventuellt redan i samverkansavtalet. Ta bort och lägg till rubriker utefter vad ert behov är.

1. Avtalsparter och lokalisering

(1) **Y, organisationsnummer (Upplåtaren)** och

(2) **X, organisationsnummer (Nyttjaren)**

gemensamt benämnda som parterna.

Familjecentralen / familjecentralsliknande verksamheten zz är lokaliserad på adress **zz**.

2. Nyttjanderättens omfattning och ändamål

Y upplåter härmed nyttjanderätten avseende Familjecentralen **zz** på adressen **zz** till **X** på nedanstående villkor.

Nyttjanderätten enligt detta avtal omfattar... **till exempel lokaler, ytornas storlek, parternas andel, årlig kostnad i ett visst basårs prisnivå.**

3. Nyttjanderättsperiod, uppsägningstid och förlängningstid

Avtalet gäller fr.o.m. **20xx-xx-xx** och tills vidare alt tom **20xx-xx-xx**.

Avtalet kan sägas upp för att upphöra att gälla vid det månadsskifte som inträffar närmast efter **sex** månader från uppsägningen. Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid behov om förlängning av upplåtelsen ska....

4. Ersättning för upplåtelsen

Y ersätts med **zz** kronor per **månad/år/kvartal**.

Betalningsvillkor...

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Ersättningen omfattar till exempel uppvärmning av lokalen, vatten, avlopp, ventilation och el, avfallshantering, trappstädning och snöröjning/sandning och som inte framgår av tidigare punkter.

5. Upplåtarens åtaganden

Upplåtaren ansvarar för att.....

6. Nyttjarens åtaganden

Nyttjaren ansvarar för att...

7. Överlåtelse av nyttjanderätten

Exempelvis: Detta avtal får inte överlåtas på annan utan **Y:s** samtycke. **X** får inte heller upplåta rättighet som helt eller delvis härrör från detta avtal utan **Y:s** samtycke.

8. Nedsättning av ersättningsbeloppet

Exempelvis: **X** har rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet när **Y** brister i sin underhållsskyldighet enligt detta avtal och gällande rätt.

Exempelvis: Om hinder eller men uppstår i nyttjanderätten och detta sker utan **X** vållande har **X** rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet och, om hindret är av så väsentlig art att det helt hindrar utförandet av **X** verksamhet, att säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Om hindret har resulterat i ekonomisk skada för **X** äger **X** rätt att få denna skada ersatt.

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

9. Hävning av nyttjanderätten

Exempelvis: Part får häva avtalet om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse efter påminnelse inte sker utan dröjsmål och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

10. Force Majeure

Exempelvis: Oförutsägbara händelser som omfattande arbetskonflikter, miljö- och naturkatastrofer samt allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar en part från att fullfölja skyldigheter som följer av avtalet befriar sådan part från dessa skyldigheter.

11. Ändringar och tillägg till nyttjanderätten

Exempelvis: Ändringar och tillägg till avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

12. Underskrift

Detta avtal har upprättats i **två** likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

Ort, datum

Y

X

Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande

Utifrån att det finns en nationell brist på barnmorskor i Sverige i nuläget behöver barnmorskemottagningens åtagande och uppdrag kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter anpassas och begränsas en tid framöver. Under avtalstiden gäller följande förutsättningar för barnmorskemottagningens deltagande i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter:

- Barnmorskemottagningen prioriterar socioekonomiskt prioriterade områden med full samlokalisering och permanent barnmorskemottagning på plats.
- Inget krav på samlokalisering i övriga områden som inte är socioekonomiskt prioriterade, utan i dessa fall sker samverkan med övriga verksamheter genom lokala samverkansavtal för familjecentralsliknande verksamhet.
- Barnmorskemottagningen samverkar på individnivå (överlämningar, konsultation förebyggande socionom, SIP och så vidare) i den omfattning det behövs utifrån den gravida/det väntade barnets behov.
- Barnmorskemottagningen förlägger en träff per föräldrautbildning lokalt på plats på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten i samverkan med övriga basverksamheter på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Barnmorskemottagningen deltar på samverkansmöten på generell nivå utifrån uppdrag. En barnmorska representerar vid möten, ca 6 timmar/termin. Vid behov av mer tid tas frågan via den lokala styrgruppen.
- Enhetschef från barnmorskemottagningen ingår i den lokala styrgruppen och deltar på dess möten.
- I de fall barnmorskemottagningen inte är samlokaliserad närvarar inte barnmorskan vid möten som berör lokaler, städ, sophantering och liknande.

Meddelande 3

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

- Barnmorskan närvarar inte vid planering och utförande av samverkande verksamheters aktiviteter såsom utflykter och liknande.
- Gemensam utbildning för medarbetare på familjecentralen planeras i styrgrupp och beslutas av chef för respektive verksamhet.

Bilaga 4. Utvecklingsområden

Vid framtagande av detta samverkansavtal har ett antal framtida utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena har framkommit utifrån de underlag³³ och dialoger som fungerat som utgångspunkt för arbetet samt utifrån inkomna svar under remissrundan.

Utvecklingsområdena faller inte inom ramen för framtagandet av detta samverkansavtal och är så pass omfattande att de kräver egna processer.

- En länsgemensam styrgrupp med ansvar kring barn och unga-frågor behöver tillskapas för att bland annat omhänderta utpekade och kommande utvecklingsfrågor i samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.
- En länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring behöver tas fram.
- Länsgemensamma utbildningsinsatser för de som arbetar på och med familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Kunskap om familjecentrerat arbetssätt behöver också säkerställas hos både personal och styrgrupper.
- Förutsättningarna för att utöka åldersspannet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till och med 12 år alternativt 17 år behöver utredas. Det finns också ett behov i samband med detta att utreda förutsättningarna för att utveckla samverkan med ungdomsmottagningarna med målsättningen att få till stånd en mer stödjande helhet, utan glapp för barn och unga. Utifrån samma resonemang bör också utredas om samarbetet med tandvården ska vidareutvecklas länsövergripande i verksamheterna.
- Arbeta för en gemensam verksamhetsutveckling som till exempel kan innefatta tillvägagångssätt att nå familjer i behov av stöd, speciellt i utsatta områden.

³³ Se stycke 5, Lagstiftning, styrande och stödjande dokument. Utgångspunkt för utvecklingsområdena har främst varit *Slutrapport regional översyn av familjecentraler* (2016), [Acando](#) och *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2020), [Arthur D Little](#).

Meddelande 3

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

- Ett vägledande dokument avseende familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters lokaler behöver tas fram.
- En rutin för tillvägagångssätt vid nyetablering behöver tas fram. Rutinen bör inkludera behovs- och resurskartläggning inför beslut om nyetablering.
- En långsiktig och övergripande utvecklingsplan för hela länet kring behov och lokalisering av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Syftet med planen är att kunna prioritera och täcka behov för att genom det säkerställa mer jämlik vård, stöd och omsorg.
- Socioekonomiskt prioriterade områden behöver definieras i ett länsgemensamt dokument. Här behöver man tydligt beskriva, i en länsgemensam kontext, vilka områden som avses.

Protokoll från regionstyrelsen, 2023-11-21

§ 251

Inriktningsbeslut att tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD)

Diarienummer RS 2023-04283

Beslut

1. Regionstyrelsen ställer sig bakom inriktningen att tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
2. Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att utreda de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för att implementera lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt ta fram en plan för genomförande.
3. Regionstyrelsen översänder beslutet till de delregionala nämnderna som underlag för dialog med kommunerna om implementering av lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Sammanfattning av ärendet

Lagen (2022:913) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD) trädde i kraft den 1 januari 2023. Lagen är frivillig att tillämpa, vilket innebär att vårdgivare och omsorgsgivare kan välja om de vill tillämpa lagen eller inte, men i det fall lagen tillämpas måste alla bestämmelser i lagen följas.

Lagen reglerar hur dokumentation får delas i IT-system. I praktiken kan det finnas flera olika system, både på nationell, regional och kommunal nivå, som kan komma att användas i syfte att vara ”ett system för SVOD”.

Av lagförslaget framgår bland annat att bakgrunden till den nya lagen är den demografiska utvecklingen, där en ökad andel äldre i befolkningen kommer att ha omfattande behov av stöd och hjälp, och ofta möter många olika vård- och omsorgsgivare, även från privata aktörer. Ett smidigt, digitalt informationsutbyte mellan de olika aktörerna kring en vård- och omsorgsmottagare är av central betydelse för att kunna erbjuda en säker och trygg vård och omsorg med god kvalitet så att deras behov tillgodoses. Syftet med lagen har också varit att skapa förutsättningar för att genom digitalisering öka invånarens delaktighet och samtidigt ge medarbetare effektivare arbetsverktyg för kunskapsstöd, dokumentation och kommunikation.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från regionstyrelsen, 2023-11-21

SVOD möjliggör för vård- respektive omsorgsgivare att via ett elektroniskt system ge eller få tillgång till personuppgifter hos andra vård- eller omsorgsgivare över organisationsgränserna.

SVOD för socialtjänstens dokumentation får endast tillämpas för äldre och för personer med funktionsnedsättning, till skillnad från vid sammanhållen journalföring, där vårdgivares information som får avse alla patienter oavsett ålder och funktionsnedsättning. Personal som arbetar hos en vårdgivare eller omsorgsgivare får inte föra anteckningar i en annan vårdgivares eller omsorgsgivares dokumentation.

Eftersom SVOD är frivillig att tillämpa är ingen vård- eller omsorgsgivare ålagd att dela information på detta sätt. Såväl kommuner som privata vårdgivare måste fatta egna beslut om de vill tillämpa SVOD. Syftet med lagen är smidigare digital informationsdelning över organisationsgränserna. Det är därför önskvärt att så många andra vård- och omsorgsgivare som möjligt deltar.

Att tillämpa SVOD är en fråga som har stor betydelse för Västra Götalandsregionens (VGR) möjligheter att tillvarata digitaliseringens möjligheter att dela information även med kommunernas omsorg. Motsvarande skedde när VGR genom regionstyrelsen beslutade att tillämpa patientdatalagens (PDL) bestämmelser om sammanhållen journalföring.

En ökad användning av digitala verktyg i välfärdssektorn skapar tekniska förutsättningar och möjligheter att enkelt, säkert och effektivt dela information om vård- och omsorgstagaren över organisatoriska gränser. Att tillämpa den nya lagstiftningen för informationsdelning över organisationsgränser inom hälso- och sjukvård och omsorg ger förutsättningar att använda digitaliseringens fördelar för att effektivisera informationsutbyte, öka patientsäkerheten och underlätta ett personcentrerat arbetssätt.

Ett inriktningsbeslut visar att VGR avser att implementera lagstiftningen. Tidpunkten för när lagen ska börja tillämpas kan beslutas när det finns en plan för hur, samt i vilket eller vilka system den elektroniska delningen bäst kan göras. Det förutsätter i sin tur att kommuner och regioner enas om gemensamma principer och riktlinjer för detta.

Beredning

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden har behandlat ärendet den 9 november 2023.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från regionstyrelsen, 2023-11-21

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2023-10-27
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2023-11-09, § 152

Skickas till

För genomförande:

- Håkan Sandahl, regiondirektör

För kännedom:

- Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden
- Samtliga delregionala nämnder, samt till respektive ansvarig tjänsteperson
- Karin Looström Muth, hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör
- Västkom
- Samtliga kommuner i Västra Götalandsregionen
- Leena Ekberg, för vidarebefordran till Klinisk ledning
- Kommunikationsavdelningen

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Tjänsteutlåtande

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

Västra Götalandsregionen

Koncernkontoret

Handläggare: Åsa Jackson

Telefon: 0700-82 55 63

E-post: asa.jackson@vgregion.se

Till regionstyrelsen

Inriktningsbeslut att tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD)

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen ställer sig bakom inriktningen att tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
2. Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att utreda de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för att implementera lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt ta fram en plan för genomförande.
3. Regionstyrelsen översänder beslutet till de delregionala nämnderna som underlag för dialog med kommunerna om implementering av lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Sammanfattning av ärendet

Lagen (2022:913) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD) trädde i kraft den 1 januari 2023. Lagen är frivillig att tillämpa, vilket innebär att vårdgivare och omsorgsgivare kan välja om de vill tillämpa lagen eller inte, men i det fall lagen tillämpas måste alla bestämmelser i lagen följas.

Lagen reglerar hur dokumentation får delas i IT-system. I praktiken kan det finnas flera olika system, både på nationell, regional och kommunal nivå, som kan komma att användas i syfte att vara ”ett system för SVOD”.

Av lagförslaget framgår bland annat att bakgrunden till den nya lagen är den demografiska utvecklingen, där en ökad andel äldre i befolkningen kommer att ha omfattande behov av stöd och hjälp, och ofta möter många olika vård- och omsorgsgivare, även från privata aktörer. Ett smidigt, digitalt informationsutbyte mellan de olika aktörerna kring en vård- och omsorgsmottagare är av central betydelse för att kunna erbjuda en säker och trygg vård och omsorg med god

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

kvalitet så att deras behov tillgodoses. Syftet med lagen har också varit att skapa förutsättningar för att genom digitalisering öka invånarens delaktighet och samtidigt ge medarbetare effektivare arbetsverktyg för kunskapsstöd, dokumentation och kommunikation.

SVOD möjliggör för vård- respektive omsorgsgivare att via ett elektroniskt system ge eller få tillgång till personuppgifter hos andra vård- eller omsorgsgivare över organisationsgränserna.

SVOD för socialtjänstens dokumentation får endast tillämpas för äldre och för personer med funktionsnedsättning, till skillnad från vid sammanhållen journalföring, där vårdgivares information som får avse alla patienter oavsett ålder och funktionsnedsättning. Personal som arbetar hos en vårdgivare eller omsorgsgivare får inte föra anteckningar i en annan vårdgivares eller omsorgsgivares dokumentation.

Eftersom SVOD är frivillig att tillämpa är ingen vård- eller omsorgsgivare ålagd att dela information på detta sätt. Såväl kommuner som privata vårdgivare måste fatta egna beslut om de vill tillämpa SVOD. Syftet med lagen är smidigare digital informationsdelning över organisationsgränserna. Det är därför önskvärt att så många andra vård- och omsorgsgivare som möjligt deltar.

Att tillämpa SVOD är en fråga som har stor betydelse för Västra Götalandsregionens (VGR) möjligheter att tillvarata digitaliseringens möjligheter att dela information även med kommunernas omsorg. Motsvarande skedde när VGR genom regionstyrelsen beslutade att tillämpa patientdatalagens (PDL) bestämmelser om sammanhållen journalföring.

En ökad användning av digitala verktyg i välfärdssektorn skapar tekniska förutsättningar och möjligheter att enkelt, säkert och effektivt dela information om vård- och omsorgstagaren över organisatoriska gränser. Att tillämpa den nya lagstiftningen för informationsdelning över organisationsgränser inom hälso- och sjukvård och omsorg ger förutsättningar att använda digitaliseringens fördelar för att effektivisera informationsutbyte, öka patientsäkerheten och underlätta ett personcentrerat arbetssätt.

Ett inriktningsbeslut visar att VGR avser att implementera lagstiftningen. Tidpunkten för när lagen ska börja tillämpas kan beslutas när det finns en plan för hur, samt i vilket eller vilka system den elektroniska delningen bäst kan göras. Det förutsätter i sin tur att kommuner och regioner enas om gemensamma principer och riktlinjer för detta.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Under de senaste decennierna har såväl socialtjänsten som hälso- och sjukvården genomgått en rad strukturella förändringar med en ökad andel privata utförare. Vård- respektive omsorgsinformation som tidigare hölls samman i en eller ett

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

fåtal organisationer hanteras idag av ett flertal aktörer, vilket medför att informationslandskapet i än högre grad än tidigare är fragmentiserat. Denna utveckling ses även inom det geografiska området Västra Götaland.

Samtidigt leder den demografiska utvecklingen till en ökande andel äldre i befolkningen. Äldre personer har ofta flera kroniska sjukdomar som behöver återkommande insatser från hälso- och sjukvården. Drygt 70 procent av de som är 65 år och äldre, och som tar emot vård från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården i ordinärt boende, har också beviljats socialtjänstinsatser. Det innebär att en stor grupp invånare har sammansatta vård- och omsorgsbehov, med insatser från såväl socialtjänst som från kommunens och regionens hälso- och sjukvård.

En ökad användning av digitala verktyg i välfärdssektorn skapar tekniska förutsättningar och möjligheter att enkelt, säkert och effektivt dela information om vård- och omsorgstagaren över organisatoriska gränser. Ett smidigt, digitalt informationsutbyte mellan de olika aktörerna kring en vård- och omsorgsmottagare är av central betydelse för att kunna erbjuda en säker och trygg vård och omsorg med god kvalitet så att deras behov tillgodoses.

SVOD möjliggör för olika vårdgivare och omsorgsgivare att – när det behövs i det enskilda fallet och under vissa förutsättningar – dela vård- och omsorgsdokumentation, genom direktåtkomst eller annat utlämnande via ett elektroniskt system.

Vårdgivare har sedan 2008 genom sammanhållen journalföring kunnat dela information om patienter över vårdgivargränser, via Nationell patientöversikt (NPÖ). Kommunernas omsorg har tidigare inte haft motsvarande möjlighet till digital informationsdelning av omsorgsdokumentation genom direktåtkomst.

SVOD påverkar inte befintliga bestämmelser om patientuppgifter för sammanhållen journalföring som redan gäller mellan vårdgivare. Patientdatalagens bestämmelser om sammanhållen journalföring (kap. 6 PDL) har överförts i princip oförändrade till den nya lagen.

Att tillämpa den nya lagstiftningen för informationsdelning över organisationsgränser inom hälso- och sjukvård och omsorg ger således förutsättningar att använda digitaliseringens fördelar för att effektivisera informationsutbyte, öka patientsäkerheten och underlätta ett personcentrerat arbetssätt.

Av regeringens lagförslag framgår att grunden till den nya lagen är den demografiska utvecklingen, där en ökad andel äldre i befolkningen kommer att ha omfattande behov av stöd och hjälp och ofta möter många olika vård- och omsorgsgivare. Mängden vård och omsorg som ges av privata utförare har också ökat både inom hälso- och sjukvård och inom socialtjänst. Dessutom har många kommuner mer än en kommunal nämnd för varje verksamhetsområde, uppdelade

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

utifrån geografi, olika kompetensområden eller ett beställar- och utförarperspektiv.

Regeringen uttrycker att digitaliseringen erbjuder stora möjligheter, både för invånaren att kunna vara delaktig i sin vård och omsorg, men också för medarbetare i form av effektivare arbetsverktyg för kunskapsstöd, dokumentation och kommunikation. För att möjliggöra den utvecklingen har regeringen sett att det behövs ett lagstöd för att digitalt få ta del av varandras dokumentation. Förhoppningen är att lagen ska leda till ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården, och till ökad kvalitet inom socialtjänsten genom att ge tydliga ramar för hur och när dokumentation får delas över organisationsgränser utan att kränka invånarens personliga integritet.

För sammanhållen journalföring, och för att kunna dela information om patienten över vårdgivargränser, har landets alla regioner via sitt gemensamma digitaliseringsbolag Inera byggt upp en nationell digital infrastruktur i form av Nationell patientöversikt (NPÖ) för detta ändamål.

Till skillnad från för sammanhållen journalföring finns idag finns ingen nationell, teknisk lösning för SVOD. Inera har studerat lagen och lämnat en rapport Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation i praktiken. Huvudsyftet har varit att reda ut hur lagen ska tolkas i praktiken för att kunna omsättas i digitala system och tjänster. Detta oavsett om tillämpningen görs i nationella tjänster som Inera ansvarar för, eller i kommuners och regioners egna system. Enligt rapporten kvarstår ganska mycket arbete innan nya tekniska lösningar finns på plats, och det kan inte heller lösas inom Ineras nuvarande uppdrag. Inera framhåller att det är en lång process att ta sig från ny lagstiftning till fullt fungerande tillämpning i IT-system, men menar att rapporten kan ses som ett tidigt stöd för en sådan färdplan.

För VGRs räkning skulle program Millennium kunna innebära en möjlig lösning och ram för en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Detta är något som behöver utredas vidare.

En grundläggande förutsättning för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är att informationen tolkas, återanvänds och utbyts med bibehållen mening och innehåll, så kallad semantisk interoperabilitet. Andra viktiga gemensamma frågor är vilken dokumentation som ska delas, invånarens möjlighet till digital åtkomst till sin dokumentation, informationsplikten om systemet, samt processer för spärr och samtycke. Socialstyrelsen kommer också att arbeta fram föreskrifter för lagen.

Finansiering resurskonsekvenser av beslutet

Ett inriktningsbeslut om implementering medför i sig inte behov av några extra personella eller ekonomiska resurser. Hur de ekonomiska konsekvenserna blir på sikt kommer att bero på vilka elektroniska system som man väljer att interagera

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

genom. Vinsten kan uppnås genom en mer effektiv och smidig informationsdelning.

Genomförande och uppföljning av beslut

Regiondirektören får i uppdrag att utreda de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för att implementera SVOD. De praktiska förutsättningarna inbegriper till exempel system, informatik och behov av riktlinjer. Detta bör göras i samråd med kommunerna.

En plan behöver tas fram för att klargöra vilka steg som krävs för en implementering av SVOD. En delrapportering ska ske under 2024 samt en slutrapportering våren 2025.

Arbetet med implementeringen bör göras med iakttagande av de föreskrifter som väntas från Socialstyrelsen, samt bör göras med stöd av Socialstyrelsens verktyg för Gemensam informationsstruktur.

Beredning

Ärendet har beretts av Koncernkontoret i samråd med enhet juridik.

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden har behandlat ärendet den 9 november 2023.

Koncernkontoret

Håkan Sandahl
Regiondirektör

Karin Loström Muth
Hälso- och
sjukvårdsutvecklingsdirektör

Ytterligare information

[Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation i praktiken \(inera.se\)](https://inera.se).

Besluten skickas till

För genomförande:

- Håkan Sandahl, regiondirektör

För kännedom:

- Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden
- Samtliga delregionala nämnder, samt till respektive ansvarig tjänsteperson

Datum 2023-10-27

Diarienummer RS 2023-04283

- Karin Looström Muth, hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör
- Västkom
- Samtliga kommuner i Västra Götalandsregionen
- Leena Ekberg, för vidarebefordran till Klinisk ledning
- Kommunikationsavdelningen

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

E-hälsomyndigheten
Box 913
391 29 Kalmar

Uppdrag att kartlägga resurser för sjuktransporter och ta fram ett förslag till plan för nationell samordning vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten i uppdrag att kartlägga och beskriva befintliga statliga, regionala, kommunala och enskilda aktörers resurser och organisationer för sjuktransporter.

Kartläggningen ska omfatta civila och militära resurser för primär- och sekundärtransporter och innehålla en redogörelse för de resurser som finns på lokal, regional och nationell nivå, i såväl offentlig som privat regi. I uppdraget ingår att, i samverkan med berörda aktörer, kartlägga och beskriva befintliga sjuktransportorganisationer och vilka resurser som finns för sjuktransporter.

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten ska utifrån kartläggningen ta fram ett förslag till plan för nationell samordning av sjuktransporter.

Förslaget till plan för nationell samordning ska ge en överblick och förutsättningar för att vid fredstida kriser, höjd beredskap och då ytterst krig effektivt samordna tillgängliga resurser efter behov.

När uppdraget utförs ska information och synpunkter inhämtas från regioner, kommuner, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarmakten, Sjöfartsverket, Polismyndigheten, Trafikverket och Sveriges Kommuner och Regioner.

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten ska senast den 16 februari 2025 lämna en gemensam slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Slutredovisningen ska innehålla kartläggningen och förslaget till plan för nationell samordning av sjuktransporter.

Ärendet

Resurserna för sjuktransporter är fördelade på regionala, kommunala och statliga aktörer. Olika huvudmän ansvarar för sjuktransporter i olika situationer. Exempelvis ansvarar regioner för sjuktransporter vid prehospita ambulanssjukvård. Statliga sjuktransportresurser kan bli aktuella i samband med t.ex. räddningsinsatser eller genom resurser som aktualiseras i händelse av en insats inom ramen för Försvarmaktens verksamhetsområde.

Det finns för närvarande inte någon samlad bild över vilka transportresurser som finns nationellt för sjuktransporter, och inte heller någon nationell samordning som inkluderar landets samlade sjuktransporter.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) gör i sitt delbetänkande (SOU 2020:23) bedömningen att det nuvarande systemet med flera s.k. ambulansdirigenter i vissa fall har visat sig ha gett upphov till samverkanssvårigheter och tidsförluster, vilket riskerar att bli särskilt märkbart vid större samhällsstörningar. Enligt utredningen behöver det skapas en tydlig samordningsfunktion för civila och militära sjuktransporter vid höjd beredskap och i krig. För att kunna bygga upp en sådan samordningsfunktion anser utredningen att det behövs beskrivningar över befintliga civila och militära sjuktransportorganisationer.

Socialstyrelsen har ett uppdrag att senast i mars 2024 presentera genomförandet av en nationell masskadeplan och ett enhetligt nationellt system för s.k. triage, dvs. att prioritera inkomna patienter vid masskadehändelser.

E-hälsomyndigheten samordnar regeringens satsningar på områdena för e-hälsa och nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst. Myndigheten bistår regeringen med underlag för

utvecklingen av digitaliseringen inom dessa områden. Regeringen har den 22 juni 2023 gett E-hälsomyndigheten ett uppdrag att ta fram förslag till färdplan för genomförandet av en nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården (S2023/02108). Information som behövs för en patientsäker och effektiv samordning av sjuktransporter på nationell plan bör kunna hanteras av en gemensam nationell digital infrastruktur.

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen kartlagt den prehospitla vården och lämnat förslag på hur vården på ett ändamålsenligt sätt kan utvecklas, effektiviseras och stärkas (S2021/02144). En delredovisning av uppdraget finns i myndighetens rapport Sveriges prehospitla akutsjukvård – nutidsbild, bedömning och utvecklingsförslag, som lämnades i februari 2023.

I rapporten uppmärksammar Socialstyrelsen bl.a. att det pågår en utveckling där allt fler regioner väljer att bedriva larmcentralverksamhet i egen regi och att antalet s.k. utalarmeringar av ambulanser ökar samt att det finns brister i fråga om möjligheten att koordinera och dirigera sjuktransporter interregionalt och nationellt.

Närmare om uppdraget

Syftet med kartläggningen är att få kunskap om vilka transportresurser som finns och kan användas för ändamålsenliga och effektiva transporter vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Målsättningen med uppdraget är att skapa förutsättningar för ett patientsäkert och effektivt system för sjuktransporter som kan underlätta samordning vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Socialstyrelsen ska ha ett övergripande samordnande ansvar för uppdraget.

I fråga om kartläggningen ansvarar Socialstyrelsen för att involvera samtliga berörda aktörer för att få en heltäckande nationell kartläggning av transportmedel som kan användas vid sjuktransporter. Socialstyrelsen ska även analysera om civila fordon som inte ingår i någon befintlig sjuktransportorganisation bör inkluderas och, om det bedöms ändamålsenligt, inkludera dessa i kartläggningen.

När det gäller arbetet med att ta fram förslag på stöd för nationell samordning av sjuktransporter, ingår det i E-hälsomyndighetens uppdrag att utifrån myndighetens ansvar för den nationella digitala infrastrukturen analysera och föreslå hur samordningen av sjuktransporter kan

informationsförsörjas med utgångspunkt i den nationella digitala infrastrukturen.

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten ska gemensamt utreda och föreslå i vilka fall som det är ändamålsenligt att använda den nationella planen för samordning av sjuktransporter. Myndigheterna ska även redovisa hur förslaget till nationell plan skulle kunna genomföras. Av redovisningen ska det särskilt framgå hur den föreslagna nationella planen kan upprätthållas med aktuell information. Redovisningen ska också innehålla kostnadsberäkningar för genomförande, inrättande och förvaltning av samtliga förslag som lämnas.

Synpunkter ska inhämtas från Försvarmakten avseende myndighetens behov av och förmåga till sjukvårdstransporter, i fredstid och under höjd beredskap.

Regeringen beräknar att avsätta medel för uppdraget under 2024 under förutsättning att riksdagen anvisar medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Nela Lalouni

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/PO

Finansdepartementet/BA, SFÖ, K

Försvarsdepartementet/MFI, SSK

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/US, TP

Försvarsmakten

Kammarkollegiet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Polismyndigheten

Kommunerna

Regionerna

Sveriges Kommuner och Regioner

Sjöfartsverket

KF § 202
KS § 216

DNR KS 2023/219

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-06-30

Sammanfattning

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Denna rapporteringskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SoL och 28 h § LSS. Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser.

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 98/2023-08-22

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut1 enligt SOL och LSS 2023-06-30

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämndens föreslår kommunfullmäktige att:
 - Kommunfullmäktige lägger rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-06-30 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-06-30 läggs till handlingarna.

I kommunfullmäktige frågar ordförande om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-06-30 läggs till handlingarna.

För kännedom till:

Revisorerna, socialnämnden

KF § 203
KS § 217

DNR KS 2023/219

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-09-30

Sammanfattning

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Denna rapporteringsskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SoL och 28 h § LSS. Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser. Med resurser avses t.ex. en fysisk person när det gäller insatsen kontaktperson, en ledig lägenhet när det gäller insatsen särskilt boende eller en plats på korttidsboende/familj om insatsen är korttidsvistelse enligt LSS.

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 138/2023-11-21

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut1 enligt SOL och LSS 2023-09-30

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige lägger rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-09-30 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-09-30 läggs till handlingarna.

I kommunfullmäktige frågar ordförande om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2023-09-30 läggs till handlingarna.

För kännedom till: Revisorerna, socialnämnden

Protokoll från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, 2023-12-06

§ 412

Samverkansavtal avseende ungdomsmottagning i Herrljunga kommun 2024

Diarienummer OSN 2023-02703

Beslut

1. Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner samverkansavtal med Herrljunga kommun om ungdomsmottagning 2024.

Sammanfattning av ärendet

Avtalet reglerar parternas samverkan avseende ungdomsmottagningen i Herrljunga kommun under 2024. Till grund för avtalet finns ett inriktningsdokument för ungdomsmottagningarna, som är gemensamt för Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner. Inriktningsdokumentet gällde ursprungligen 2018-2022 men har förlängts till och med 2024.

Nuvarande samverkansavtal för ungdomsmottagningen i Herrljunga löper ut den 31 december 2023. Ett nytt förslag på gemensamt samverkansavtal (som ersätter nuvarande inriktningsdokument) inklusive mall för lokala avtal för ungdomsmottagningarna i Västra Götaland har arbetats fram och skickats på remiss till berörda nämnder och styrelser inom Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner. Avtalet avses gälla från 2025 och framåt.

I avvaktan på att det nya gemensamma samverkansavtalet färdigställs och träder i kraft, behöver det finnas avtal med Herrljunga kommun för ungdomsmottagningen för 2024. Det föreslagna avtalet avser perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024. Innehållet i avtalet är detsamma som det nuvarande avtalet, med justerade belopp utifrån två procents uppräknings samt uppdatering av avtalspart med anledning av den nya politiska organisationen i Västra Götalandsregionen.

Styrelsen för Regionhälsan är i enlighet med beslutat uppdrag 2023-09-27, § 256, från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarig utförare för ungdomsmottagningarna i Västra Götaland.

De delregionala nämnderna är kontakten gentemot kommunerna i beredningen av avtal och ska i samverkan med kommunerna följa hur vårdutbudet förhåller sig till fastställda strategier och uppdrag.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, 2023-12-06

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Den totala omslutningen i samverkansavtalet om ungdomsmottagningen i Herrljunga uppgår till 1 020 644 kronor. Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden finansierar 765 483 kronor och Herrljunga kommun finansierar 255 161 kronor. Finansieringen enligt samverkansavtalet är beaktad i operativa hälso- och sjukvårdsnämndens budget 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2023-11-28

Skickas till

- Herrljunga kommun, herrljunga.kommun@herrljunga.se
- Styrelsen för Regionhälsan, regionhalsan@vgregion.se
- [Delregional nämnd södra, delregional.namnd.sodra@vgregion.se](mailto:Delregional.namnd.sodra@vgregion.se)

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

2023-12-11

Till
Socialnämnden
(För kännedom)

Återkoppling från dialogmöten

Under året har revisorerna i Herrljunga kommun löpande följt socialnämndens arbete genom bland annat protokollsläsning, dokumentstudier och andra granskningsaktiviteter. Som komplement till ovanstående har revisorerna tillsammans med sakkunnig biträde haft särskilt möte med presidium och förvaltningschefen i socialnämnden den 23 november 2023. Inför mötet har socialnämnden skriftligen besvarat ett antal särskilda frågor som berör nämndens ansvarsutövandet.

Bedömning

Baserat på mötet med socialnämnden samt vår löpande uppföljning av nämndens arbete har vi inte funnit några väsentliga brister/avvikelse koppat till socialnämndens ansvarsutövandet under 2023 och därmed har vi inga särskilda rekommendationer riktade till socialnämnden.

Vi har observerat att Socialnämnden förutspår ett budgetunderskott för 2023. Den senaste prognosen i oktober visar dock på ett mindre underskott jämfört med årets tidigare prognoser, vilket är ett uppmuntrande tecken. Det är dock av yttersta vikt att nämnden fortsätter att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa budgetbalans.

Enligt socialnämnden fortlöper arbetet mot ökad kostnadseffektivitet inom hemtjänsten. Nationell statistik indikerar att kostnaderna per brukare inom hemtjänsten är fortfarande betydligt högre än i jämförbara kommuner. Det är därför viktigt att nämnden vidhåller sitt fokus på att genomföra och noggrant följa upp nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa insatser ger de förväntade resultaten.

Den upplevda kvaliteten inom äldreomsorgen, ligger enligt resultat från brukarundersökningar, fortfarande under genomsnittet jämfört med liknande kommuner. Det är av största vikt att nämnden identifierar och adresserar grundorsakerna till dessa låga resultat för att förbättra den upplevda kvaliteten. Förvaltningen har framtagit ett förslag till en äldreomsorgsplan. Det är avgörande att nämnden granskar, behandlar och antar denna plan för att säkerställa en fortsatt högkvalitativ äldreomsorg.

Slutligen är det viktigt att betona behovet av att de åtgärder som vidtas för att uppnå ekonomisk balans inte får äventyra lagens efterlevnad eller den utlovade servicen och kvaliteten för nämndens brukare.

Vår slutliga uttalandet avseende socialnämndens ansvarsutövandet redovisas i revisionsberättelsen för 2023.

Vi passar på att tacka socialnämndens presidium och socialchefen för ett bra och konstruktivt dialogmöte.

Revisorer

Jonny Gustafsson
Wessbo

Ann Welander

Lars-Erik

Göte Olsson

Lars-Göran Karlsson

Kenth Hassmer

Kommunstyrelserna

Meddelande från styrelsen – Överenskommelse om Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst – 2024

Ärendenr: SKR2023/02152

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 26 januari 2024 beslutat

att godkänna överenskommelsen med staten om omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst år 2024

att i en skrivelse informera kommuner om överenskommelsen.

Bakgrund

Under 2024 har regeringen för avsikt att presentera en ny socialtjänstlag med ikraftträdande under 2025. Den nya lagstiftningen innebär en omfattande omställning för socialtjänsten. För att åstadkomma verklig förändring krävs ett långsiktigt arbete där socialtjänsten skiftar fokus till ett mer förebyggande arbete och tidiga insatser. Socialtjänsten behöver vara lätt tillgänglig och insatser behöver kunna erbjudas på enklare sätt än i dag. Socialtjänstens verksamhet behöver även utgå från bästa tillgängliga kunskap. Regeringen har föreslagit 20 miljoner kronor årligen under omställningsperioden 2024-2028 för överenskommelsen med SKR för att stödja kommunerna omställningen.

Inriktning 2024

I avvaktan på den nya socialtjänstlagen är inriktningen på överenskommelsen 2024 att stödja kommunerna i omställningen till

- en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst
- en kunskapsbaserad socialtjänst

Under 2024 kommer arbetet framför allt att fokusera på att förbereda kommunerna inför att den nya socialtjänstlagen träder i kraft. Syftet är att skapa långsiktighet, förutsägbarhet, goda planeringsförutsättningar och stärka förutsättningarna för ett långsiktigt omställningsarbete.

SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen är att

- stödja kommunernas strategiska arbete för omställningen
- stödja kommuners erfarenhetsutbyte och gemensamma lärande samt stimulera samverkan mellan kommuner
- stödja kommuners arbete med att utveckla ledning, styrning och uppföljning för att aktivt arbeta med omställningen
- stödja utvecklingen av lätt tillgängliga och förebyggande arbetsätt
- stödja kommuner i läges- och behovsanalyser (i länen) inför en ny socialtjänstlag
- verka för stöd till uppföljning och analyser som kan vara av intresse för flera kommuner
- bidra till spridning av metoder och arbetsätt som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

Överenskommelsen redovisas i sin helhet i **bilaga 1**.

Medel till SKR

För överenskommelsen får SKR 20 miljoner kronor år 2024.

Medel till kommuner

Utöver medel till överenskommelsen med SKR har regeringen aviserat omställningsstöd till kommunerna genom en bemannings- och kompetenssatsning. För omställningsstödet har regeringen i budgetpropositionen för 2024 föreslagit 200 miljoner kronor för 2024. Regeringen beräknar vidare att avsätta 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för det aktuella anslaget. Dessa medel fördelas direkt till kommunerna.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst – 2024

**Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Regioner**

Innehåll

Inledning	3
1.1 Bakgrund till överenskommelsen.....	3
2. Överenskommelsens inriktning och syfte.....	4
2.1 Övergripande om arbetet med en ny socialtjänstlag och omställningen till en långsiktigt hållbar socialtjänst	4
2.2 Allmänna utgångspunkter	4
3. Överenskommelsens innehåll och prioriterade områden	5
3.1 Prioriterat område: En mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst	5
3.2 Prioriterat område: En kunskapsbaserad socialtjänst.....	5
4. SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen.....	6
5. Redovisning och uppföljning av insatserna i överenskommelsen ...	6
6. Ekonomiska villkor	7
7. Godkännande av överenskommelsen.....	8
Bilaga	9

Inledning

1.1 Bakgrund till överenskommelsen

Socialtjänsten utgör en central del i den svenska välfärdspolitiken och är samhällets yttersta skyddsnet. Varje kommun ansvarar för socialtjänsten inom sitt område. Socialtjänstlagen är den lag som lägger grunden för socialtjänstens verksamhet.

Nuvarande socialtjänstlag bygger till stora delar på den socialtjänstlag som kom 1980. Samhället har förändrats och vi har i dag andra samhällsutmaningar. Det handlar bl.a. om bostadsbrist, segregation, otrygghet i utsatta områden, att bryta rekrytering och socialisering in i kriminella gäng, att mäns våld mot kvinnor måste stoppas och förebyggas och att tryggheten och säkerheten för barn behöver stärkas. Socialtjänsten står samtidigt inför utmaningen att möta behoven hos ett ökat antal äldre personer, många med komplexa behov. Det innebär även ett ökat behov av stöd till anhöriga. Det handlar också om att möta behoven hos personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga som många gånger behöver olika former av stöd under hela livet.

Under 2024 har regeringen för avsikt att presentera en ny socialtjänstlag och arbetet påbörjas för att stödja kommunernas socialtjänst i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Socialtjänsten behöver utifrån den nya lagen och förändrade utmaningar reformeras. För att åstadkomma verklig förändring krävs en långsiktig omställning, där socialtjänsten skiftar fokus till ett mer förebyggande arbete och tidiga insatser. Socialtjänsten behöver vara lätt tillgänglig och insatser behöver kunna erbjudas på ett enklare sätt än i dag. Socialtjänstens verksamhet behöver även utgå från bästa tillgängliga kunskap. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har en viktig roll i detta arbete.

För att stödja kommunerna i omställningen av socialtjänsten ingår regeringen, för statens räkning, och SKR denna överenskommelse.

2. Överenskommelsens inriktning och syfte

2.1 Övergripande om arbetet med en ny socialtjänstlag och omställningen till en långsiktigt hållbar socialtjänst

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2024 en ny socialtjänstlag för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Förutom den nya lagen aviserades stöd till kommunerna för en långsiktig omställning, genom en bemannings- och kompetenssatsning och förslag om en överenskommelse med SKR. För omställningsstödet har regeringen i budgetpropositionen för 2024 föreslagit 200 miljoner kronor för 2024. Regeringen beräknar vidare att avsätta 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för det aktuella anslaget. Regeringen har även föreslagit 20 miljoner kronor årligen under omställningsperioden för överenskommelsen med SKR för att stödja kommunerna i omställningen.

En långsiktigt hållbar socialtjänst kan tillgodose befintliga stödbehov samtidigt som den bidrar till att förebygga sådana behov i ett senare skede. Det förebyggande arbetet ska inte ställas emot den verksamhet som socialtjänsten bedriver för att möta individuella behov, men det har fått stå tillbaka för mer akuta och individriktade insatser. Det förebyggande arbetet behöver stärkas och bli en lika självklar del av socialtjänstens arbete. Det handlar om sammanhängande delar av den helhetssyn som är en bärande del av socialtjänsten.

2.2 Allmänna utgångspunkter

I avvaktan på den nya socialtjänstlagen har parterna enats om att inriktningen på överenskommelsen 2024 är att stödja kommunerna i omställningen till en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst samt en kunskapsbaserad socialtjänst. Syftet är att skapa långsiktighet, förutsägbarhet och goda planeringsförutsättningar för kommuner och andra berörda aktörer inför en ny socialtjänstlag. Under 2024 kommer arbetet framför allt att fokusera på att förbereda kommunerna inför att den nya socialtjänstlagen träder i kraft, i syfte att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt omställningsarbete.

En mer förebyggande socialtjänst handlar bl.a. om att socialtjänsten aktivt arbetar för att människor har kunskap om verksamheten och enkelt ska kunna ta och ha kontakt med den. Genom att socialtjänsten arbetar mer

förebyggande kan behovet av mer omfattande insatser minska, fördröjas eller i bästa fall förhindras. Det handlar också om att socialtjänsten i sin verksamhet uppmärksammar behovet av och möjligheten att utföra sitt uppdrag proaktivt samt att kommunen övergripande planerar socialtjänstens verksamhet och insatser utifrån en proaktiv synvinkel.

Det är också viktigt att socialtjänsten arbetar utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Arbetet med att stödja en kunskapsbaserad socialtjänst är också centralt för en långsiktig hållbar socialtjänst.

Arbetet ska genomsyras av ett barnrätts-, funktionshinders- och jämställdhetsperspektiv.

3. Överenskommelsens innehåll och prioriterade områden

3.1 Prioriterat område: En mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst

Parterna är överens om vikten av att socialtjänsten ges förutsättningar för att långsiktigt arbeta mer förebyggande. Parterna har också en samsyn om att det förebyggande arbetet förutsätter att socialtjänsten kan erbjuda insatser tidigt och på ett enklare sätt än i nuläget.

Förebyggande arbete kan förhindra eller motverka att ett behov eller problem uppstår, men även att redan uppkomna behov eller problem upprepas, förvärras eller blir mer omfattande. Med förebyggande arbete kan även framtida behov fördröjas. Förebyggande arbete syftar i första hand till att kunna ge enskilda stöd tidigt. Att arbeta förebyggande syftar även till en mer effektiv användning av socialtjänstens resurser.

Inom ramen för det prioriterade området ingår även utveckling av en lättillgänglig socialtjänst. Att socialtjänsten ska vara lättillgänglig innebär exempelvis att det ska vara enkelt för enskilda att komma i kontakt med socialtjänsten, oavsett vilka individuella förutsättningar en person har. En lättillgänglig socialtjänst handlar också om organisation, tillgängliga insatser, kunskap om olika gruppers behov och planering av verksamheten.

3.2 Prioriterat område: En kunskapsbaserad socialtjänst

Parterna är överens om att den fortsatta utvecklingen mot en kunskapsbaserad socialtjänst behöver stärkas. Arbetet har gått framåt de senaste

decennierna, men en kunskapsbaserad socialtjänst innebär ett långsiktigt och kontinuerligt utvecklingsarbete. Målet med kunskapsstyrningen inom socialtjänsten är att bästa tillgängliga kunskap används och att ny kunskap kontinuerligt utvecklas, delas och omsätts av professionen.

För att stärka socialtjänstens kunskapsbas behövs lokal kunskap om olika grupper samt den egna verksamheten och dess resultat. Det är en förutsättning för att utveckla den beprövade erfarenheten i socialtjänsten. Det kan exempelvis ske genom systematisk uppföljning.

Nationellt framtagen kunskap om verksamma arbetsätt och metoder med vetenskapligt stöd är också en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna bedriva sin verksamhet i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och med god kvalitet.

4. SKR:s åtaganden inom ramen för överenskommelsen

Parterna är överens om att SKR, inom ramen för överenskommelsen 2024, ska genomföra insatser för att stödja omställningen mot en långsiktigt hållbar socialtjänst, med fokus på en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst samt en kunskapsbaserad socialtjänst.

Inom ramen för arbetet ska SKR:

- stödja kommunernas strategiska arbete för omställningen,
- stödja kommuners erfarenhetsutbyte och gemensamma lärande samt stimulera samverkan mellan kommuner,
- stödja kommuners arbete med att utveckla ledning, styrning och uppföljning för att aktivt arbeta med omställningen,
- stödja utvecklingen av lätt tillgängliga och förebyggande arbetsätt,
- stödja kommuner i läges- och behovsanalyser (i länen) inför en ny socialtjänstlag,
- verka för stöd till uppföljning och analyser som kan vara av intresse för flera kommuner, och
- bidra till spridning av metoder och arbetsätt som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

5. Redovisning och uppföljning av insatserna i överenskommelsen

Parterna är överens om att de insatser som har vidtagits med stöd av medlen i överenskommelsen ska redovisas och följas upp.

SKR ska redovisa de insatser som har genomförts av SKR med stöd av medlen från överenskommelsen under 2024. SKR ska lämna en delrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Socialstyrelsen) senast den 30 september 2024. I delrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som SKR har bedrivit under första halvåret 2024.

SKR ska lämna en verksamhetsrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet med kopia till Socialstyrelsen) senast den 31 mars 2025. I verksamhetsrapporten ska SKR redogöra för den verksamhet som har bedrivits under 2024 med stöd av bidraget. I det ingår att särredovisa kostnaderna och resultat för de olika insatser som genomförts med stöd av medlen i överenskommelsen. I redovisningen ska barnrätts-, funktionshinders- och jämställdhetsperspektivet belysas.

6. Ekonomiska villkor

Överenskommelsen för 2024 omfattar totalt 20 000 000 kronor, som fördelas till SKR.

Beslut om utbetalning av medel till SKR under 2024 fattas genom ett särskilt regeringsbeslut ställt till Kammarkollegiet. Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel, som disponeras av Kammarkollegiet.

Medlen till SKR utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av *bilagan*. Rätten till bidrag förfaller om rekvisition inte inkommit inom denna tid. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2025.

En ekonomisk redovisning för kalenderåret 2024 som visar hur de medel som har tilldelats SKR har använts ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2025. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilagan*.

Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Kammarkollegiet har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör bidragets användning.

7. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har tagit var sitt.

För staten

För Sveriges

genom Socialdepartementet

Kommuner och Regioner

Stockholm den xx januari 2024

Stockholm den xx januari 2024

Minna Ljunggren

Palle Lundberg

Statssekreterare

Verkställande direktör

Bilaga

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende, från Kammarkollegiet rekviderade medel, inom ramen för denna överenskommelse. I den ekonomiska redovisningen ska SKR redogöra för den verksamhet som bedrivits under 2024 med stöd av bidraget. SKR ska verka för att omfattning och finansiering av respektive område inom överenskommelsen ska kunna redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvireras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)

Meddelande 10

<p>4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande</p>	<p>4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Datum Underskrift Namnförtydligande Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress</p>
	<p>5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande</p>